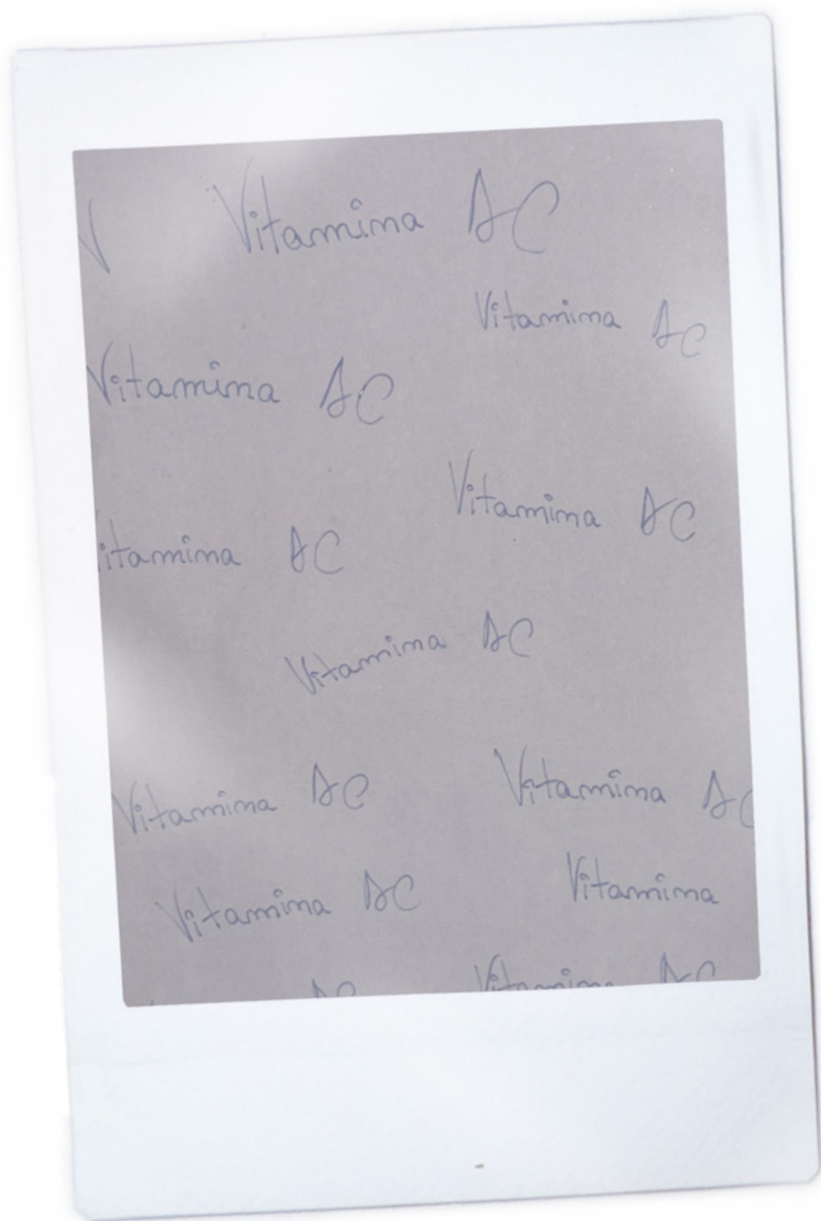

Anul școlar
2023-2024

Revistă a
Colegiului Național „Ferdinand I”

Vitamina DC

ISSN 2392 - 9553
ISSN-L 2392 - 9553

Revistă a
Colegiului Național „Ferdinand I”

Vitamina DC

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Director,
PROF. NICU-VASILE HARASEMCIUC

Director adjunct,
PROF. NICOLETA GROZAV

PROF. ELENA-ROXANA ȘOVA

PROF. VASILICA TEMELIE

PROF. ROXANA ROȘU

ELEVI:

MARA-ȘTEFANIA ALBU, CLASA A IX-A C
CĂLIN-PETRU GAVRILIU, CLASA A IX-A C

Cuvânt înainte: Despre competențele viitorului

Ritmul rapid al globalizării, trecerea de la economia de tip industrial la economia bazată pe inovație și explozia rețelilor de comunicare au generat un nou mod de a munci și de a interacționa. În consecință, comunitatea educațională din întreaga lume este preocupată, cu precădere, de reorganizarea sistemelor educaționale. Adaptabilitate, flexibilitate și învățare pe tot parcursul vieții sunt cuvintele-cheie pentru formarea forței de muncă, în condițiile globalizării și ale ratei rapide de dezvoltare tehnologică.

Încă din cele mai vechi timpuri, cunoștințele necesare pentru funcționarea eficientă a unei societăți s-au transmis în afara școlii.

Începută chiar din primii ani de viață, învățarea avea loc în familie și, pentru mult prea mulți copii, la locul de muncă. Deși s-a impus relativ recent ca principalul mediu în cadrul căruia tinerii își descoperă pasiunile și își dezvoltă competențele și abilitățile, școala este la ora actuală, aproape pretutindeni, în pragul imploziei, confruntându-se cu o uriașă creștere demografică și cu dezvoltarea rapidă a domeniului digital, după cum afirmă Jacques Attali în lucrarea Istoriile și scenariile de viitor ale educației: „În viitor, sunt posibile două scenarii de coșmar. În unul dintre ele, din lipsă de resurse, trei sferturi din omenire vor fi în scurt timp lipsite de școală și de cunoștințe. În celălalt, transmiterea cunoștințelor se va face în esență prin mijloace digitale, apoi genetice, către indivizi; aceștia vor primi cunoștințe sociale utile de la niște mașini din ce în ce mai direct conectate la creier, până când fiecare ființă umană va deveni ea însăși un artefact plin de artefacte”.

Având în vedere ritmul rapid al schimbărilor tehnologice, în special în domeniile robotică, AI,

AR și VR, sigur că peisajul muncii se va schimba în următorul deceniu în mod semnificativ. Declinul cel mai rapid a fost înregistrat în slujbele ce presupun îndeplinirea unor sarcini efectuate manual, ce implică activități de rutină (sarcini de lucru ce sunt bine descrise de reguli deductive sau inductive și care domină multe din slujbele clasei de mijloc). Întrucât aceste sarcini de lucru pot fi îndeplinite urmând un set de reguli, ele au fost primele candidate pentru computerizare și cele pentru care cererea pe piața muncii scade cel mai rapid. Prin urmare, dacă elevii vor învăța doar să memoreze și să reproducă anumite cunoștințe și deprinderi, ei riscă să fie pregătiți în principal pentru slujbe care dispar de pe piața muncii. Cu alte cuvinte, tipurile de abilități care sunt cel mai ușor de format prin predare – învățare și cel mai ușor de evaluat nu mai sunt suficiente pentru a pregăti tinerii pentru societatea de mâine. În contrast, se evidențiază creșteri ale cererii pentru acele slujbe care implică interacțiunea cu oamenii cu scopul de a dobândi informații, de a oferi explicații, sau de a-i convinge de implicațiile acțiunilor lor. Creșteri similare au apărut și în cererea pentru experți în gândire, capabili să rezolve probleme ce nu pot fi soluționate pe baza unor algoritmi.

Politica educațională din deceniile anterioare s-a bazat pe faptul că se puteau preciza (cu o anumită certitudine) cunoștințele și abilitățile pe care trebuia să le dobândească tinerii și să le utilizeze în decursul vieții adulte. În prezent, această modalitate de abordare a politicii educaționale nu mai este posibilă. Tinerii nu se mai pot aștepta să rămână de-a lungul întregii vieți într-un singur sector de activitate sau într-un singur loc.

Evoluția profesională a tinerilor va urma căi imprevizibile, iar aceștia vor avea nevoie de o gamă largă de competențe generale pentru a se putea adapta.

Potrivit Forumului Economic Mondial, cele 10 competențe care se așteaptă să fie cele mai solicitate în 2025 sunt:

- Gândire analitică și inovație
- Învățare activă și strategii de învățare
- Gândire critică și analiză
- Rezolvarea complexă a problemelor
- Creativitate, originalitate și inițiativă
- Leadership și influență socială
- Utilizarea, monitorizarea și controlul tehnologiei
- Proiectarea și programarea tehnologiei
- Reziliență, toleranță la stres și flexibilitate
- Raționament, rezolvare de probleme și idee.

Autoritățile din domeniul educației trebuie să aibă viziunea și planul strategic pentru a permite școlilor să creeze spații și medii de învățare inovatoare, cum ar fi BYOD, blended learning, săli de clasă inversate, gamification, makerspaces și învățare virtuală. Infrastructura digitală se află în centrul multor dintre aceste moduri de educație inovatoare. Sălile de clasă inversate, de exemplu, depind de tehnologie, care nici acum nu este la un nivel corespunzător, inclusiv accesul în bandă largă, puterea de procesare în dispozitive și producția multimedia pentru sunet, imagine și film.

Următorul deceniu ar trebui să cunoască câteva inovații interesante – tehnologia biosensing, care poate măsura lucruri precum ritmul cardiac și poziția ochilor, ar putea oferi date valoroase pentru educatori, AI capabilă să caute modele precum capacitatea programării și a duratei exercițiilor de a influența, de exemplu, performanța la matematică. Cloud VR se va îndrepta spre crearea de medii virtuale complet captivante și posibilități de colaborare pe care nu le-am mai văzut până acum.

În timp ce unii ar putea argumenta că e-learning și VR pot înlocui sălile de clasă fizice, este mai probabil ca relația dintre lumile virtuale și fizice să fie complementară, mai degrabă decât un caz al uneia sau al celeilalte. Un studiu interesant despre ceea ce poate fi o problemă subevaluată

implică mediul în care elevii învață: cercetările din Marea Britanie arată că designul sălii de clasă și al școlii poate avea un impact puternic asupra rezultatelor învățării. Într-un studiu pe 153 de săli de clasă, șapte parametri – lumina, temperatura, calitatea aerului, proprietatea, flexibilitatea, complexitatea și culoarea – s-a dovedit că influențează progresul elevilor cu până la 16%. În plus, călătoria de învățare nu se va opri în ziua absolvirii. Natura din ce în ce mai axată pe competențe și la cerere în lumea muncii va însemna că solicitanții de locuri de muncă vor trebui să continue să își actualizeze și, uneori, să-și reinventeze setul de abilități pentru a înflori pe piața muncii.

Așadar, putem spune că tinerii din ziua de azi nu au nevoie doar de educație, ci au nevoie de o educație centrată pe nevoile lor și, mai ales, pe solicitările mediului în care vor activa. De aceea, nu putem nega faptul că, mai devreme sau mai târziu, școala pe care o știm în formatul ei clasic va fi nevoită să se adapteze la metode noi și să dezvolte competențe conforme cu cerințele unei societăți care evoluează în permanență.

COLEGIUL NAȚIONAL „FERDINAND I”, BACĂU
„VITAMINA DC” CAPITOLUL 01

EU SUNT FERDINAND

Despre oameni și valori	6
Portretul unui licean	7
La pas prin Edinburgh	8

DESPRE OAMENI ȘI VALORI

Ce înseamnă a fi ferdinandist? Poate a pune această întrebare, poate a fi curios, a dori să știi cine ești, ce vrei, poate tocmai de aici pleacă răspunsul. Întoarcerea către sine a fost ideea de la care am pornit într-o călătorie de cunoaștere, ce s-a dovedit a fi extraordinar de valoroasă.

Trăind într-o lume care uită mult prea des sau ignoră, în mod conștient, lucrurile cu adevărat importante, mi-am oferit timp spre a fi om, spre a afla mai multe despre valori. Mi-am dorit cu toată inima să particip într-o experiență strâns legată de limba și literatura română, pasionată fiind de tot ceea ce implică disiplina, dar și atrasă de doamna profesoară Gigliola Ceunaș care a știut cum să comunice cu sufletul meu. Spunându-i doamnei gândul avut, m-a întrebat dacă mă interesează Olimpiada de Cultură și Spiritualitate Românească, competiție ce combină două materii – româna și religia. În ceea ce o privește pe cea din urmă, deși mai participasem la câteva concursuri, coordonată de doamna profesoară Gabriela Ciuche, nu mă simțeam pregătită pentru a studia la nivel înalt, spre deosebire de cea dintâi, spre care pornisem cu iubire, dar am avut voință și m-am deschis spre tot ceea ce însemna această experiență cognitivă. Mi-am „stresat” îndrumătorii, le-am pus o mie de întrebări, fiindcă voiam explicații, voiam să înțeleg tot ce se întâmplă, voiam să știu mai mult și mai mult, voiam să știu de ce, cum, care e scopul. Am început să citesc, să învăț, să lucrez, chiar am ratat câteva nopți, căci curiozitatea mă ținea trează, și am reușit să mă calific la etapa națională.

Urma să plec la Oradea, orașul multiculturalității și al diversității confesionale, pentru faza următoare a olimpiadei. Am călătorit mai bine de 20 de ore, cu trenul, până la destinație, alături de ceilalți elevi din lot, însoțiți fiind de doamna profesoară Gabriela

Ciuche, dar nu ne-am plictisit, căci am discutat despre filosofie, psihologie, istorie, viață și ne-am dat seama cu toții că, până la urmă, despre valori umane, morale, despre „frumos” era întreaga noastră experiență acolo, despre ce rămâne în noi, atunci când dispare și ultima fărâma de speranță. Mai mult decât atât, am fost de acord că, din punct de vedere al informației învățate, interdisciplinaritatea este cea care iese în evidență, cea care contează atunci când se face balanța. Pe parcursul pregătirii mele, mi-am însușit cunoștințe despre credință și dimensiunea sufletească, aspecte care m-au făcut să am inima plină de fericire, de optimism, și care mi-au dat puterea să devin cea mai bună versiune a mea. Acolo, doamna ne-a susținut, ne-a încurajat, ne-a fost partener în conversații, ne-a argumentat și contraargumentat, ne-a

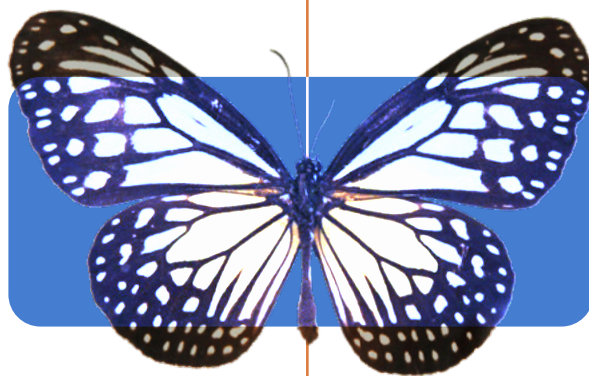
sfătuit și ne-a demonstrat, până la finalul călătoriei, că nu olimpiada și rezultatele sunt esența, ci ceea ce am reușit să acumulăm pentru devenirea noastră ca oameni, ceea ce am învățat, din punct de vedere spiritual.

Am coborât în gara din Bacău, schimbată, nu doar pentru că am avut oportunitatea să lucrez cu oameni minunați, dar și pentru că am înțeles multe despre lume. Și toate acestea au avut un impact extraordinar asupra mea: arătându-mi lucrurile care contează cu adevărat, persoanele care mi-au fost alături în călătoria de cunoaștere m-au făcut să mă găsesc pe mine, cea autentică, și, cu iubire, le mulțumesc.

Da, a fi ferdinandist înseamnă să te descoperi și să te redescoperi, în contexte cât mai diverse, spre a te forma ca om.

Da, am făcut asta.

DA, EU SUNT FERDINAND!

PORTRETUL UNUI LICEAN

Când am intrat în clasa a 9-a, umblam pe întuneric; eram doar o ființă cu picioare și mâini, o entitate ce știa că există, dar parcă nu trăia o viață a ei. Da, aveam visuri fabricate, păreri conformiste și un corp care orbita ca o umbră în jurul oricărei persoane care mi-ar fi acceptat compania ca pe un receptor.

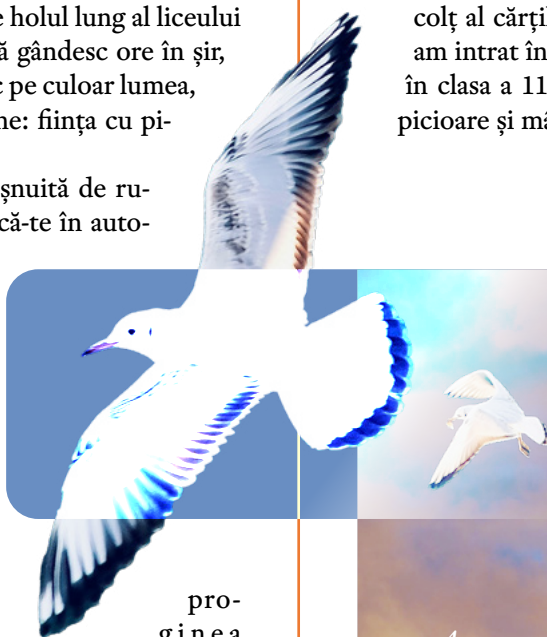
În lumea complexă a adolescenței, tronează figura enigmatică a unui licean. Mă trezesc, mă spăl pe dinți, mă pieptăn, mă îmbrac și ies din casă. Dimineața, curtea școlii este la fel de goală și tăcută ca mine, obosită de monotonie. Ca orice alt coleg de-al meu, în fiecare zi mă trezesc pe holul lung al liceului și privesc curtea interioară. Mă gândesc ore în șir, dar nu scot nicio vorbă. Privesc pe culoar lumea, iar ea toată mă privește pe mine: ființa cu picioare și mâini.

Ziua trece rapid, fiind obișnuită de rutina mea: așteaptă în stație, urcă-te în autobuz, schimbă-te, mănâncă, fă teme, spune noapte bună părinților, culcă-te. Însă "somnul" este singurul martor al ritualului licean în orele târzii. Ca orice alt coleg de-al meu, mă relaxez seara, când lumea este la fel de goală și tăcută ca mine, obosită de monotonie. Îmi înfrunt priile limite, ajungând la marelui labirintului meu cognitiv. Mă gândesc ore în șir, iar cu fiecare zi ce trece, simt că ceva este nou în mine, că am o libertate în gândire, chiar dacă e constrânsă de circumstanțe, și prin ea corpul mi-e liber de ființa cu picioare și mâini.

Adorm târziu și mă trezește iar alarma. Ca orice alt coleg de-al meu, în unele dimineți o ignor și mă culc la loc, simțind o foame pentru odihnă pe care nu mi-o pot explica. Mă trezesc când aud vocea tatălui care mă întreabă dacă sunt gata. Uitându-mă la ceas, constat că ar fi trebuit să fi plecat deja. Relația cu părinții devine o dialectică a confruntărilor și îm-

păcărilor. În unele zile găsesc un loc de confort în ei, iar în altele mai puțin.

Emoțiile dansează ca entități capricioase în lumea mea interioară, iar în mine parcă se naște un nou eu, independent de sine. Tot mi-e frică uneori, dar acum în a 11-a mă bucur să simt. Înțeleg că ființa din mine cu picioare și mâini este doar om și trăiește o dată cu mine. Ca orice alt coleg de-al meu, în fiecare dimineață, revin la liceu cu rucsacul povățuit de visuri și temeri. Uneori obosită, accept ciclul continuu al începuturilor, căutând sensuri în fiecare colț al cărților și al propriei mele ființe. Când am intrat în clasa a 9-a era întuneric, dar acum în clasa a 11-a sunt mai mult decât o ființă cu picioare și mâini.

Acum am
**OCHI,
URECHI
ȘI O VOCE...**

...pe care o folosesc pentru ca
lumea să audă cine sunt eu:

liceanul.

LA PAS PRIN EDINBURGH

Împreună cu un grup de elevi ai Colegiului Național „Ferdinand I”, coordonați de doamna profesoară de limba engleză Nicoleta Nistor, am participat la o vizită educațională în capitala Scoției, Edinburgh. Timp de cinci zile, am avut șansa de a păși în altă lume, de a descoperi un oraș plin de mister, parcă desprins dintr-o poveste.

Prima oprire a fost la Castelul Edinburgh, o fortăreață impresionantă, una din cele mai vechi din Europa, ce a fost folosită de-a lungul timpului ca bază militară, reședință regală și închisoare. Apoi am urcat pe Arthur's Seat, vârful principal al grupului de dealuri din Edinburgh, o destinație extrem de populară printre turiști, de unde am putut admira priveliștea fermecătoare a orașului.

Vizita la Parlamentul Scoțian ne-a impresionat deoarece am asistat la o ședință parlamentară în desfășurare în sala principală de dezbateri. Am remarcat claritatea discursurilor membrilor parlamentului scoțian (din care 40% sunt femei), precum și eleganța exprimării.

Turul „Harry Potter” a inclus vizita la cafenea-ua „Elephant House”, unde au luat naștere primele capitole ale faimoasei serii Harry Potter. Se spune că J.K.Rowling se retrăgea în fiecare zi într-un colțor al călduroasei cafenele, întrucât, săracă fiind, nu își permitea să plătească facturile costisitoare de căldură. Lângă Elephant House se află Cimitirul Greyfriars, care a servit drept sursă de inspirație pentru numele unor personaje din carte, autoarea inspirându-se din numele gravate pe pietrele funere: Tom Riddle, numele personajului negativ, și McGonagall, numele celui mai îndrăgit profesor de la Hogwarts.

Un alt punct de mare interes l-a constituit Iahutul Regal Britannia, care a deservit familia regală timp de 43 de ani. Acum retras din serviciul regal, Britannia este acostat permanent la Ocean Terminal, Leith. Am explorat cele cinci punți ale iahtului, am văzut apartamentele căpitanului și ale marinariilor, ne-au impresionat biroul de lucru al Reginei

Elisabeta a II-a, apartamentele regale, încăperile unde se lua cina și unde erau primiți șefi de state și de guvern, precum și salonul în care familia regală se relaxa.

Momentul cel mai așteptat de noi toți a fost vizita la Universitatea din Edinburgh: am făcut turul campusului și al Universității, însoțiți de două studente voluntare, care ne-au răspuns la întrebări, ne-au prezentat oportunitățile de studiu, domeniile pe care am putea să le alegem, precum și sursele de finanțare disponibile studenților străini.

Călătoria noastră nu se putea încheia fără vizita la reședința oficială din Scoția a regelui Charles, Palatul Holyroodhouse, unde am admirat Sala Tronului, apartamentele de stat, grădinile palatului și ruinele Abației Holyrood.

A fost o experiență unică, am învățat lucruri noi despre cultura și istoria Scoției, am exersat limba engleză și am descoperit un oraș plin de mister și frumusețe, pe care ne dorim să-l revedem.

CREAȚII , LITERARE

Lecția despre autenticitate	10	-----	26
Lăcașul înțelepciunii	12	Toamna	27
Gânduri de început de an	12	Școala în anotimpuri	27
Când inocența întâlnește rebeliunea	13	Cuvinte II	29
Explorând adâncurile iubirii	14	(DE CE) să creștem prin literatură	31
Iarna & toamna	15	Te rog, întoarce-te acasă...	32
Visul meu, toamna mea...	16	Pieri și ultima petală	35
Anii claselor primare	18	Ale sufletului șoapte	36
PLOUĂ	18	Când ești fericit?	37
Turnul Eiffel	19	Începutul capătului	39
Căluțul cu copite de diamant	20	Dragă Elizabeth Bennet,	46
GÂNDURI	21	Cuvinte III	47
O zi de clasa a nouă-a	22	Cuvinte IV	49
Ghinion liceal	22		
CONTRASTE: tristețea unui sistem agonizant	23		

LECȚIA DESPRE AUTENTICITATE

Noiembrie 2052,
Bacău

IUBITE COPIL,

Tu ai! Tu poți! Tu vei reuși!

Și tocmai de aceea, fiindcă mă încred cu toată ființa mea în tine, îți scriu acum. Pentru că tu, da, chiar tu, ești schimbarea, ești viitorul, și, prin tot ceea ce vei face, vei arăta și altora că sunt. Și ei, la rândul lor, altora, și tot așa. Tocmai pentru că ești tu.

Ai unde, ai de ce, ai cu ce. Ai tot ce-ți trebuie pentru a ieși învingător. Du-te la școală, copile, du-te! Fugi la ea, căci ea e cea care te „crește”. Dorește-ți să fii acolo și, când ești, fii trup și suflet, implică-te, pentru că, făcând asta, nu te vei dezvolta doar tu, ci și cei din jurul tău care au avut șansa de a te fi avut! Ooo... și să crezi cu întreaga-ți tărie în dascălii ce-i întâlnești. Ei sunt toate cunoștințele pe care destinul ți le-a pus în față. Bineînțeles că trebuie să și cercetezi de unul singur, doar nu vei lua fiecare informație de-a gata. Asta face parte din călătoria ta spirituală: să descoperi pe cont propriu, însă, dacă ai ocazia ca în față să-ți apară un dascăl, urmează-l și mulțumește-i, întrucât el e acolo numai și numai pentru tine, să-ți ușureze sau să-ți îngreuneze traseul, ca tu, cel încă mic, să-ți însușești valori. Bucură-te de oportunitate și nu face greșeala de a o trata cu dispreț, nu-ți bate joc, căci vei regreta! Și asta ți-o spune cineva care a trecut pe acolo.

Tu poți, copile! Poți începe, poți face, poți schimba! Totul pornește de la tine! Ia inițiativa, vorbește! Spune când nu-ți convine ceva, căci, dacă taci, nu te va auzi nimeni și, astfel, nu se va rezolva nimic. Nu te bagă nimeni în seamă? Găsește o soluție, poți! Dă din mâini! Poate ei nu au urechi, dar au ochi. Nu te văd? Atinge-i! Se vor simți deranjați, vor fi perturbați de nemulțumirea ta! Și ce? Nu asta voiai? Să-ți faci problema vizibilă? Explică în toate felurile ceea ce vrei! Exprimă-ți opinia! Poți

fi schimbarea! Chiar poți! Școala va rămâne la fel, tu, însă, fă-o să simtă că ai trecut pe acolo, modificând-o. Sparge gheața și arată cine ești! Deși dascălii sunt stâlpii de căpătâi în care, așa cum ți-am mai zis, trebuie să te încrezi, le poți arăta ce înseamnă „nou”, ce înseamnă viitorul, pentru că tu ești acela. Trep-tat, școala ta se va transforma și va avea o altă față, una în care toți cei ca tine vor putea să fie ei înșiși, vor putea să schimbe ceva la rândul lor. Și asta este eminamente important, căci face parte din procesul vieții și întregeste destinele tinerilor.

Vei reuși! Vei fi mare, copile! Vei ajunge departe! Dar să nu-ți uiți „startul” și pe aceia care ți-au fost alături. Indiferent de direcția pe care o vei lua, rămâi modest, rămâi tu, cel care are și poate, tu, cel care și-a dat seama că școala e cel mai bun loc în care s-a aflat și datorită căruia a evoluat. Ai dascăli, ai educație, ai voință, să nu uiți de aceasta din urmă, ai o călătorie a ta și numai a ta, în care vei cunoaște și te vei cunoaște, te vei înconjura de oameni: unii de care nu te mai poți desprinde, fiindcă tu știi că schimbarea e în tine, însă, fără cei din jurul tău, nu o poți face. Ai grijă de persoanele acelea ce îți vor rămâne alături și continuă să visezi, să sperii, să îți dorești, căci aceste aspecte stau la baza viitorului. Pentru că, acum, el poate părea irealizabil, dar se va împlini, cu siguranță, datorită ție, gândurilor și faptelor tale. Căci... Ce ești tu, copile, dacă nu un doritor de imposibil?

Te voi aștepta, oricât va dura. Ia-ți timpul de care ai nevoie pentru a face toate acestea, întrucât, dacă vei fi în ritmul tău și vei avea răbdare, procesul va decurge lin. Nu te speria, te rog! Ai încredere! Eu am mai fost aici, am trecut prin asta, acum e rândul tău...

Cu speranță,
CEL CE AI DEVENIT

GÂND EȘTE
CA UN REGE

DAVID GANTZ

LĂCAȘUL ÎNȚELEPCIUNII

Am un gând ce tot șoptește,
O poveste fără veste,
O înțelepciune vagă,
Ce pătrunde pribeag prin artă,

Luna brusc s-a luminat,
Cerul tot a înviat,
Zâmbete cu ochi mirați,
Spre cunoaștere îndreptați,

Zare scufundate-n astre,
Școala, universul luminării noastre,
Filozofie, reflectându-se în gânduri vaste,
Contraste de concepții valoroase.

VLADIMIR DUȘELEVICI, clasa a IX-a A
Prof. coordonator ANAMARIA TANCĂU

GÂNDURI DE ÎNCEPUT DE AN

Încet, încet, cu pași mărunți
Ne depărtăm de început,
Cât de departe am ajuns,
De noul an, de noi profesori,
De tot ce s-a schimbat.
Gândindu-ne la trecutul îndepărtat,
La obiceiuri vechi e greu de renunțat.
Ciocniri imprompte cu ecouri din trecut,
Lucruri și oameni ce credeam c-au dispărut.

PORȚI DESCHISE, UN NOU ÎNCEPUT...

În același loc, dar timpul a trecut
Mai repede decât aș fi crezut
Știu pe toți și toate, dar totuși sunt pierdut.
M-am înstrăinat, dar fără să mă mut.
O muncă de un an, un succes recunoscut.
Înstrăinarea de familiar a durut
Dar eclipsată-i de rezultatul obținut.
Să-mi ating scopul, în sfârșit, am putut
La finalul drumului greu ce l-am străbătut.
Am pierdut mult, dar am și câștigat
Căci drumul are un circular format
Și-n aceleași săli bătrâne să stau mi-e dat.

Când inocența întâlnește rebeliunea: o privire asupra copilăriei și adolescenței

Universul copilăriei este un loc magic dominat de puterea fanteziei, unde fiecare lucru lipsit de semnificație devine o enigmă. Lumea jocurilor este creionată de mințile ingenioase ale copiilor care își asumă un exercițiu ludic cu maximă seriozitate, metamorfozând ființa umană într-o proiectare a propriei imaginații.

Din punct de vedere științific, adolescența reprezintă o perioadă a vieții omului cuprinsă între vârsta pubertății și cea adultă, în care are loc maturizarea treptată a funcțiunilor fizice și psihice ale organismului. O definiție rece, exhaustivă ce contrastează flacăra orbitoare ce mistuie trupurile tinerilor, sufletele lor marcate de prima dragoste, de puterea nesfârșită a inconștienței și a inocenței acestei vârste. Adolescența îmbină armonios amintiri, emoții și provocări într-o țesătură fragilă ce îmbracă într-un veșmânt fin viața efemeră.

Floarea dulce a copilăriei se ofilește subtil, zdrobită de palmele fragile ale celor mici din dorința arzătoare de a depăși pragul naivității. Regret că am râvnit la adolescență, ademenită de iluzia fericirii nesfârșite, că am mușcat prea adânc din mărul amar al maturității care m-a ispitit încă de când eram prea mică să pătrund în sensul profund al vieții.

Dorința de libertate, de independență și încredere, șansa de a aspira la o carieră, conștientizarea unui ideal ce se poate sfârși în orice moment, lăsând în urmă neputință și regret, responsabilități sau sentimente profunde de melancolie, confuzie și epuizare scufundă adolescenții într-o mare tulburare de gânduri, emoții și valori. Dezamăgirea, durerea și slăbiciunea ne conduc înapoi în noi, în copilul de altădată, un refugiu cald și plăcut, lipsit de griji și îndatoriri. Spiritul ludic ce sălășluiește în inimile umbrite de îndoială și neajunsuri scoate din latență calitățile adolescenților răzvrățiți ce se feresc să își expună abilitățile măcinați de teama de a nu fi judecați.

Părăsirea lumii pline de modestie și naivitate, simplitatea și sinceritatea prietenilor înfiripate atât de ușor și candoarea sufletului pur de copil naște în mine o urmă de regret, un gol umplut de florile pătate de sângele maturității, cu spini ascuțiți ce îmi brăzdează inima cu urme de vinovăție, suferință și revoltă.

Însă, autori celebri surprind în operele lor tranziția la maturitate într-un mod unic și fascinant, nuanțând adolescența, frământările și dezamăgirile care capătă relief. Povestirea „REM” de Mircea Cărtărescu, inclusă în volumul „Nostalgia”, pune în lumină jocul de-a reginele ce evocă un prag de trecere de la naivitate la viața de adult, fiecare dintre cele șapte fete asumându-și responsabilitatea de a deține nu numai controlul asupra unei zile, ci și asupra spațiului și a timpului care se dilată odată cu pătrunderea în profunzimea maturității. Totodată, piesa de teatru „Romeo și Julieta”, scrisă de celebrul dramaturg William Shakespeare aduce glorie acestei vârste, ipostaziind iubirea, tandrețea și înțelegerea, transormând cei doi eroi în simbolul dragostei marcate de sacrificiul suprem.

În concluzie,

„Copiii sunt mâinile cu care ne prindem de rai.”
- Henry Ward Beecher

...împărtășind bucuria și inocența lor, conservând esența jocurilor puerile și a fanteziilor ce relevă experimente ludice inedite. Adolescența reprezintă un mugure de floare îmbobocind, ce ne atrage cu o forță inimaginabilă, ademenindu-ne în mirajul fericirii, al libertății, al speranței și al construirii propriului destin, purtându-ne într-un dans hipnotizant pe cărările vieții.

CE ÎNSEAMNĂ

De ce noi, *oamenii*, suntem în
De ce suferim și simțim cum
impregnat în sufletele noastre

dragostea de a iubi necondiționat?
Amul fin al dragostei rămâne
deznașdejde și neputință?

IUBIREA?

Explorând adâncurile iubirii

Iubirea ne definește, ne scoate din latență cele mai pure și mai sincere emoții, ne unește sufletele într-o singură armonie, ne îndepărtează de realitatea rece, copleșitoare, exhaustivă și ne poartă în pași de dans liberi, plini de neliniște și frământări pe căile întortocheate ale vieții umbrite de amăgirea fericirii infinite.

Și, totuși, ne doare, ne provoacă, ne spintecă inimile cu săgeți roșii, pătate de sângele dulce al dragostei, brăzdându-ne sufletul și conștiința cu cicatrici adânci. Iubirea este imprevizibilă, o artă a vieții, a contemplării și a emoțiilor ce brodează cu fir de mătase alb și curat jurământul iubirii eterne, imprimat cu pasiune pe inimile împleticite ale celor doi îndrăgotiți. La început, dragostea este intensă, o flacără orbitoare ce mistuie inimile răvășite de sentimentul pustiiitor al iubirii. Însă, pe parcurs ce ne descoperim și ne cunoaștem, depășim granița fanteziei prelungi în care suntem aruncați inconștient de infuzia de trăiri și emoții covârșitoare.

Sufletele noastre evocă amintirile sacre ale dragostei, cel mai nevinovat și puternic sentiment ce sălășluiește veșnic în inimile inundate de dulceața

orbirii, aducând un omagiu existenței fiecăruia, marcate profund de sacrificiul suprem de a iubi. Timpul așterne o plapumă echivocă peste memoriile noastre, înăbușind trăirile vii și firebinți ce elogiază frumusețea și adâncimea vieții. Astfel, dragostea rămâne o victimă a trecerii inevitabile a timpului, însă ea nu se stinge niciodată, ci continuă să ardă mocnit, căpătând un contur mai greu de prins, împărtaşind lumina și căldura ce ne afundă în abisul dorinței de a trăi mai mult, mai intens, de a explora și a înțelege pe deplin sensul vieții.

Așadar, iubirea își conservă autenticitatea, invocând o plăsmuire a universului ludic metamorfozat într-o ființă ce atinge pragul maturității, renăscând în în inimile fiecăruia din cenușa propriilor emoții, gânduri și amintiri. Dragostea rămâne un preludiu sentimental al vieții omului, unde candoarea sufletului de copil se îmbină tainic cu frământările maturității, rămânând sentimentul ce ne întregește, ne unește și ne desparte.

MARIA-DELIA STAN

IARNA & TOAMNA

A venit iarna de-odată
Cu de toate încărcată,
Peste tot doar fulgi de nea
Ce cad încet, lin pe șosea.

Peste tot pe derdeluș
Sunt copii la săniuș,
Zână Iarnă îți mulțumim,
Bucurie îți dăruim.

Toamna galbenă a sosit
Toți copiii au-nveselit.
Uite-o frunză aurie
Ce-a căzut încet din vie!

Doar covoare colorate
Se ivesc frumos prin sate,
Bine ai venit, Zână Toamnă,
Tu ne-ai adus o podoabă!

MĂRIUCA BABUȘ

VISUL MEU, TOAMNA MEA...

Covor de brumă și ceață în zare, foșnet de frunze în vânt zbor agale .

Un cîrîpîit ușor, aud în depărtare și mă înfășor, cu o pătură moale .

Natura e în schimbare... e toamnă, e melancolie și cad în visare....

Văd via întinsă cu rodul bogat și scara pregătită, pentru cățarat.

Văd nucul cel mare și nervos, cum scutură nucile, ca un bătrîn morocănos.

Mă trece un fior și gîndul meu zboară, La soba de teracotă, în care lemnele zbiară.

Toamna e bogată și din bucătărie, Simt sute de arome, ce-mi aduc bucurie.

Miroase a mere coapte sau poate, compot de gutui?!

Miros a scorțișoară... e dulce-amărui...

Dovleacul stă pe masă tăcut și gînditor,

Va fi oare plăcintă sau doar de decor?!

În gîlstră ciufulite și pline de mister,

Un smoc de crizanteme, atenție îmi cer.

Privirea-mi fuge iar, spre geamul aburit

Observ cum frunzele dansează, un vals nesfârșit.

E toamnă, e aromă, e culoare, e dor, e liniște și răcoare.

E toamnă și păsările călătoare, se pregătesc să plece-n infinit.

E o plăcere să privești, cum toamna binecuvîntată,

Pune în scenă un spectacol, ce n-ai să-l uiți, o viață întreagă.

Eu tot mai sper ca într-o zi, să pot transmite bucurie

Și să pot povesti, o toamnă, un vis din copilărie.

Mă simt bogată și-mplinită, că am avut profesori buni:

Părinți, buneii, profesori și prieteni, ce capul mi-au ridicat,

Din online m-au deconectat și din acel moment,

Am văzut inteligent, cum toamna îmi poate da,

Tot ce sufletul meu vrea:

*UN VERS, UN CÂNTEC, UN PASTEL,
UN FIOR UȘOR REBEL.*

ANII CLASELOR PRIMARE

Aproape 5 ani de neuitat, plini de bucurii, de zâmbete, uneori de lacrimi, ani în care am făcut parte dintr-o mare și minunată familie.

Îmi amintesc cu mare drag prima zi de școală, în care, plină de emoție, am pășit spre clasă cu colegii și doamna învățătoare, o a doua mamă pentru mine. Doamna mea învățătoare e specială, e plină de căldură și bunătate, care ne iubește enorm. Aceasta a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a ne crește frumos, iar noi, clasa albinuțelor, îi mulțumim. Doamna noastră învățătoare a fost cea care ne-a arătat pentru prima oară, cu foarte multă răbdare puterile magice ale stiloului. Ea a fost cea care ne-a ajutat să alegem

calea cea mai bună în orice provocare pe care am avut-o.

Colectivul meu este unul plin de energie și de veselie, iar uneori o mai supărăm pe doamna, dar ea, uneori cu greu, alte ori mai ușor, ne iartă.

Ziua în care vom termina clasa a IV- a știu că va fi plină de emoții puternice, atât de bucurie că vom începe un nou capitol, cât și de tristețe că ne vom lua rămas bun de la draga noastră doamnă învățătoare.

MARA-ȘTEFANIA ALBU, clasa a IX-a C
Prof. coordonator ȘOVA ROXANA

PLOUĂ

Plouă zgomotos afară
Negru-i cerul cristalin
Stau nostalgică, iară
Și privesc cum plouă lin.

Numai prăbușirea lacrimilor
Strălucesc în noaptea îndurerată,
Iar plânsetul sufletelor
Cântă în lumea aglomerată.

Crizantemele albe ale cerului
De îndată s-au întunecat,
Sufletul pur al omului
De lacrimi a fost încărcat.

Și stau aici prăbușită,
Iar sufletul meu ofilit
Plânge în ploaia nesfârșită,
Plecă în jos, umilit.

OTILIA TROFIN, clasa a III-a A

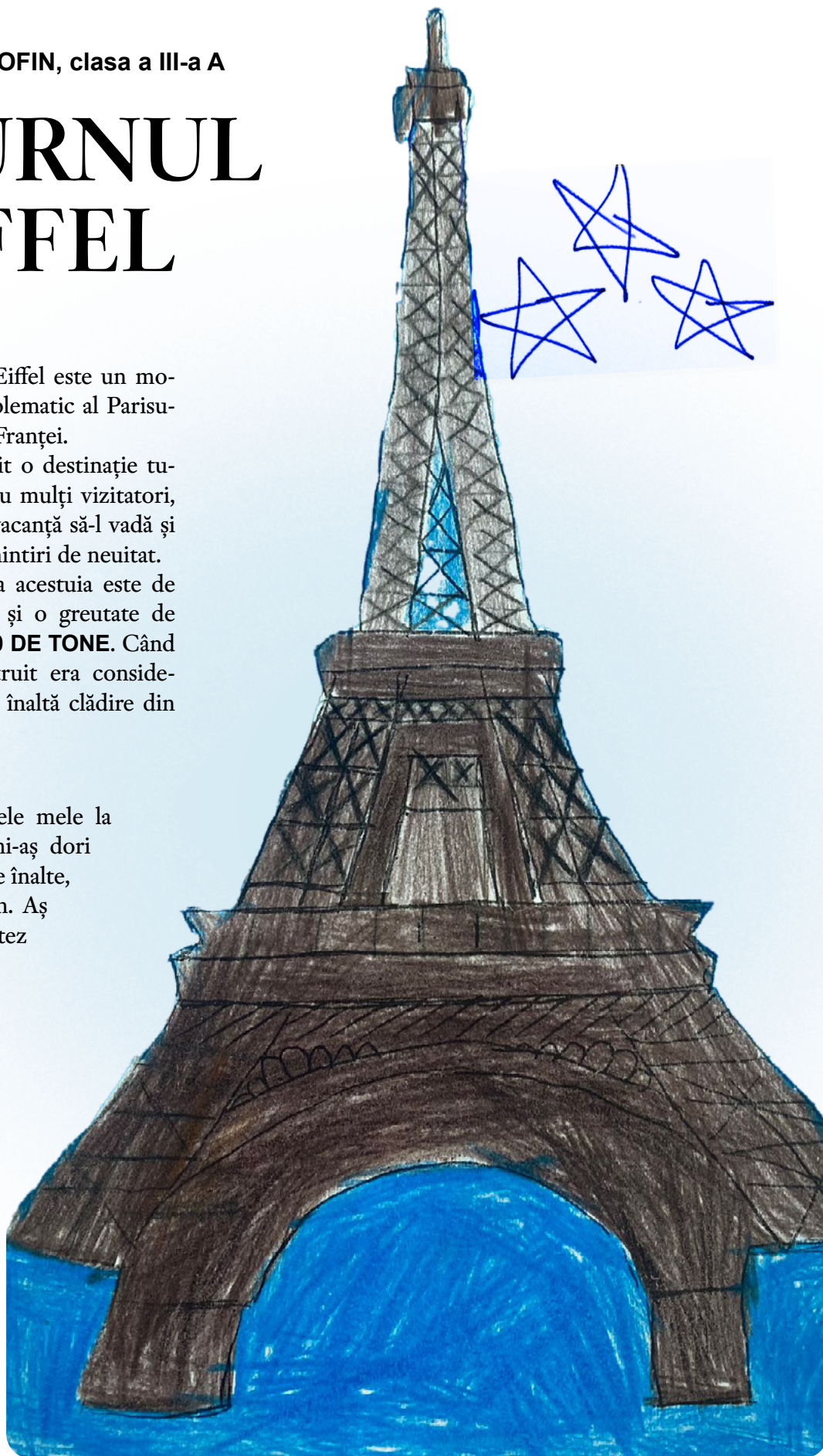
TURNUL EIFFEL

Turnul Eiffel este un monument emblematic al Parisului, capitala Franței.

A devenit o destinație turistică pentru mulți vizitatori, care vin în vacanță să-l vadă și rămân cu amintiri de neuitat.

Înălțimea acestuia este de **330 METRI** și o greutate de peste **10 000 DE TONE**. Când a fost construit era considerat cea mai înaltă clădire din lume.

Rezultatele mele la învățătură mi-aș dori să fie la fel de înalte, ca acest turn. Aș vrea să-l vizitez și eu!

CĂLUȚUL CU CÔPITE DE DIAMANT

Într-o zi de primăvară, un căluț stătea pe o pajiște verde. El mânca multă iarbă. La un moment dat a găsit un fir de iarbă auriu. L-a întrebat pe prietenul său, Jack:

- Ai mai văzut vreodată un fir de iarbă auriu?
- Da, am mai văzut așa ceva. Mama mi-a spus că firele aurii sunt magice!
- Ooo! Ce tare!
- Dar, nu te grăbi, doar unii cai pot mânca! Doar cei care cred în magie! a răspuns Jack.
- Dar, eu nu cred în magie!

Jack s-a uitat cu o nesiguranță la căluț. Nu credea că o să audă așa ceva de la propriul său prieten. Mark, a vrut să mănânce firul acela.

- Jack, nu cred că trebuie să cred în magie doar ca să mănânc un fir de iarbă auriu!

- Păi, dacă vei mânca firul de iarbă auriu, fără să crezi în magie, copitele tale vor fi murdare.

Mark nu a vrut să îl creadă pe prietenul său. El a mâncat firul de iarbă și s-a simțit ciudat la început. L-a durut burtica. Când s-a uitat la copitele sale, a observat că erau murdare.

- Vezi ce se întâmplă când nu îți crezi prietenul?

- Da. Nu te-am crezut și îmi pare rău. Mă poți ajuta să îmi recapăt frumusețea?

- Te pot ajuta. Dar, poate e cazul să crezi în magie!

Mark îl ascultă pe prietenul său.

- Acum trebuie să mai găsești încă un fir de iarbă auriu.

Căluții se uitau atent la pășune. Până la urmă căluții au găsit un fir de iarbă, dar nu orice fir de iarbă, era unul de smarald!

- Uite ce am găsit! Un fir de iarbă de smarald.

- Acela nu e bun. Tu vei avea copitele de smarald.

- Bine, atunci să mai căutam.

După câteva ore, Mark a spus:

- Am obosit, cât mai avem?

- Păi, nu am de unde să știu cât mai avem...nu le-am plantat eu.

- Putem să facem o pauză?

- Hai să ne găsim un loc unde să dormim în seara aceasta!

- Bine.

- Eu voi căuta în partea dreaptă iar tu în partea stângă.

- Sunt de acord cu tine, dragă prietene.

La un moment dat, Jack a găsit un grajd părăsit.

- Maaark! Vino la mine! Am găsit un grajd unde putem înnopta.

-Vin acum.

Când a ajuns Mark, deja Jack dormea. Nu l-a trezit, așa că s-a culcat și el lângă prietenul său. Când s-a trezit, au pornit din nou la drum.

După câteva minute, Mark a spus:

- Am găsit un fir de iarbă cărămiziu!

- Vrei să ai copitele cărămizii?

- Nu, nu vreau.

Plecară mai departe.

- Am mai găsit un fir de iarbă de smarald.

- Vrei să ai copitele de smarald?

- Da, îmi doresc.

- Acum trebuie să crezi în magie și să mănânci firul de iarbă.

Și după câteva secunde, **MARK AVEA CÔPITELE DE DIAMANT!** I-a mulțumit prietenului său și de atunci mereu credea în ceea ce spunea Jack.

GÂNDURI

AMAR

01. Stau și tot aștept în gară,
Cu o cafea ușor amară,
Și-un tren distanță ne separă,
Amintirile de astă-vară.

Și aș vrea ca să rămană;
Trenul să mai pun-o frână;
Vocea ta ce mă îngână,
Să-mi umple golul din fântână.

Dar uite toamna c’-a venit,
Vântul bate obosit,
Sufletul îmi e răcit,
De un dor neconținut.

Și eu în gară tot aștept,
De o veșnicie și nu-i drept:
Că-ți mai bate inima în piept,
Fără a mea, dar tac și-accept.

AGALE

02. Întoarce-mă în zile de demult,
Când clipele nu se mai scurg;
În zile în care ochii nu îmi curg,
Când trăirea nu-mi era-n amurg.

Dar înaintând încet, agale,
Se-aude clopotul din vale,
Ce uitat, rasună-n gol, a jale;
În vânt copaci, și-n crengi spirale.

Dă-i pace și vezi că-i trece,
Dar când ‘colo e și mai rece...
Și în zadar, trist număr, pân’ la zece;
Sunt ca un pește, ce-așteaptă să se-nece.

Și e greu de suportat,
Că ce să vezi: am cautat,
Zilele de neuitat,
Ce-ncet, încet au și plecat.

GOL

03. E cam pustiu pe-a mea cărare,
E ca o iarnă de demult,
E fără o pată de culoare,
E un foșnet, și-l ascult.

Mai înaintez puțin,
Mai scrumez o amintire,
O frunză cade, în mână-o țin,
Ușoară e, ca o șoptire.

Și cum merg pe drum, agale,
Un porumbel apare-n cale:
Îmi vestește, dulci vorbe, ale tale,
Deși-n ecoul boltei, devin goale.

Cum pleacă pasarea în departare,
Pe aripi, vorbele-i sunt în uitare;
Privirea-mi goală, de mirare:
E cam pustiu pe-a mea cărare.

DRAMATIZARE

04. Și dacă vara ai vrea să-ți fie mai răcoare,
Atunci lasă-mi inima sa te înfășoare.
Poate mă încălzești și pe mine puțin,
Poate n’o să mă mai simt străin.

Când viața pare că vrea să se apună,
Am să mă transform într-o minciună;
Am să-ți servesc sufletu’-mi pe tavă,
Ca să mai urci cu o octavă.

Când o să-ți găsești muza, uitându-te la lună,
Sau când îți apare un fulger prin furtună,
Am să mă prefac în cerneală și stilou,
Ca să transformi din versuri, un tablou.

Ce ești tu, dacă nu doar o ființă firavă,
Care-mi poate fi o veșnicie sau otravă.
Tu ești focul, iar eu o bucată de hârtie,
Tu doar arzi, iar eu repede îți ard doar ție.

VLADIMIR DUȘELEVICI, clasa a IX-a A
Prof. coordonator ANAMARIA TANCĂU

O ZI DE CLASA A NOUĂ-A

„Bună dimineața” cu subiecte-n mână,
Zice al nostru profesor.
Testele scrise-n chineză
Și clasa-i în pură teroare.

După un an în care
am dat un examen,
Mate și română am avut de mâncare,
Și-i greu de la acestea, adaptare
Am trecut de ce-i mai greu,
Ce ușurare!
Avem o-ntrebare:
Cu ce ne-așteaptă liceul, oare?

VLADIMIR DUȘELEVICI

GHINION LICEAL

Caietul de teme,
La verificat.
Ce mare surpriză,
Toată lumea l-a uitat.

Profesorul nu pare deloc deranjat
De faptul că tema,
Noi, toți, am lucrat.
Credeam c-am scăpat!

Dar, până ora următoare,
Atitudinea s-a schimbat,
Când profu' în clasă
Cu subiecte a intrat.

Se pare că tema,
Tare mult l-a enervat
Și că acea oră,
Un test cu colți am dat.

Teste surpriză, la tablă –
Mânie de neexplicat.
Toate acestea anunță
Cu chiu, cu vai, în liceu am intrat.

CONTRASTE: tristețea unui sistem agonizant

Săptămâna aceasta este pentru mine oarecum diferită față de cele din ultimii peste doisprezece ani. Ce spun eu? E foarte, foarte diferită! Am simțit asta încă de când am spus DA. Da, adică m-am înscris pe lista scurtă. De la bac. Bacul din toamnă. Nu aş putea spune clar de ce mi-am abandonat o decizie ce părea a fi irevocabilă. Să fi fost zilele lungi de vară? Să fi fost curiozitatea ori nevoia de altceva?

Cert este că săptămâna aceasta dau bacul. De fapt, corect e să spun că dăm bacul. Eu și Ana. Sau, ca să nu contrazic realitatea, Ana și cu mine. Ana e un copil deosebit și, zilele astea, are nevoie de un adult. Întâmplarea a făcut ca, ieri și azi, să fiu eu adultul acela. Eu sunt mâna dreaptă a Anei. Care transpune spusele ei în cuvintele de pe hârtie.

Ne-am întâlnit ieri, la ora 8. Fiecare dintre noi a venit fix cu o oră mai devreme de momentul în care își începea activitatea propriu-zisă. De emoție, de neastâmpăr? Poate un pic din fiecare. Dar mai ales pentru că așa cere procedura. Ca, înainte să te apuci de muncă, să te căznești să omori timpul și răbdarea, alături de alți câțiva ca tine, adunați în aceeași încăpere, aflați în aceeași situație. Ne-am întâlnit într-o sală de clasă comună, dintr-o școală aproape de centrul orașului. Ea, eu, alte zeci de candidați, alți profesori, fiecare cu treaba lui, cu nerăbdarea, temerile, frământările ori nepăsările lui.

Bacul din toamna aceasta este și el diferit. Măria cea veche, fără să se descotorosească de straietele cele știute, unele cam ponosite de atâta purtat și cam demodate în comparație cu noile tendințe, și-a tuflit pălărie nouă. Cică fiindcă e în stadiul de pilotare.

În sala comună de clasă din școala aproape de centrul orașului, eu am așteptat-o pe Ana, recunosc, cu o doză mică de scepticism - "Parcă văd că n-are nimic mai mult decât mofturi." Ana a venit până în tocul ușii și a rămas acolo neclintită pentru vreun minut, cât i-am măsurat trupul disproporționat - bustul și brațele sunt ale unui adult, dar membrele inferioare au dimensiunile și forma specifică celor ale unui copil. Ajunsă cu privirea în dreptul ochilor smoliți și al zâmbetului strâmb al buzelor subțiri, mă desprind din studiul acesta aproape ști-

ințific și o poftesc înăuntru. Cu oarecare stângherie, încep a-i explica Anei cine sunt, de ce mă aflu acolo, ce vom face noi două, de ce suntem numai noi două și colega mea de la laptop. Cu îngăduință, Ana, care pare că știe toate acestea, încuviințează discret și ia loc. Hm... de ce oi fi ținut-o în picioare până acum?

Îi iau buletinul - din poză mă privește senină o copilă cu bluza multicoloră, care locuiește nu foarte departe de strada mea; deschid mapa, îi prezint toate documentele - am senzația că Ana a mai trecut o dată prin toate acestea, citesc regulile, semnă câteva hârtii, așteptăm. Mă plimb cu pas măsurat, într-un ritm sacadat, și îmi trec privirea peste fiecare colțor al încăperii, dar nu văd nimic. Îmi năvălesc în minte tot felul de nedumeriri, aş vrea să ştiu mai multe despre ea, însă bunul-simț îmi spune să tac. Mă gândesc cum voi proceda - nu am beneficiat de o instruire aparte, cu alte detalii decât cele obișnuite. Îmi va dicta ea și semnele de punctuație sau le voi ghici eu din intonația ei? Cum voi proceda în cazul paragrafelor? Oare îmi va înțelege scrisul? Oare voi înțelege corect tot ceea ce îmi va spune, în ciuda tulburărilor ei de vorbire?

La ora 9, ne este adus subiectul. Îl deschid, i-l așez în față și aștept să scriu după dictare. Stăm una lângă cealaltă, aproape umăr la umăr, Ana miroase a săpun proaspăt - timp de trei ore vom fi în aceeași poveste. Am un stilou, o rezervă, o ciornă - sper să îmi ajungă - simt că sunt responsabilă ca povestea să se scrie bine. Ana citește cu atenție fiecare subiect, fața i se luminează, parcă ghicesc chiar și un zâmbet. Ochii ei negri, pătrunzători, mă învăluie în încredere: "Putem începe." Îmi potrivesc foaia albă nițel înclinată, îmi așez confortabil cotul pe masă, o privesc în ochi, cu toată atenția, să prind toate nuanțele.

Ana respiră adânc și reia lectura. Mă uit cu mare băgare de seamă la ochii ei, la buzele ei, vreau să aud tot, să înțeleg clar, să scriu tot, să scriu clar. În liniștea care se așează între noi singurul lucru pe care îl găsesc de făcut este să citesc subiectul. Și, pe măsură ce îl parcurg, realizez că este foarte ușor. Uite, de

pildă, subiectul 1 poate fi rezolvat fără probleme de elevii mei de clasa a VI-a. Ce bine, 50 de puncte sunt asigurate de aici.

Poate subiectul 2 să pună mici probleme pentru simplul fapt că e poezie și, după cum știu de la copii, poezia nu e preferata lor. Dar cuvintele sunt banale, majoritatea uzuale, mesajul se desprinde ușor. Și, oricum, avem 50 de puncte asigurate din subiectul anterior.

Nici subiectul 3 nu e de speriat: dacă ai citit pe Sadoveanu sau pe Călinescu, sigur poți lega vreo câteva idei. Conchid că, în condițiile unui subiect de departe mai ușor decât cel din iunie, elevii de clasa a VIII-a, care au dat Evaluarea Națională, puteau face de un 9 și, deci, un absolvent de liceu poate și el. Și noi, oricum, avem 5-ul asigurat din S1. Deci nu-i chiar bai că Ana se gândește acum la "Moara cu noroc", care nu-i a lui Sadoveanu și, cu atât mai puțin, a lui Călinescu. Lasă, își amintește ea un titlu corect.

Ana citește, eu rezolv în gând, Ana pare că rezolvă și ea. "Gata, începem." Potrivesc vârful stiloului pe albul foi și scriu. La sfârșitul celor treizeci de minute de dictare amestecată cu pauze și reveniri, pe foaia noastră, pentru toate cele trei subiecte cu toate subpunctele lor, cu litere îngrijit rotunjite, ca la un concurs de caligrafie, stau scrise două propoziții și vreo opt cuvinte fără legătură între ele, toate preluate fidel din textele-suport. Poate că nu întâmplător prima propoziție din rezolvarea noastră sună așa: "E prima zi de vacanță!" Și pagina se încheie cu "... simt că nu-s făcută pentru asta." Între ele, doar cuvinte banale, arhicunoscute, fără vreo legătură cu cerințele subiectelor.

Îndemn pe Ana să își ia un răgaz, să se mai ridice din bancă dacă simte nevoia să se miște, să bea apă, să se mai gândească. Avem timp. Ea încuviințează iar. Din priviri. Mai trece o jumătate de oră - cumva, Ana simte corect și firesc trecerea timpului, eu reiau încurajările și reînnoiesc disponibilitatea mea de a scrie tot-tot. Spre finalul primei jumătăți din timpul alocat, stânjenită, aproape cu un sentiment de vinovăție, Ana îmi spune că atât poate acum, că nu îi mai vine nicio idee. Mi-e ciudă pe mine că sunt acolo, că știu ce ar fi de scris, dar că nu pot. Că sunt acolo degeaba?

Asta a fost ieri. Azi, o nouă zi. Și, surprinzător, tot noi, Ana și cu mine. Doar proba e diferită. Matematică. Simt că Ana a venit intuind că vom fi iar

împreună. Din seninul ochilor negri care m-au privit la ora 8 fix, am știut că ea știa și se bucura. Stă în cadrul ușii, ca și ieri, dar azi o poftesc fără vorbe, doar dintr-un zâmbet cald, de o căldură diferită, pe care am constatat că îl ofer involuntar doar în anumite situații. Ana e politicoasă - nu se așează în bancă până nu o fac și eu.

Astăzi umplem ceasul de așteptare cu vorbe. Ne intersectăm privirile și ne zâmbim des, întărim propriile spuse și pe ale celeilalte dând ușor din cap, povestim despre noi, observăm detaliile încăperii în care ne aflăm. Ana are 21 de ani, a început școala "puțin un pic" mai târziu decât ceilalți copii, a trecut prin două școli generale. Apoi, de acolo, ea știe că s-a transferat la liceu. Își amintește că a făcut clasele a IX-a și a X-a, apoi profesionala și, anul acesta, a terminat liceul. Întrebând-o dacă a dat proba practică, îmi răspunde că a fost la banchet. Apoi, la revenirea mea cu o întrebare mai explicită, pomenește de un PPT făcut de "doamna", despre pateuri cu ciuperci și o testare despre mazăre. Înțeleg că nu este vorba despre plantă deși, la un moment dat, mi se pare

că aud ceva despre pâstaie. Mazăre cu zeamă. Aflu că nu e nici supă-cremă de mazăre. În cele din urmă, realizez că este vorba despre conserva de mazăre, un tip de conservă care îi place mult Anei. Și a mai învățat la școală să facă plăcinte împachetate cu brânză dulce. Și covrigi. Dar, dacă ar fi să facă singurica, recunoaște că nu ar ști cum. Ana este singură la părinți, ca și mine, dar ea are noroc de verișori mulți.

Și îi mai are și pe cei patru bunici de la țară, care o iubesc tare. Eu nu mai am bunici. Și nici țară nu am avut vreodată. "Îmi pare rău pentru dumneavoastră", mă consolează Ana.

Așteptăm subiectul la matematică și, fiindcă simt că acesta nu este un subiect de discuție bun, ne agățăm privirile de ce-i prin clasă. La ferestrele cu geamuri termopan, vopseaua răscopăta a pervazului lat, înclinat spre podea, lasă să se vadă lemnul de mobilă uzată din care e făcut. În dosul caloriferului de aluminiu, cu suprafața curbată pe alocuri, se zăresc straturile anterioare montării acestuia - niște scânduri de lambriu ca niște pari negeluiți, smulși dintr-un gard ce stătea să se prăvale, o vopsea bleu și un var crem. De dedesubt, se ițește la noi cărămida despuiată. În colțul de sus al peretelui din fața clasei, un purificator de aer, achiziția cea mai

recentă și (mai) inutilă din școlile urbei, un aparat de aer condiționat lângă el, cu furtunul scos în afara zidului, printr-un orificiu, mai degrabă o bortă cât toate zilele, netencuită în jur, și cu cablul lipit de perete prin câteva petice de chit cu urmele degetelor care l-au modelat și spoit neuniform cu un var alb, o stemă într-o ramă cu praful de două dește. Mai la dreapta, deasupra geamurilor, două rânduri de draperii - una e o șină pentru lamelele moderne și, cealaltă, mai în spate, din fier forjat de aceeași culoare ca și cuierul cu ghimpi de pe peretele lateral. Deasupra cuierului, o fisură pe toată lungimea peretelui, pesemne de la vreun cutremur. Și aici se vede cărămida în toată goliciunea ei. Tot pe peretele din față, două table - una magnetică și una interactivă/ Smart (din acestea de au umplut școlile patriei). De la cea din urmă, snopi de mațe albe și negre se întind pe tot cuprinsul clasei, unele ducând către proiectorul din tavan, altele fixate de plintă cu niște cuie îndoite, altele chiar părăsesc încăperea pentru a intra în ceea ce am constatat că se numește Cabinet pentru proiecte europene. Tablele deștepte nu sunt oricum fixate pe perete, ci chiar peste tabla neagră din vremurile predecembriste. Observând acest detaliu, Ana mă privește cu subînțeles și izbucnește în râs, un hohot ce crește atunci când ne uităm amândouă la cuierul tip gard de penitenciar și la ceasul de perete cu rama ruptă căruia, probabil din dorința de a fi reparat, i s-a mai adăugat și o supraramă. Băncile, toate, au, invariabil, chederele desfăcute și, la unele, atârând către podea sau, la cele mai multe, sprijinite de scaunele de lângă ele. Pe ceea ce vrea să fie catedră, un blat nelăcuit pus (nu montat!) peste patru picioare de fier, stau cele două laptopuri - unul pentru supraveghere, conectat la camera video de deasupra stemei, și unul pentru încărcarea online a lucrărilor (asta e pălăria cea nouă a vechii Mării) - și scannerul de 1600 de lei. Lângă catedră, un coș de inox cu pedală. Însă nu cred că avem voie să îl folosim - gunoarele adevărate sunt depozitate într-un bidon de plastic de 5 l, golit și tăiat de la mijloc.

Vine subiectul. Redevenim serioase, îl parcurgem cu atenție, ne încruntăm de câteva ori, Ana dictează, eu mă strădui să scriu corect după dictare - matematica nu este punctul meu forte. Mă tem să nu greșesc sau să omit ceva, Ana pune degetul pe foaia cu subiectul pentru a-mi arăta litera exactă pe care trebuie să o scriu. La sfârșitul celor 20 de minute de gândire și scriere, cu pauze și reveniri, pe foaia noastră poți vedea literele "ă", "m", "f", "x", scrise alternativ ca majuscule sau minuscule. Și cifra zero de două ori, după semnul egal. Nicio combinație dintre ele nu reprezintă, după știința mea, vreun

raționament sau vreun calcul matematic.

Ana nu mai are entuziasmul de ieri. Îmi spune că nu îi mai vine nicio idee și cade pe gânduri. Privește fix, minute în șir, prin sticla ferestrei. Urmărind raza din ochii ei realizez că punctul în care s-a oprit este un balcon înrămat în flori mari, de un roșu scăpărtor și un alb neatins, de la etajul cinci al blocului de vizavi. O vreme, privim amândouă aceeași imagine de care simt că nu mă pot dezlipi. Neinspirată, ca să sparg tăcerea, o întreb dacă, în cazul în care nu ia bacul, are un plan de rezervă. Ochii i se împăienjenesc, sprâncenele se adună într-o curbă adâncă și, cu buzele și mai strânse decât de obicei, îngână un răspuns din care ghicesc că această variantă nu există. Colegul de asistență mă muștră din priviri, în sală intră doamna cu ștampila, schimbăm câteva vorbe, o încurajează pe Ana, Ana doar zâmbește scurt, încordarea pare că se risipește. Aaaaa, să nu uit: ștampila nu se mai aplică acum peste semnătura președintelui de comisie, care a fost eliminată, ci se aplică, neapărat, în colțul din stânga jos. Începând cu toamna aceasta.

Trec cele nouăzeci de minute, timpul minim de rămânere în sala de examen pentru candidați, parcurgem toate etapele probei E) c) din cadrul sesiunii de bacalaureat digitalizat desfășurat în școala-pilot dărpănată, în care managerul ori nu are competențe manageriale și administrative, ori nu e un om de comitet la partid, ori are nevoi mai mari acasă, din buricul târgului răscolit de tranșeele primarului care înșiră mațe roșii și construiește piste pentru bicicletele care vor putea circula abia la iarnă, prin nămeți. Eu și Ana ne privim fix în ochi, îi cer iertare în gând că azi am putut să îi fiu de folos mai puțin decât ieri, îmi zâmbește blând și ne promitem să ne întâlnim și mâine. Mâine va fi mult mai ușor - e proba la biologie animală sau vegetală sau toate trei.

Mă gândesc la Ana. Când predau teza, când mă duc pe drum, fără direcție, când mușc din pâine. Ana putea fi copilul oricui, putea fi chiar al meu. Dar soarta a ales să fie copilul mamei ei, care o așteaptă la ieșirea de la examen și care, după cum spune copilă cu ochi smoliți, a lucrat pe vremuri, când era Ana mică, dar, de când s-a născut Ana, stă acasă ca să se joace cu ea.

Păsările care zboară zănatec și mut - parcă vin dintr-un timp de-mprumut,
pe deasupra cerului meu

sunt ROZ

Dacă nu m-aș fi născut
într-o luni de iarnă gri
cu sloiuri și nămeți de câțiva metri,
eu însămi aș fi o pasăre
cât se poate de ROZ

Sau, dacă m-aș despuia până la os
și mi-aș întoarce ființa pe dos,
m-aș descoperi

flămândă și ROZ

Dar nu ca păsările flamingo-
toate trase la indigo,
născute din ouă cenușii,
care trebuie

să ciugulească o mare

de alge și creveți

ca să aibă penele

și mațele ROZ

Și nici fiindcă mi-aș da lacrimile buzelor
și urmele tălpilor

cu rujul cel mai ROZ

Dar așa, aici și acum,

Unde nimic nu rămâne nefăcut scrum,

nu sunt decât o femeie

care, din când în când,

își înmoaie unghiile-n ROZ

SARA MARIA ALINEI BIBIRE, clasa a III-a A

TOAMNA

Cu un suspin adanc, vara isi ia la revedere, cedandu-i locul toamnei frumoase si bogate, numita "Zana belsugului". Din caleasca sa aurie ca frunzele ruginii iese printesa tomnatica a batranului an.

Soarele incalzeste cu razele sale mangaietoare pamantul proaspat si umed. Copacii amortiti isi culca crengile deasupra covoarelor multicolore. Bruma argintie impodobeste gradinile pline cu roade bogate.

Copiii, ca niste mielusei zburdalnici, alearga cu ghiozdanele in spinare spre scoala, fericiti si incantati de minunatiile acestui anotimp. Oamenii culeg din livezi merele cu miez dulce si miros parfumat, perele zemoase le asaza in cosurile de nuiele.

Animalele somnoroase isi pregatesc culcusurile pufoase si calduroase pentru hibernare. Veverita aduna in mica ei vizuina alune si ghinde coapte. Toate fiintele mici si mari isi ghideaza pasii dupa:

**"POMUL SE
CUNOASTE
DUPA ROADE,
IAR ANUL
DUPA FAPTE!"**

DENIS PALADIE, clasa a IV-a

ȘCOALA ÎN ANOTIMPURI

Este-o școală minunată,
Și foarte în serios luată
Mulți copii învață-n ea
Fiindcă e ca o lalea.

Vara ... e închis aici,
Școală nu are voinici.
Toamna...frunzele coboară,
Copiii se-ntorc la școală.

Iarna ...zăpada se-așează
Și totul decolorează.
Copiii la săniuș au plecat,
Dar n-au uitat de-nvățat.

CUVINTE II

„CIOB DE IDEI”

ecoul unei elegii uitate de timp,
un înger închis în propria-i îndoială;
în uitare-i pierdut, în umbră înecat,
orașul îl prinde claustrofobic în carcera-i omniprezentă.

uitatu-m-ai în smoală și în negură...
mă-ntind spre tine și nu pot să te-ajung,
arsu-mi-am mâinile în focul tău cel pur
tras sunt în jos și-mi pare că te-am uitat...
unde mai ești? cine mai ești acum?

„ȘTIINȚIFIC VORBIND”

La început, eram noi,
noi (.) molecule de speranță și de vis,
și mai apoi, tot noi am fost
când, neputând exista altfel,
sufletele form-au prins.

Am fost stele binare în univers,
orbitând unul în jurul altuia
într-un tango înflăcărat;
așa de aproape
și totuși la ce distanță
doar ca să nu ne consumăm unul pe altul
în focul ce eram, de fapt, noi!...

Tot noi am fost metafore-n abis
plutind, mereu împreună, în minte de poet
și-am fost și melodii armonizate în octavă,
da capo al fine, într-un tempo perfect.

Și, cum să nu, am fost și suntem oameni,
neînțelegeți și jinduind după noi(,)
lucruri ce nu ne-au fost date să le știm
în acel acolo și atunci...

Într-un fel, vreau să mă reîntorc în primordial.
Vreau să-mi desprind coastele de stern
și să te îmbrățișez cu totul.
Vreau să te absorb cu fiecare celulă din corp,
să fim două suflete, deja împletite,
locuind același trup,
două conștiințe mai apropiate decât toate celelalte...

„CODĂ/VOLTĂ”

Și, în final, s-a lăsat liniștea
și-un răsărit roz prăfuit învelește colțul de pod
de care te sprijini tu,
păpușă cu sforile tocite.
Trectut-a noaptea și numele ți s-a rătăcit prin ea,
plutești acum fără de ancoră, pe un ocean ticsit...
Ce faci acum, când ai rămas fără vreun scop?
Da capo, și cântă volta a II-a.
între miile de flori unic imperfecte.

„CU CAPUL ÎN FLORI”

Stai cu mine, aici și acum,
cu capul în flori.

Nu mai este ieri
și nici mâine nu e încă.

Ce este, totuși?

Flori ce râd într-un pastel,
o rază care-ți aurește părul
și, bineînțeles, tu.

Eu nu sunt aici cu întunericul din tine,
nici tu cu umbrele mele nu ești.
Poate-am uitat, suntem doar noi, și-atât,
de-a-ntregul noi, fără să rupem părți
ca să ne-asemănăm cu alții.
Flori suntem toți,
cum sunt și cele de la capul meu și al tău,
între miile de flori unic imperfecte.

„FILOSOFARE”

Dimineața,
când aburii cafelei se îmbibă
în pereții bucătăriei
perpetuu scăldată în penumbra unui fir de soare,
când mă ții cu un braț la pieptul tău
și împreună bem o ambrozie ieftină,
n-am să îți cânt romane
sau să-ți scandez despre roze de mai,
sau psihoze dulci
sau săruturi furate.
Am să-ți recit, în schimb, grav și șoptit
ca nici pe singurătatea noastră romantică să nu o deranjăm,
înțelepciunea lui Hamlet
de somn și vise,
de nedreptate și pumnale
de munci, torturi și țări explorate numai după moarte...
Poate Camus ar fi mândru de noi
....sau...poate nu.
Să decidă Schrödinger.

„2:35 A.M. SAU LUNATICA”

Poftim, lună, ți-am făcut
lanț nou;
să-l porți în fiecare noapte
când îmi bați în geam, da?
Pe firele ca niște ace în ochi
în miez de noapte
am înșirat mărgelile de sare, prinse în cerneală.
Nu-ți plac?
Nu am ceva mai prețios să-ți dau.
Somnul ți l-am dat demult,
înapoi mi-ai dat o beție de gândire.
Ochii ți i-am dat,
și înapoi m-ai lăsat să văd ce vezi tu:
micimea mea în Univers,
micimea a tot ce e aici, față de tine.
Măinile ți le-am dat,
și scriu cu-argint și-acum
și-ți mulțumesc.
(Ultimul meu gând tot al tău o să fie,
să-l duci cât vrei tu de departe
ca să îl port cu mine după.... după...)
Poftim, lună, ți-am făcut
lanț nou;
de el am să te trag în cameră
când de tine am nevoie.
Și ca să-ți mulțumesc, de fiecare dată
am să mai adaug câte o mărgea.
(promit că o împachetez frumos în cearcăne)

(DE CE) să creștem prin literatură

Este adevărat că atât tehnologizarea, cât și popularizarea online-ului în general a provocat o oarecare catastrofă colectivă, întrucât din ce în ce mai puține persoane mai deschid o carte după terminarea ciclului liceal, iar alții nici în acea perioadă.

CUM SĂ CREȘTEM PRIN LITERATURĂ?

Ei bine, gustul pentru citit, dezvoltat de la o vârstă fragedă, constituie un factor remarcabil în progresul fiecăruia, însă nu e niciodată prea târziu să remarcăm adevărata magie a literaturii. Fiecare dintre noi cunoaște sentimentul nostalgiei serilor de stat la povești cu bunicii, când personajele ficționale prindeau viață și ne călăuzeau într-o altă dimensiune, unde totul se întâmpla așa cum ne doream, iar inocența perioadei celei mai scurte și curate din viață, cu ochii ei blânzi și inimile nevinovate, își făcea simțită prezența în toate închipuirile noastre fantastice. O ciocolată caldă, o pătură pufoasă și vocea caldă a bunicii erau suficiente pentru crearea unei atmosfere de neuitat. Asocierea cititului cu amintiri unice sau cu diferite concepte ce stârnesc în mintea noastră niște reacții pozitive, de curiozitate este cheia către o creștere sănătoasă prin literatură. În preajma Crăciunului, cititul de povești aduce un bagaj de emoții care întăresc simțurile și antrenează, cu siguranță, și acea parte a gândirii influențată de inimă. Povești precum „Soldățul de plumb” și „Spărgătorul de nuci” au stârnit întotdeauna în copii curiozitate către lectură, paginile cărților devenind

portaluri către lumi pline de minuni. Literatura transformă copilăria într-o călătorie fascinantă, fără obstacole.

DE CE SĂ CREȘTEM PRIN LITERATURĂ?

Fiecare stadiu al vieții induce în fiecare individ sentimente aparte. Prin literatură, acestea se dezvoltă, întrucât omul este o ființă complexă ce se află într-o continuă evoluție, iar autorii au creat acest

tip de artă tocmai din acest motiv: să transmită gânduri și trăiri inedite cu care cititorii să empatizeze, să afle răspunsuri la întrebări și măcinări lăuntrice. Frica de moarte, întrebări legate de Univers, de viața de apoi, de scopul existenței rasei umane sunt reacții normale ale rațiunii, întrucât creierul este „programat” să găsească soluții la probleme și răspunsuri la întrebări, iar marii filosofi s-au ocupat să stârnească

și să stimuleze și mai tare aceste înlănțuiri de nelămuriri ale căror răspuns nu va putea fi nicicând determinat. Filosofi precum Jean-Paul Sartre, Albert Camus, Friedrich Nietzsche, Immanuel Kant reprezintă doar câteva exemple de personalități ce merită a fi „cunoscute” prin opera lor valoroasă.

Pentru a încheia într-o notă totalmente informală, într-adevăr, nu o să te întrebe nimeni „câte cărți ai citit?” și cu siguranță nu o să ți se pună întrebări de etică atunci când cumperi borș din piață, însă o fi acesta scopul ilustru al participării directe în infinitul și enigmaticul Univers nedescoperit?

TE ROG, ÎNTOARCE-TE ACASĂ...

Nu am avut dreptul de a alege calea firească a lucrurilor, pentru că atunci când ai de luat o decizie există mai multe opțiuni. Dar pentru mine, aceea a fost singura opțiune. Te rog, întoarce-te acasă..

Avea întotdeauna aceeași privire posomorâtă și serioasă, era un bărbat înalt, cu umerii aduși în față, antebrate bine dezvoltate, palmele șubrede, aspre. Din când în când schița un zâmbet palid ce îi lumina întregul chip și îi acoperea cicatricile adânci lăsate de timp. Dar astăzi, totul părea diferit, iar el, bărbatul în costum, își afundase gândurile în ceașca pe jumătate plină cu cafea, pe care o strângea în mână tremurândă, alături de o fotografie scoasă din buzunarul sacoului, îngălbenită în colțuri. Fiecare început de octombrie îl petrecea închis în același birou, mascându-și lacrimile ce se strecurau încet-încet pe obrajii îndurerați.

- Chipul tău devine în fiecare an din ce în ce mai străin, iar eu nu mai pot să întorc timpul înapoi în noaptea aceea, nu mai pot să repar greșeala. Nu vezi că orice aş face mereu rămân aceeași umbră a trecutului și încep să obosesc să mai tot car vina pe care mi-ai lăsat-o? În sufluri grele, aritmice, șoptesc din nou și din nou: Te rog, întoarce-te acasă...Te rog, întoarce-te acasă...Te rog...

Îmi plec capul în gulerul umed al cămășii, arunc din nou o privire asupra fotografiei, o îndes apoi în buzunar, apuc servieta groasă din piele și decid să plec...o zi, două, trei.

Bărbatul falnic în costum negru deschide ușa biroului, ezitând. Se oprește calm, își șterge rapid colțul ochiului cu mâneca sacoului, clipește rar de câteva ori și privirea sumbră îi revine imediat cum pășește pe coridorului aglomerat. Câțiva bărbați îmbrăcați în același tip de costum întind mâna, iar el îi salută pe un ton neutru, încercând să fac față mulțimii ce se adunase în preajmă. Reușește într-un sfârșit să iasă din clădire și se face nevăzut o zi, două, trei.

Am parcat mașina în fața spitalului unde aveam să o găsesc zăcând într-un pat ponosit, zeci de fire

atârând deasupra ei din fel de fel de aparate. Sunele, strigătele, vocile din saloane zburau inconștient de-a lungul minții mele încărcate cu presiunea gândului de la birou. Și, în cele din urmă, am văzut-o întinsă în fața mea, încordându-și capul spre geamul larg deschis și tresărind atunci când mi-a înălțat privirea. Mama se îmbolnăvisese la începutul verii și, cu toate că niciodată nu ar fi vrut să recunoască cât de tare se agravase boala în ultimele săptămâni, citeam pe fiecare centimentru din corpul sleit de puteri că durerea o copleșea din ce în ce mai mult. Venise timpul să am grijă de ea, chiar și în puținul timp pe care îl mai avea. Și nu o voi lăsa să plece fără să îmi spun povestea, căci merita să afle adevărul. Vine o vreme în care oricât ai încerca să te ascunzi în minciuna bine clădită în rădăcini, totul începe să se destrame rând pe rând. Cu fiecare cărămidă zdrobită în bucăți ies la iveală răni pe care le-ai lăsat în urmă, iar la capătul drumului te așteaptă o prăpastie. Singura cale care te poate salva este să te întorci în locul în care totul a început, pentru a putea găsi drumul corect în labirint. Astfel, în după-amiaza aceea rece de toamnă arămie, un bărbat în costum negru, alături de o bătrână într-un scaun cu rotile priveau apusul pe o plajă de la marginea orașelului, luând cina împreună și ascultând o poveste ce-a început cândva cu „A fost odată...”

Începutul lunii octombrie însemna mereu o aventură grozavă în afara orașului, fie la malul mării, deja cuprins de un strat subțire de poleială, fie în pădurea din vestul orașului, unde obișnuiam să ne rătăcim printre cărările șerpuite, adâncite în obscuritatea pământului reavăn. De fiecare dată mergeam împreună, toți patru, întindeam picnicul pe magueia drumului și ore în șir alergam ca și cum nimeni și nimic nu ne-ar fi putut opri. Dar în acel an fusese diferit...

Bătrâna își închise atunci pleoapele încărcate de riduri și bărbatul se opri, uitându-se minute în

șir la chipul blând al mamei, care cu toate că-i părea din ce în ce mai străveziu, purta aceeași seninătate ca în fotografia din buzunarul sacoului. Iar când soarele își retrase și ultima rază de pe trupul său, bărbatul și mama se întoarseră în camera strâmtă de spital, ținându-se de mână.

Unul dintre cele mai grele momente din viață este cel în care trebuie să te pregătești să îți iei rămas-bun de la persoana pe care nu o poți părăsi în niciun fel. Doctorul îmi spune că tot ce îmi poate oferi sunt câteva săptămâni în plus, că nu se știe când va veni momentul.

Mama și tata nu veniseră în acel an. Jorge intra-se la liceu, iar ca frate mai mare ar fi putut să aleagă locul în care urma să ne petrecem ziua împreună. Dar nu a făcut-o. Voia să rămână alături de tata care zăcea în pat. Nu realizam cât de bolnav era atunci, nu realizam cât de mult ar fi putut conta acele clipe dacă îmi deschideam ochii, sufletul. Am plecat. Mă simțeam nedreptățit pentru că aceea era singura noastră zi, singura șansă de a merge undeva împreună. M-am rățacit undeva pe la jumătatea drumului. O singură stradă lungă ducea la pădure. Am mers neîncetat până la locul unde obișnuiam să instalăm picnicul. Am stat o oră, poate două, pe marginea șoselei sperând că vor veni și vor salva ceea ce mai rămăsese din acea zi. Dar nu a fost așa.

Bătrâna își lăsa capul în brațele masive ale bărbatului în costum negru, iar el continua să privească apusul de pe nisipul jilav, aproape înghețat. Se înserase când intraseră pe ușa spitalului. Trupul plâpând, slăbit al mamei emana căldură, pe când bărbatul își scoase fularul din jurul gâtului, iar obraji îi erau pictați într-un roșu intens.

Am scos fotografia din buzunar cât timp ea se odihnea. Toți patru, atât de fericiți, stăteam pe plaja imensă, atunci plină de scoici colțuroase care ne înțepau tălpile când alergam pe mal, în spuma mării. În stânga se vedea o mică parte din stradă, iar în dreapta culorile vibrante ale cerului pe care soarele și luna se întâlniseră în acea seară. Țineam în palme ultima noastră fotografie, parcă agățându-mă de amintirile unui timp ce părea a fi mai îndepărtat decât trecutul. Zilele ce au urmat le-am petrecut doar în spital. Pastilele o țineau adormită mai tot timpul, iar eu nu puteam face altceva decât să-i fiu alături, măcar o dată, măcar acum.

Lăsasem în urmă exploratul pădurii știind că-mi va fi greu de unul singur. Nu voiam decât să observe că puteam fi fericiți. A fost alegerea mea și atunci părea și singura opțiune ce-mi fusese dată. Am pornit din nou la drum, pe marginea străzii unde treceau mașini și tiruri în viteză. Nu-mi

păsa de ce se întâmpla în jur. Furie, dezamăgire, singurătate...toate sentimentele ardeau în mine ca un supraplin și nu-mi păsa cât mai aveam de mers, dar voiam să ajung la destinația finală. Marea.

Ea uitase totul. Pentru mama, povestea aceea era o simplă poveste, dar pentru mine însemna totul. Mi-am luat sacoul de pe scaunul din salon, i-am aruncat o ultimă privire lungă și am plecat. Pe străzi încă pășeam prin întuneric, iar paharul de cafea pe care îl țineam în mână începea să se răcească cu fiecare minut care trecea. Nu mai aveam mult timp.

Bărbatul mergea singur printre frunzele ce cădeau la fiecare pas. Nu purta acea privire posomorâtă, nici zâmbetul crispat, lacrimile din ochi seceseră deja. Astăzi nu purta nicio mască...era doar el, un bărbat în sacou negru, singuratic și neliniștit.

Zăream deja marea agitată când soarele începea să apună. Și ce dacă ei nu erau cu mine? Mă puteam distra și de unul singur. Atunci, chiar în capătul străzii, pe partea opusă, l-am zărit pe Jorge. Se întoarse la mine și îi puteam vedea zâmbetul ușurat pe chip. Dând din mâini haotic, îi arătam că trebuie să rămână acolo. Fără să stau pe gânduri, am alergat până în celălalt capăt, dar brusc, totul căpătase o nuanță neagră, cafenie, imaginea apusului devenind din ce în ce mai opace. M-a salvat.

Nimeni nu te poate pregăti vreodată să îți iei rămas-bun de la ceea ce întreaga viață a însemnat acasă. Plaja era doar a lor, - un bărbat în costum și mama sa - iar amintirile pluteau în briza mării, mai rece ca niciodată.

- Eu sunt Jorge, mama... Eu sunt. El m-a salvat pe mine. Dar e aici acum...spuse în șoapte bărbatul.

Bătrâna îi strânse mâna bărbatului în costum negru, iar degetele lungi, calde ale tânărului îi prinseră căzând o lacrimă înăbușită pe obraz.

Iar în acea după-amiază de octombrie târziu, soarele și luna s-au întâlnit pe cer într-o ploaie de stele și am știut că venise timpul să mă întorc acasă. O adiere puternică de vânt ne trezise din visul de demult. Priveam toți trei apusul, ținând mereu fotografia lângă noi.

- Îți mulțumesc că te-ai întors acasă! șopti bătrâna în liniștea mării.

Apoi o altă briză ne lovi mai puternic și ne tăie răsuflările preț de câteva secunde.

- Vă voi iubi mereu...
- Te vom iubi până când
soarele va uita să mai apună.

Când ultima rază dispă-
ru de pe cer, bătrâna închise
ochii. Acela nu fusese un ră-
mas-bun, nici chiar un adio.
Pentru noi era un simplu:

**TE ROG,
ÎNTOARCE-TE ACASĂ...**

TEODORA PRISACARU, clasa a VIII-a B

PIERI ȘI ULTIMA PETALĂ

Uneori, prietenia
rodește, crește...

întocmai unui fruct.

Are un gust incredibil, un parfum
seducător, dă în pârg, dacă aceasta
nu este lăsată doar să se coacă bine,
ci o îngrijești și faci tot posibilul ca

să o protejezi de
cei care încearcă
să o otrăvească.

Mi-am îndreptat privirea spre ea, o fetiță cu ochii atât de frumoși, în care puteam să văd acea puritate a verdei smarald, cu obraji rozalii și pistrii bine conturați în zona pomeților, cu un zâmbet cald, sincer, pe care mi-l oferea întotdeauna.

Buzele sale încercau să rostească ceva. A ezitat, dar într-un sfârșit a spus:

- Dar dacă fructul este otrăvit, din greșeală, de către cel care l-a plantat? Și dacă nu are grijă de fruct?

După un scurt moment de tăcere, am răspuns:

- Ei bine, dacă într-o prietenie cealaltă persoană îți face rău, atunci, trebuie să discutați despre lucrurile care te-au supărat. Iar dacă prietenul continuă să facă acele lucruri care îți provoacă o stare neplăcută, adică să otrăvească în continuare fructul, tu nu îl poți opri și tot ceea ce poți face este să te îndepărtezi de el. Să nu muști niciodată din fruct, crezând că este gustos! Înțelegeți?

Fără să scoată vreo vorbă, m-a luat de mână și m-a tras spre ea. Am urmat-o în pasul alert până când am ajuns la banca pe care își proptise ghiozdanul plin cu cărți. A deschis buzunarul lateral și din el a scos o fotografie pe care mi-a întins-o. Am luat-o și am ținut-o în palmă în timp ce m-am așezat pe vine. Apoi, fetița a zis:

- Uite, ea este prietena mea și eu nu cred că

m-ar otrăvi vreodată, adică nu mi-ar face niciun rău. Înseamnă că este o prietenă bună, nu-i așa?

- Da, da, așa este.

- Acum e rândul tău. Arată-mi o poză cu prietena ta!

Luată prin surprindere, am scos telefonul din buzunar și am deschis galeria sperând că voi găsi o fotografie cu ușurință. I-am îndreptat ecranul astfel încât să o poată vedea clar, iar după ce a analizat-o, m-a întrebat:

- Și tu crezi că ea ți-ar face vreun rău?

Atunci, totul înghețase înăuntrul meu, sufletul, mintea, vorbele. Am mascat ceea ce simțeam cu adevărat cu ajutorul unui zâmbet pe care adesea îl schițam în colțul gurii în astfel de momente. Știam că răspunsul era un da, un da pe care chiar voiam să îl răstesc cu toată puterea pe care o aveam. Dar nu găseam curajul să fiu sinceră. Prietenia nu este un drum cu sens unic și nu există doar atunci când ai nevoie de ea. Cu toate că știam ceea ce aveam de făcut, preferam să mă agăț de amintirile și momentele frumoase pe care le trăisem. Zidul încrederii fusese spart și cărămidile căzuseră rând pe rând. Da, mi-ar face rău. Da, răul era deja făcut și totuși am ales să arăt acea poză și răspunsul meu a fost:

- Poate că nu, poate că da...

TEODORA PRISACARU, clasa a VIII-a B

ALE SUFLETULUI ȘOAPTE

Prieteni? Ce sunt prietenii?

Sunt acele persoane pe care le vezi zilnic? Sau poate acelea care nu te judecă niciodată, care nu îți atrag atenția atunci când alegi drumul primejdios și care văd capcana înaintea și îți spun să continui să mergi?

- Oprește-te! Șterge, șterge totul!

- Nu pot, ea este încă aici.

- Oare chiar este?

- Da, uite-o chiar aici, lângă mine, la fel ca întotdeauna. Stai puțin, a dispărut? Dar cum, când?

- Acum câteva luni, cred că atunci când te-a mințit. Și cât ai plâns când ai văzut că ți-a trădat încrederea, când ai căzut și nu era acolo să te ridice, când erai tristă, dar ea nu te înțelegea și râdea, râdea crezând că un zâmbet fals te va ajuta. Voia să fie ca și tine, voia să aibă ce ai tu, mai știi?

- Vrei să spui că am pierdut-o? Eu mi-am pierdut cea mai bună prietenă? Minți, minți!

- Nu, tu nu ai pierdut-o, ci ea te-a pierdut. Tu însă, te-ai pierdut pe tine încercând să repari un lucru ce nu putea fi reparat.

- Și încă ne mai doare?

- Dacă n-ar dura, n-am mai fi triști. Dacă n-ar dura, tu ai fi ales să o lași să plece și totuși încă îi ești alături. De ce te minți? De ce nu renunți și tu?

- Pentru că atunci când numești un om prietenul tău, nu îi faci rău, nu îl trădezi, nu îl lași să se întrebe cu ce a greșit față de tine, ci îi vorbești sincer. Iar eu încerc să fiu o prietenă bună, dar încă nu pot să transform emoțiile în cuvinte. Mai ții minte când ni s-a spus: „Prietenia este prea rară ca să merite să îți asumi riscul să o distrugi.”?

**RĂMÂI!
NU, NU, PLEACĂ!**

**nu pot,
ea este
încă aici...**

CÂND EȘTI FERICIT?

În cinstea nașterii celor cinci zei, pe bolta nopții au fost pictate portretele lor prin stele. La văzul minunii, oamenii au încercat din răspuțeri să ajungă cât mai aproape copii divinităților, încălcând înțelegerea făcută cu aceștia. Nervoașă, Zeița Universului, Gaia, a blocat toate drumurile dintre Olimp și Pământ, cu toții devenind doar o legendă.

Secole au trecut de la incident. Cei cinci frați au ajuns la pragul dintre adolescență și maturitate, pregătiți după spusele lor, să devină zeii frumoși și puternici așa cum le este predestinat. Gaia, nemulțumită de încrederea fără motiv pe care o aveau în ei, i-a trimis pe Pământ pentru a rezolva toate problemele oamenilor, pentru a reda pacea care era odată. Ca să înfăptuiască ceea ce îi rugase mama lor, ei trebuiau să treacă peste cinci probe străvechi, care urmăresc depășirea fricilor, dezvoltarea talențelor și cunoașterea pe sine, ajungând, în final, la cea mai bună versiune a lor.

Într-o arenă cosmică, celelalte zeități consimțiră și, astfel, Neith fu aleasă să străbată labirintul cosmic. Înainte de a pleca, zeii i-au urat noroc, recunoscând că doar prin înfruntarea lor cu tainele universului, cunoașterea divină avea șansa de a străluci mai puternic. Aceasta s-a confruntat cu un labirint de enigme, protejat de obstacole înfricoșătoare. Ea a trecut prin poarta întrebărilor cu săbii de gândire, a evitat abisurile necunoscutului și a escaladat ziduri de subtilități filosofice. Cu fiecare succes, puterea ei a crescut, iar aura de înțelepciune s-a intensificat. Ultimul obstacol a fost un abis imens, înfruntat doar cu esența cunoașterii generale. Zeița a traversat abyssul cu răspunsuri înaripate, triumfând în final. Cu o explozie de lumină, zeița a renăscut, acum purtând coroana cunoașterii generale, iar cosmosul a fost îmbrățișat de lumina ei înțeleaptă.

Într-o dimineață sumbră, Zeița Harmonia a fost chemată în fața Tribunalului Armoniei Celeste. Proba ei supremă consta în a menține armonia într-un univers fragmentat de discordie. Ea a fost transportată într-o regiune vastă și pustie, unde fiecare ele-

ment era un simbol al disonanței: păsările țipau cu sunete aspre, iar plantele se îndoaiau într-un dans haotic.

Cu o inimă îndurerată, dar hotărâtă, Zeița a început să își folosească puterile pentru a aduce echilibrul. A plâns lacrimi cristaline pentru a aduce ploaia în zonele aride și a îmblânzit vântul sălbatic într-o adiere blândă. Fiecare pas era o luptă între haos și armonie, iar sufletul ei vibra de durere, dar și de determinare. În timp ce aducea armonia, puterile ei slăbeau. Cu fiecare gest, energia ei vitală scădea. Cu toate acestea, în ciuda durerii crescânde, Zeița nu s-a oprit. Cu ultimele resurse de energie, a reușit să restabilească echilibrul cosmic.

În liniștea adusă de munca ei eroică, Zeița Harmonia și-a simțit puterile părăsind-o. Cu un ultim zâmbet trist, și-a oferit ultima suflare Universului, sacrificându-și propria sa existență pentru a menține armonia. În tăcere, ea s-a estompat, devenind o parte a echilibrului pe care și-l dorise atât de mult să-l păstreze.

Noaptea s-a lăsat peste întregul Olimp, înecându-l într-un întuneric de nedescris. Stelele, singurele astre ce luminau tărâmul, o îndrumau pe tânăra Theia spre proba predestinată ei, ducând-o, astfel, pe câmpia unde pacea și egalitatea domneau, pașiștea unde soarele și luna se întâlneau și vegheau peste întreaga lume. Sau așa se povestea în legende despre impresionantul peisaj. De data aceasta, corpurile cerești se aflau într-o dispută îngrozitoare despre incorectitudinea destinurilor celor ce urmau să călăuzească oamenii timp de mii de ani.

Așadar, în speranța de a o salva de la un sfârșit crunt, au rugat-o pe Theia să scrie, până la răsărit, o carte despre surorile sale, de la începuturile lor până la proba ce le-a stins sufletele pure. Ea s-a apucat să scrie, mai melodios, artistic și frumos ca niciodată, toate poeziile, cântecele și basmele pe care le știa despre ele, toate momentele petrecute cu rlr, menționând fiecare detaliu. A scris până a rămas fără hârtie, apoi fără cerneală, dar nu a lăsat ca neajunsu-

rile să o oprească din a crea poveștile, în gândul său, până făcea rost de alte materiale. Imposibilitatea de a pune pe hârtie toate întâmplările, toate ideile și amintirile o frustra, simțindu-se de parcă nu merita să fie salvată de soare și de lună.

Calmitatea care o caracteriza odată fugise demult înspre pâraul din apropiere, iar zâmbetul mereu prezent pe fața ei dispărea văzând cu ochii. Răsăritul venea cu pași repezi, dar povestea ei nu era aproape de sfârșit. Observând că soarele și luna nu erau mulțumite de situație, Theia și-a adunat toată puterea și s-a dus să le relateze finalurile surorilor sale pe care le văzuse, în speranța unei iertări. Știa că și rândul ei de a deveni una cu universul venea, dar a povestit cu cea mai mare dorință și putere tot ce avea de spus până când gâtul i s-a uscat, vocea i-a dispărut, astfel mulțumind astrele cerești. Deși bucuria de reușită îi umplea sufletul, frigul și oboseala o înveleau într-o pătură a unui somn lung și neîntrerupt, lăsându-i creațiile ei pure și unice pe spectaculoasa câmpie a păcii și a egalității.

Cea de a patra proba testa abilitățile ultimilor doi zei, Persefona și Morfeu, cu scopul de a pune în lumină perseverența de care aceștia trebuia să dea dovadă. Înțelepți și siguri de propriile puteri, cei doi au îmbrățișat provocarea cu încredere.

Nevoită să depășească un labirint fermecat, zeii au navigat printr-un amalgam de umbre și vise. Cu fiecare pas, Persefona și Morfeu s-au confruntat cu iluzii și ispite, dar perseverența lor a fost neclintită. Cu fiecare cotitură, au reușit să-și gestioneze alegerile, să nu se piardă în gândurile neclare și să continue în ciuda capcanelor labirintului. Pentru a traversa labirintul și a ajunge la finalul acestuia, Persefona și Morfeu au fost ghidați către un loc sacru.

Trimisi în lumea viselor, unde emoțiile și temerile erau oglindite în apele străvechi, cei doi au înfruntat coșmaruri întunecate și vise frumoase.

Pentru a traversa cu succes această lume feerică, sacrificiul unuia dintre zei era necesar, întrucât proba nu ar fi fost finalizată. Persefona a fost cea care s-a sacrificat pentru binele comun, lăsând în amintirea ei perseverența și curajul.

Și am ajuns la ultima probă, Morfeu era cunoscut pentru abilitatea sa de a crea vise, îi plăcea să strecoare vise ciudate și amuzante în mintea oamenilor în cele mai nepotrivite momente, însă acum era o treabă serioasă. Și-a văzut zut surorile sacrificându-se.

“M-am săturat, m-am săturat de locul ăsta, de plaja asta, de zei, de sacrificii, legende stupide și jocul ăsta care nici macar nu-i amuzant.” urlase el spre cer.

Când se uita în jos își vede reflexia în apa ne-

tulburată.

“Super provocarea mea hai să terminăm mai repede, ce trebuie să fac?” un pergament zbura în mână lui.

Tot ce trebuie să faci este un vis în care ești fericit. “**FERICIT? MEREU SUNT FERICIT**, acum sunt cel mai fericit!!!!” închise pergamentul și îl aruncase pe jos. Și-a împreunat mâinile și a început.

“Eu pe un munte de bani”

visul se spulbera...

“Eu cu o gramada de zeite frumoase”

visul se spulbera...

“Știi ceva? Renunț, fă tu un vis fericit” Se uita iar în apă, însă reflexia lui nu mai apare. “Ce? nu înțeleg. În reflexie apar surorile lui, Harmonia, Tehia, Persephona și Neith zâmbind. Morfeu își împreună mâinile. O plajă frumoasă, atât de frumoasă ca scoicile spiralate din marile Pământene ar arăta rău împodobind-o. Neith și Persephona se joacă cu mingea, Harmonia stă la bronzat, Tehia construiește un castel de șapte metri din nisip, iar Morfeu, Morfeu nu-i acolo. Zeul nu s-a pus și el în vis pentru că în adâncul său crede că surorile lui ar fi mai fericite fără el, iar fericirea lor era cel mai important lucru pentru el. Încet privindu-și mâinile își dădu seama că dispărea. Se transforma în grăuncioare de nisip, cu lacrimi în ochi se uita la cer și spuse:

„VISUL MODELEAZĂ
REALITATEA ÎN
MODUL ÎN CARE
MINTEA SĂ FIE
LIPSITĂ DE DURERE,
DE ASTA VOI
DISPAREA.”

ÎNCEPUTUL CAPĂTULUI

PROLOG

Degetele-i defilau peste clapele pianu-lui, lăsându-se înădita și purtată de vrejurile lungi și subțiri ale creației ei. Aceleași degete care, se lăsau mai devreme înmuiate într-un săculeț de magneziu și se agățau de fisurile ro-cilor ca de ultima speranță a unei vieți sugrumate de judecățile oamenilor din jur. Obsesiile umane, în funcție de natura lor, pot reprezenta o evadare sau doar înnotul în autodistrugere. Conștientizarea expunerii la risc transformă o obsesie în pură formă de inteligență involuată, deoarece „uitarea scopului inițial este cea mai comună formă de prostie”, așa cum afirma Sig-mund Freud. Frica de sfârșit este inevitabilă. Când citești ultimul cuvânt al unei file îngălbenite de import sovietic și te trănțești cu coatele de pervaz, exact ca și pământul, atârnat ca de nimic. Când ajungi în vârful tra-seului, apeși ultima clapă sau închizi ușa teatru-lui lăsând cioburile ropotelor de aplauze să se împrăștie în restul sălii, în urma ta. Când renunți la obsesia ta, când grijile și anticipările se sfârșesc, indiferent de pozitivitatea rezul-tatului obținut, te simți precum câmpul pe care încerc să îl sugrum acum cu privirea.

Gol.

De când eram mic citeam ultima pagină a cărților. Simțeam că puteam anihila această senzație de goliciune. Nu ne e frică de renunțarea la obsesie, de sfârșitul brusc. Ne e frică de sentimentul de singurătate apărut ulterior. Priveam armonia asimetriei pereților din cărămindă sângerie, îmbrăcată de gală în iederă uscată. Sufletul acestei pânze moarte era redat de pulsația ei în mișcările notelor pianu-lui, prin draperia neagră subțire, trasă. Simfonia se opri brusc, ea parcă simțindu-și aura atacată de privirea mea ațintită spre umbra ei firavă, transfigurându-ne pe amândoi în realitatea dezolantă a lumii înconjurătoare. „Știi că urăsc orice frântură de făptură umană-n preaj-ma mea. Privește de mai departe, ori pleacă”.

Pe strada Tache Căpitănescu, în timp ce urletul jalnic al unui câine se pierdea în noaptea sobră, stăteam întins pe spate, pe salteaua îmbâcsită de miros de praf și lăsam camera învăluită de sentimentalismul trupei Karma și de fumul tăios al țigărilor Davidoff. Bănuielile mele că sunetul pașilor de pe holul Universității erau ai unui om ce-și dusese traiul într-un regiment militar, erau adevărate. Pe peronul gării din Piatra Neamț, pulsul biologic al sufletelor ce așteptau îmbrățișate de frigul lunii octombrie trenul spre capitală, își făcea simțită prezența în totalitate. Trec grăbit linia, îmi strâng carnetul de student și biletul în pardesiul lung și necălcăt, și mă strecoar, cu toată gentilețea de care eram capabil la acea oră matinală, cu genele mijind somnul întrerupt pesemne prea devreme pentru mine, către scările vagonului meu. Mă așez liniștit pe scaunele din imitație de catifea și-mi închid ușa compartimentului. Era al doilea meu an la Universitate, la Facultatea de Drept, și deși căminul avea să fie deschis abia peste trei zile, urma să stau în gazda profesorului meu de criminologie, un domn în vârstă, cu un aer respectabil, o privire tăioasă și foarte ursuz cu majoritatea studenților. Totuși, mi-a mărturisit că prin spontaneitatea și ambiția mea în cazurile date de el pentru clasă, îi oglindesc imaginea lui în tinerețe. De atunci, admirația sa pentru mine a început să tot crească, oferindu-mi șansa de a participa la procese și de a-mi înmâna anumite dosare unde-mi puteam valorifica gândirea psihanalitică, el oferindu-mi rezolvările ulterioare, în anumite serii de duminică în care primeam, firește, și o invitație la un ceai negru și eram rugat a-mi aduce colecția de volume de Freud. După un drum aproape interminabil, de circa 7 ore, ajung într-un final în fața gării și caut exasperat Ford-ul său Shelby din 1969. Mă aștepta, învăluit de același clasicism pe care și eu, prin stilul meu vestimentar ce atrăgea priviri critice, îl poseдам. Evident, au urmat întrebările formale, clișeice, specifice unei revederi, ce au ținut tot drumul până la reședința sa. O casă pe măsura proprietarului. Cu arhitectura anilor '70, veche, comunistă, cu o imagine extraordinar de intrigantă pentru un împătimit al vechiului ce îmi asum că sunt, îmi șoptea cuvântul „acasă”. Urc meticulos scările și îmi las bagajele în camera de oaspeți. Când am coborât înapoi în sufragerie, atenția mi-a fost captată de ușa din capătul coridorului de la parter. O ușă înaltă, din stejar, și de o simplitate neliniștitoare. Profesorul fiind de negăsit, am plecat mânat de o curiozitate înflăcărată. Iala

era veche, însângărată de rugină. Am apăsât clanța de tablă ce a scos un pocnet asurzitor, de talia unei puști semiautomate. Era o cameră fără ferestre, cu pereți de cărămidă, cu podea din marmură verde, peste care timpul, ca un artist tras în hăul nebuliei, își lăsase amprenta cu pete negricioase de egrasie și mici picuri albi de pânză de păianjen, cu o traversă lungă, roșie, cu ciucurii răsfirați, cu un pian negru din lemn de nuc și o fotografie cu ramă subțire, lemnosă, lăsată pradă desfrâului iubitor al cariilor, ce înfățișa un bărbat chel, cu barbă preoțească și uniformă cu epoleți masivi.

Briza racoroasă, umedă și mirosul de stat îmi învăluiră tot corpul și-mi aduseseră o stare inițială de dezgust. Însă aura clasică, veche, dar chiar fină mi-a făcut globii oculare să se miște cu rapiditate pentru a recepta și memora toate elementele din acea carceră în miniatură. Cursul fascinației mele a fost retezat brusc de o întrebare rostită extrem de amenințător a profesorului, ce era în sufragerie și îmi urmărea atent reacțiile: „Îți place bănuiesc, nu?” A zâmbit șiret și a strivit calm filtrul de Winston argintiu în scrumiera încărcată. Se ridică agale din fotoliul său de piele maronie, scorjit și slinos, și luă lanțul greoi de chei de pe tăblia din fața sa. Palierul de la parter era cufundat într-o liniște bisericească și un întuneric macabru, doar lumina din holul central fiind aprinsă. Am intrat în acea cameră, desfătându-mi din nou ochii pentru o ultimă dată.

- Camera aceasta are mai multă valoare istorică decât toată construcția. Casa a fost proprietatea generalului în rezervă Daniel Feteleasca. Era unul din locurile sale dragi. S-a înrolat în armată și acolo a rămas până la sfârșit, însă se transferase în securitate în ultimii 2 ani de existență a regimului comunist, drept general în rezervă, căci vârsta de pensionare o atinsese deja de ani buni. Alegerea aceasta a lui a fost extrem de controversată și a fost hulit, ca să mă exprim arhaic, de multe voci. O să-ți mărturisesc că, și acum îmi răsună în minte vorbele lui Milea, înainte de a-i fi curmate zilele. „Viața nu e mireasă pentru mine, domnule. E amantă. Mă joc cu ea întocmai cum vreau eu. Adevărata mea mireasă, căreia i-am făgăduit cugetul, simțirea, și iubirea mea eternă, e moartea.. Curios lucru că l-au găsit după împușcat în birou, nu crezi?, rosti el cu o ironie bătrânească în glas.

- Să-mi fie cu iertare, dar de unde știți dumneavoastră toate acestea?

- Pot să-ți răspund doar că, uniforme de ofițer de securitate au fost transformate în costume Armani, spuse, ștergând fotografia de praf, și lăsând la iveală o insignă argintie ce întruchipa un vultur cu aripile desfăcute, de pe vestonul bătrânului.

LAMA SCANDINAVĂ

Râurile sângerii, izvorâte din țeasta ei, se prelingeau pe caldarâmul gri, acoperit de un patinoar de brumă lucitor, formând o imagine macabră, dar în același timp simetrică. Tocurile impunătoare se sincronizaseră cu acul secundarului de la Orientul vișiniu putred de la aceeași mână în a cărei palmă amorțită, zăcea, cu țeava fierbinte și cocoșul tras, un Colt 1911, și se opriră brusc fix lângă corpul victimei, pledând în soclul unei sculpturi feminine, tăioasă precum un cuțit suedez, parcă mângâiată de grecii antici, cu un palton strâns în jurul taliei și o pălărie cu borul larg de sub care răsăreau șovăitoare câteva șuvițe brune. Dădeam sonorul aparatului de radio mai încet, când matinalul anunța ora 08.00, iar eu deja mă îndreptam spre baie, ascultând știrile amestecate cu forfota orașului, asemuită unei omizi ce abia deșteptată, începe a se târî pe nisipul încins. Arunc cămașa de noapte din mătase într-un colț, și las firisoarele de apă fierbinte să-mi schițeze pe piele linii rozalii ca într-un studiu topografic. Trag halatul pe mine și cobor posomorât în bucătăria micuță, aburindă de miros de cafea proaspăt făcută. Aleg o ceașcă de cafea și vărs rapid în ea niște whiskey scoțian, și o părăsesc pe doamna Noft, noua proprietară a vilei în care locuiam, alături de care obișnuiam a-mi lua prima masă a zilei. Urc în sufragerie, sorbind zgomotos din ceașca marcată cu imitație de foiță de aur, și-mi însușesc o țigară din tabachera, uitată pesemne aici când a ajuns aseară pe la orele 11, a lui Funnner, vecinul meu neamț, gazetar de profesie. Gândul îmi era doar la faptul că procesul Elizei Grebnea, presupusă susținătoare a mișcărilor rasiste și anti-imigranți, pentru uciderea iubitului său, era peste 3 săptămâni. Singurele probe de nevinovăție aduse în instanță de avocatul ei erau un jurnal de apeluri cu psiholoaga sa și un bon de cumpărături emis la 20 de minute înainte că Leo să fie ucis cu un glonț de 9mm de către o femeie, după cum susțineau 2 martori, în aceeași statură cu Liza, ce părăsi apoi grăbită scara blocului cu un revolver în mână. Am cerut aducerea la secție și interogarea psiholoagăi la 30 de minute după ce crima a avut loc, doar spre a verifica dacă într-adevăr îi vorbise Elizei. Curios lucru e că a ajuns mult mai repede decât mă așteptam, și mi-au sărit în ochi stropii de noroi proeminenți de pe pantofii ei, semn că a mers într-o zonă sau pavată, cu băltoace, deși ea stătea pe Căpitănescu, ce e la 20 de minute de secție și proaspăt reasfaltată. Toate aceste amănunte le-am remarcat pe loc deoarece o și recunoscusem, era tocmai

franțuzoaica Amelie Delon, vecina mea de palier din vilă, ce locuia la două apartamente de mine, însă a susținut că era deja prin oraș, și că într-adevăr îi telefonase Elizei, deoarece o sunase cu câteva minute mai devreme și tot ce se auzise era respirația ei agitată. Evident, era o dovadă temeinică ce nuanța tot mai clar vinovăția bieteii studente la matematică. Însă rămăsesem îngândurat cu privire la psiholoagă, și am zis că ar fi păcat să nu profit de circumstanțele favorabile ale împărțirii aceluiași spațiu utilitar cu ea, și să îi adresez câteva întrebări. Femeia aceea cu aerul ei ceșos dădea dovadă de o inocență parcă adolescentină în glas, ce intra într-o discrepanță semnificativă cu imaginea și atitudinea ei de femeie cu principii trainice și sigură pe forțele ei, fapt care mi-a ridicat suspiciuni. Nu pot să conștientizez dacă au fost doar interesele profesionale, sau dacă a fost inclusă la mijloc și o admirație pe care i-o purtam. Balamaua de la apartamentul 77 trâmbița trezirea franțuzoaicei când eu deja recitisem de 3 ori aceeași pagină a ziarului și începusem a mă plimba prin salon. Amelie îmi aruncă un „Bună dimineată” extrem de înghețat și nepăsător, deducând că nu era momentul oportun pentru o conversație. Ajunsese să îmi pară rău de timpul meu liber matinal irosit, ce l-aș fi putut petrece plimbându-mă în parc sau ascultând ideile filozofice ale crețului Funnner. M-am întors în apartamentul meu și am rămas acolo citind, uitând țigara fumegând în scrumieră. Însă, trecuseră deja ore bune și amorțisem pe scaunul meu din lemn stând la birou, să fi fost trecut de două după masă, când m-am pomenit cu o bătaie stăruitoare în ușă. Involuntar, m-am emoționat crezând că e Amelie, ceea ce mi s-a părut straniu. Însă era vecinul și bunul meu prieten neamț, ce mă invită în oraș la teatru, la spectacolul „Omul care a văzut moartea.” Cunoscându-mă drept un împătimit al teatrului, nici nu se aștepta să îl refuz, așa că era deja îmbrăcat. Am abandonat planurile mele ce mi se părură o risipă de timp puerilă, m-am îmbrăcat, mi-am potrivit pălăria și acul pin și am plecat în oraș. Bineînțeles că după piesă, au urmat câteva pahare de whiskey. Pe la orele 10, eu m-am retras, și l-am lăsat pe Funnner alături de restul prietenilor cu care eram. Când am ajuns în vilă, luminile erau stinse peste tot, însă imediat ce am închis ușa de la intrare și m-am înfățișat în hol, domnișoara Amelie a aprins lampa din salon. Buzele ei însângerate, părul brunet, pielea albă, îmbăiate în lumina aurie a lămpii îi confereau acel aspect de putere, inteligență și autoritate feminină ce îmi captase atenția instantaneu.

- Vă așteptam.

- Mă scuzați, pe mine?

- Întocmai. Cu toate că v-am stârnit o oarecare indignare din cauza tratamentului oferit de dimineată, nu înseamnă că eram demnă de a fi lăsată singură în vila aceasta, cu doamna Noft, în loc să mă invitați și pe mine la teatru. Totuși, ce doreați să îmi comunicați?

- Voiam în primul rând să vă cer câteva particularități legate de afecțiunea de care suferă pacienta dumneavoastră, Eliza Grebnea, și despre incintele pe care le-ați vizitat în oraș în ziua interogatoriului.

- Eliza suferă de nevroză traumatică, factorul declanșator al acesteia fiind sinuciderea fratelui ei, ce în mod surprinzător, semăna cu Leonard. Și, vedeți dumneavoastră, Eliza nu e pacienta mea. E subiectul meu de lucru al studiului meu în domeniul tratamentului psihanalitic asupra nevrozelor ale căror factori declanșatori sunt reactualizați, respectiv moartea iubitului ei. Și astfel, dacă mă însoțiți, pot vizualiza ultima etapă a studiului, și veți afla și unde eram în oraș în ziua anchetei.

Privirea ei mă înțepa din moment în moment, iar vorbele ei parcă erau niște incantații rostite cu scopul de a o transpune în ipostaza păpușarului minții mele. Cinci minute mai târziu păraseam vilă în limuzina ei. Am mers până pe un bulevard slab luminat și plin de gropi, unde, în fața unei librării bineînțele închise, zăcea întinsă pe jos o persoană. Intenționasem a da fuga către persoana respectivă, însă Amelie mă prinse puternic de umăr și-mi rosti: „Până să suni la 112, trebuie să îți precizez două aspecte: primul e că poți dormi liniștit până mai târziu în data procesului lui Grebnea, iar al doilea e că vreau să-mi exprim admirația pentru detaliul cu stropii de pe pantofi, deloc rău pentru un biet procuror criminalist. Dar vezi și tu cât de rău pavat e bulevardul ăsta, mai ales în dreptul blocului lor”... și îmi întinse un revolver Smith and Wesson de 9mm. După câteva secunde în care nici măcar nu a aruncat o privire cadavrului, pași prompt și apăsas, către Chevrolet-ul Impala din 1969, trântind portiera de tablă groasă, înveselind maniera asfaltului cu două dungi înnegrite de anvelopele Goodyear, și perturbând liniștea bulevardului Râmnicu Sărat cu sunetul eșapamentului modificat, ce se frângea precum un bibelou de porțelan între blocurile vechi, îmbulinate cu același roșu sângerieu ca al buzelor sale, chiar lângă ușa de la intrare. Stând buimac sub lumina nestemată a felinarului din colțul trotuarului, cu fularul și parpalacul spulberate de vânt, priveam la primul caz de psihoză a unei sociopate, vinovată de omucidere, ce era chiar...medic psihiatru.

Capitolul III.

MAT

Ei spun că acasă e acolo unde-ți este sufletul. Deci, sunt un om fără acoperiș. Deoarece sufletul meu a rămas prins de moxul otrăvitor al ochilor ei căprui, l-a conservat și apoi l-a luat cu ea acolo de unde nu voi mai putea să-l recuperez. Într-un loc mai bun. Nu fac des astfel de mărturisiri, deci vă rog să-mi scuzați vulnerabilitatea emoțională de care am dat dovadă. O să dau piteni calului și o să mă scald mai departe în triluri folkacompaniate de ritmul tropăitor al copitelor pe solul de arid.

Ciocănitul în ușa, ce îmi semnala venirea micului dejun întârzie să apară. Am descuiat ușa și am întins mâna spre a înhăța tava, însă, aceasta a fost larg deschisă și am rămas ochi în ochi cu doamna Noft. Surprinzător, Amalia, servitoarea, nu se înfățișase în acea dimineată. Am întins mâna, tacticos și elegant de data aceasta, am salutat, și am portretizat un zâmbet totalmente fals.

- Poate ar fi timpul să uitați, să mai ieșiți la aer..

- Ce ar trebui să uit, mă rog?”

Tava se prăbuși pe sol și toată mâncarea se împrăstie pe parchetul laminat. Proprietara coborî vizibil nervoasă scările, eu rămânând și adunând calm resturile de pe jos.Trecuseră într-adevăr două săptămâni de când nu-mi părăsisem apartamentul, două săptămâni de când m-am uitat îndelung după cum se îndepărta mașina în care era prima persoană care mă învinse, fascinase, și-mi stârnise un sentiment straniu, necunoscut mie până atunci. Când am dat să intru înapoi, m-am pomenit cu o gheață maronie, de piele, fără șireturi, între toc și marginea ușii. Funer mă privi adânc, de parcă eram vinovat de o faptă extrem de gravă. „Știi că urăsc empatia, că o consider o slăbiciune. Dar, în același timp, mi-aș încălca principiul moralității dacă aș sta să privesc cum unul dintre puținii mei amici se distruge singur, pentru ceva atât de neînsemnat ca o franțuzoaică ce i-a sucit mințile.” Mi-am încheștat mâinile în jurul gâtului său subțire și l-am izbit puternic în perete. „Dacă chiar dorești să mă ajuți, vei evita a aduce vreodată în discuție subiectul acesta, de dragul prieteniei noastre. Conștientizez foarte bine ce am făcut până acum, și că această autoizolare socială a mea v-a făcut vouă rău, dar a fost doar un răgaz spre a-mi limpezi gândurile, spre a nu se ajunge la ce s-a ajuns acum. Oricum, luni trebuie să ajung la munca pentru că mi s-a încheiat perioada de concediu, și dacă într-adevăr insiști, putem petrece niște timp împreună, dar totul să decurgă normal, fără nici măcar să

menționăm sau să facem vreo trimitere la problema mea.” Douăzeci de minute mai târziu păraseam vila, sesizând zâmbetul notabil de împlinire sufletească, de o manieră maternă, a doamnei Noft. După câteva ore nesfârșite pline de discuții impasibile despre politică și literatură, și multe pahare golite, m-am retras, ca de obicei, singur de la masă, părăsindu-l pe neamțul ce se învățase în discuție cu trei profesori de simbolistică. Mă ghidam cu greu prin ceața densă a alcoolului și mantia întunericului cuprinzător din hol, către ușa apartamentului meu, însă am conștientizat lipsa cheilor repede, din pricina faptului că erau la Funner, drept garanția că nu voi pleca după scurt timp. Amintindu-mi că doamna Noft lasă descuiate apartamentele nelocuite, în cazul vreunei apariții spontane a unui nou chiriaș, am apăsat clanța ușii de la 77, și am dormit îmbrăcat. Dimineata, m-am trezit privind cel mai sublim tablou văzut de mine vreodată. Pânza baldachinului imaculat era umplută cu esența frumuseții ei, așezată într-o conjunctură geometrică perfectă, lăsându-și ascuțișul ochilor să îmi înjunghie privirea bulversată, și tăișul buzelor să le cresteze pe ale mele într-o sărutare tăcută. Deși rațiunea îmi dicta frică și instinctul îmi spunea alarmant să fac rost de ajutor sau de cea mai apropiată armă, stătea calm, uimit ce e drept, lăsându-mă învăluit de împlinirea și siguranța pe care o resimțeam în brațele ei.

- Vreau să trecem peste formalități și întrebări stupide, pentru că deși nu te cunosc, îmi trezești un sentiment foarte familial... Asta pentru că nu ai o gândire ca toți ceilalți, nu judeci doar esența. Analizezi detaliile, lucru care mi-a stârnit admirația, și ce m-a făcut să știu de la bun început că vei fi persoana căreia să îi pot cere ajutorul pentru așa ceva, încă de când m-ai interogat la secție. Părinții mei fac parte din Uniunea Mișcării Elitiste, care știi că este momentan majoritară în camera Senatului din Parlamentul Francez. Însă, se luptă pentru locurile din Adunarea Deputaților cu extremiștii Național Socialiști, care abordează politica într-un mod barbar: de la marșuri pe străzi promovând propaganda rasistă, antisemită, până la răpirea unor oameni cu o poziție importantă în partidul nostru, printre care se numără acum și părinții mei. Cea din urmă modalitate este pentru a obține aprobarea unor proiecte de lege, din partea noastră, în Parlament, în schimbul vieților lor.

- Și utilitatea mea în problema asta care ar fi?

- Eu voi fi o diversiune. Mă voi duce la ei cu dosarul în care partidul nostru își dă aprobarea pentru un proiect împotriva țigănilor și nu numai, în general împotriva etniilor netolerat de doctrina lor. Literele de lege sunt detalii nesemnificative. Sunt

conștientă că dacă ei tratează problema în acest mod, le trebuie răspuns corespunzător, însă majoritatea colegilor nu au fost de acord, așa că am ales să gestionez eu toată situația, dar nu-mi pot asuma riscul de a cere ajutorul oricărei cunoștințe ale mele din Franța cu asta. Din cercetările mele, vila aceasta a aparținut domnului Feteleasca, profesorul dimitale de criminologie, și am înțeles că erați extrem de apropiați. Ca să nu mai ocolesc cererea, am nevoie de un lunetist, un mercenar care să-l asasineze pe președintele ligii Croix de Feu, ce îi ține captivi pe părinții mei.

- Am speranța că sunteți conștientă de faptul că ați fi putut pur și simplu să îmi cereți asta, căci am suficiente relații de acest gen, fără să-l mai amintiți pe profesorul Feteleasca, fără să vă fi chinuit a-mi capta atenția și admirația cu acel joc psihologic și fără a mă implica direct în acțiunile dumneavoastră, doar punându-mi la dispoziție o sumă corespunzătoare, nu?

- Cu siguranță, dar nu mi-aș mai fi hrănit socio-patia și nici nu v-aș fi avut alături dacă recurgem la o metodă atât de infantilă. Unii oameni costă mai mult decât consideră chiar ei. Nisipul unei luni întregi se scurse prin canalul clepsidrei timpului. O lună în care am ajuns să cunosc trecutul zbuciumat a lui Amelie, în paralel cu punerea la punct a planului, implicațiile ei în politică și cum a ajuns să dezvolte atracția pentru știința cunoașterii psihicului uman. Pot avea certitudinea enunțării că ajunsesem să o iubesc, și că ea aruncă stropi colorați peste foaia maronie a vieții mele. Ea era conștientă de toate acestea, și era evident că sentimentele erau reciproce. De multe ori îmi zicea că invidiază un trai liniștit, însă că prinsese rădăcini trainice și încalcite în solul stilului ei de viață. Priveam linia de aramă a orizontului, prin panorama de sticlă cristalină a aeroportului Otopeni, în timp ce îmi verificam în mod repetat ceasul de buzunar în așteptarea îmbarcării în poarta avionului către Paris, având alături pe Amelie. Lunetistul nostru, Ștefan, plecase acum o săptămână, împreună cu PSL-ul său, un locotenent colonel în vârstă de 38 de ani, antrenat de Feteleasca însuși, pe care-l cunoscusem la nunta nepotei profesorului, plătit notabil din fondurile partidului. După un zbor de 3 ore în care avusesem plăcerea de a comenta împreună cu ea iluminarea nocturnă aparte a orașelor europene, am aterizat pe Charles de Gaulle și am luat un taxi până la periferia orașului. Amelie se feri a-mi dezvălui locul unde vom fi cazați, însă îmi promisese că voi fi fascinat. Și întocmai așa a fost. Am mers într-o tabără țigănească, poziționată pe un deal de unde puteam admira orașul, scăldați în mirosul de salcâm ce ne purta dragostea împrejurul corturilor spânzurate superficial în bețe ascuțite, al

trăsurilor viu colorate și al focului în jurul căruia banalitatea atribuită unei vieți de vagabond pierrea, lăsând loc semnificației aparte ce reprezenta cauza luptei ei: fericirea tuturor oamenilor, șansa de a crea elite din orice mediu. A doua zi, la primele ore ale dimineții, Amelie îmi trăgea pălăria de pe ochi și ne urcam într-una dintre trăsurile ce avea să ne conducă pe Bulevardul Montmartre, unde la etajul 6 al unei clădiri părăsite era poziționat lunetistul nostru, așteptând pocnetul de bici al vizitiului, ce era semnalul său. Cu cât ne apropiam de destinație, ezitățile lui Amelie de a comunica și neliniștea din privirea ei mă făceau să fiu foarte sceptic. Evident, puneam totul pe seama stresului a ceea ce urma teoretic să se întâmple, dar în același timp siguranța și punctualitatea ei din toate situațiile de până acum ar fi trebuit să-și spună cuvântul și să îi activeze complexe de superioritate și opulență. Când am cotit chiar pe bulevard, îmi înmână o mapă din piele neagră, se uită fix la mine cu speranță și o rugămintă plânsă, parcă spovedindu-se. În acel moment, vizitiul pocni din bici și aruncă în spate un dosar cu file îngălbenite, Amelie mă împinse în stradă prin ușa trăsurii, iar geamul unei case din stânga mea, cât și cel al trăsurii, fuseră sparte la unison de două unități plumburii de 14.5mm. Un bărbat și o femeie ieșiră grăbiți din locuință, mă înhățară și mă aruncară într-un Mercedes Vito, negru. Erau părinții ei. Îmi lăsam urletele de disperare să iasă la iveală în timp ce priveam neputincios mâna ei albă stropită cu sânge, ieșită înafara trăsurii ce continua să se îndepărteze tacticos și filele răspândite pe șosea ce erau adunate de doi bărbați îmbrăcați în costume de piele. Lacrimile scurse îmi topeau obraji în timp ce ascultam nepăsător justificările sacrificiului ei din partea părinților. Singurul lucru care pleda pe tron în palatul minții mele în acele secunde era suicidul. Simțeam că îmi pierdusem imboldul fericirii și a sensului în viață, motivația de a trăi așa cum mi-am dorit până acum.

Mi-am înhămat calul în hambarul casei din Val de Marne, de la marginea Parisului. Am mers până în bibliotecă să îmi iau mapa și pe hol, m-am întâlnit cu Amalia, servitoarea, ajunsă de două zile din București.

- Un ceai negru și o tablă de șah pentru diseară, te rog.

- Dar pe cine aveți invitat diseară, dacă îmi permiteți?

- Cum pe cine? Pe tine. Și să nu uiți să scoți lista aia de zboruri către Ucraina de care te rugasem.

M-am aruncat într-un taxi și am rostit plin de fler „Champs Elysees”, și după 35 de minute, urcam treptele Parlamentului. Acum, vă rog să mă scuzați, dar întârziile la o ședință de partid.

Sudoarea se prelingea în tranșeele săpate de vârstă în fruntea de ceară. O rază de lumină fantomatică pătrunsă prin portalul unui ochi de geam punea în scenă forfota particulelor de praf și rumeguș, și se răsfrângea în lentila unor ochelari plumburii, aninați pe un nas acvilin. „Vremya prokhorit” (trad. din rusă „Timpul trece”). Aerul călători pe linia ferată a traheei mele făcându-mi plămânii parcă să-și dorească a evada prin gratiile coastelor. Simțeam răcoarea blestematei circumferințe de 9 mm lipită de tâmplă. Spre a-și arăta dominația rezultată din câștig, își apucă cu un gest teatral crucea rezemată de raft spre a ieși la predică. De data aceasta, raza de lumină își resfrânse reflexia în ascuțișul unei lame de ras prinsă pe spatele lemnului de măslin în care era sculptat trupul Mântuitorului, îmbăiat acum în sângele mâinii lui Borszkov. Blacheurile de tablă ale ghetelor din piele nabuc formau o simfonie terifiantă împreună cu trilurile lui Gene Austin ce se auzeau din taverna țigănească de alături. Nu mă așteptam la civilizație când am venit în Yalta, deoarece Ucraina are o degradare sovietică amprentată în toate orașele sale, însă mă așteptam la liniște, vorbind totuși despre o stațiune balneară. Peisajul era într-adevăr încântător, situată între munte și mare, puteai privi din apropierea divinității, cum valurile mării se sfarmă unul de celălalt și aruncă cioburi imaculate de spumă împrejurul lor, lăsându-te scaldat în arhitectura secolului XIX a locuințelor și clădirilor religioase, similară chiar cu cele din Centrul Vechi al Bucureștiului, însă cu aceeași forfotă dezgustătoare a mașinilor. Totuși, măcar în zona hotelului meu mă puteam bucura de muzica de bună calitate a anilor 1920. Am intrat în sala de mese și am început să răsfoiesc tacticos dosarul în timp ce-mi așteptam supa de roșii. Înainte de a pleca spre a-și proteja părinții, Amelie îmi lăsase în mapa neagră dosarul lui Darius Borszkov, un preot jumătate ucrainean, jumătate rus, ce predica în Yalta și urma să trimită un camion încărcat cu arme și muniție de contrabandă pentru extremiști, ce plănuiau o mișcare rebelă pe străzile capitalei franceze. Era trecut de 60 de ani, cu părul încăruntit de vreme și fața despicată de riduri. Mi-am luat S&M-ul din cameră și suficientă muniție și m-am urcat în autobuzul plin de turiști, ce ducea către mănăstire. Alea pavată cu piatră cubică pleca într-o structură ramificată în jurul întregii clădiri, articulându-se la baza primei trepte înveșmântată în mozaic din cioburi de gresie delimitate de granițele impuse de mușchi, ce, timid și lent, aspru și din umbră, a ajuns la acapărarea lor. Era o construcție

simplă, pe cupola căreia trona o cruce simplistă, neagră. Capcana din crucea sa fusese amplasată cu câteva zile în urmă de unul dintre „călugării” mănăstirii, același mercenar, Ștefan. Tot ce aveam de făcut era să intru în jocul macabru al lui Borszkov, cu care îmi aranjasem o întrevedere la acele ore. După percheziție, nu suficient de minuțioasă pentru șiretlicul meu, am intrat în chilia sa fastuoasă, unde mă aștepta împreună cu două gărzi de corp. Neștiind română sau franceză, tradusesse gândurile sale nevrotice într-o scrisoare, pe care în urma lecturării, aflasem că obțin cheia doar în urma unei simple probe, pe care știam deja că o utilizează pentru victimele sale. Se juca cu psihicul meu, având o privire la fel de cețoasă precum ferestrele odăii. Trebuia, din 6 tipuri de muniție diferită, să aleg cartușul cu proiectil orb, să încarc revolverul din fața mea, ulterior să trag, și dacă îmi valorificăm cunoștințele de armurier bine, alegeam un al doilea proiectil pentru el. Cu atenția captată de sunetul asurzitor rezultat în urma rănii la mână sa, paznicii au fost distrași suficient timp cât să îmi scot blacheurile tăioase și să-i atac, executându-l pe preot cu celelalte două proiectile.

Am recuperat cheia camionului, l-am condus la marginea lacului din Yalta, și am scăpat de încărcătura sa. La volan, știind totul încheiat, mă gândeam la Amelie. Absurd. Ridicam statui ale inutilității prin misiunile de talia acesteia, scurmam cu

bățul cenușa rămasă sperând să găsesc jarul lăsat de prezența ei de spirit în urmă.

Simt cum mi se înmoaie mâinile și las volanul în voia sorții. Nu simt disperare, nici împlinire. Sunt doar plictisit. Văd vila, pe doamna Noft, pe Funner, văd obloanele de fag lăcuite de Feteleasca...după atâta timp, o voi revedea pe Amelie.

**ÎMI
AMINTESC
CUM
DEGETELE-Î
DEFILAU
PESTE
CLAPELE
PIANULUI**

DRAGĂ ELIZABETH BENNET,

Miercuri, 25 mai 2024

Îmi permit să vă adresez aceste rânduri cu emoție și admirație, fiind o simplă cititoare fascinantă de povestea dumneavoastră din „Mândrie și prejudecată” de Jane Austen. Deși ne despart secole și realități diferite, personalitatea dumneavoastră puternică, inteligența vie și spiritul independent m-au impresionat profund.

Povestea dumneavoastră mi-a oferit momente de reflecție și m-a încurajat să fiu mai îndrăzneță în a-mi exprima gândurile și sentimentele. Am învățat să îmi prețuiesc individualitatea și să nu mă tem să o arăt lumii. Ați avut un impact major asupra modului în care privesc relațiile și asupra felului în care aleg să îmi trăiesc viața.

Relația prezentată cu domnul Darcy este o adevărată poveste de dragoste și un exemplu demn de

urmat. Felul în care ați reușit să depășiți prejudecățile inițiale și să descoperiți adevărata valoare a persoanei de lângă mi-a oferit o lecție prețioasă despre importanța deschiderii sufletului și a minții. M-ați ajutat să înțeleg că adevărata iubire și prietenie se bazează pe respect reciproc și pe capacitatea de a vedea dincolo de aparențe.

Vă mulțumesc din suflet pentru că mi-ați oferit o perspectivă nouă și valoroasă asupra vieții și iubirii. Prin povestea și exemplul dumneavoastră, ați reușit să mă inspirați și să mă ajutați să devin o persoană încrezătoare în propriile forțe.

Cu profundă admirație,
Ioana Ciobotaru

CUVINTE III

PERSPECTIVĂ (1)

Încă o zi din viața mea monotonă. Nimic nu este nou. Niciodată. Fiecare floare are aceeași culoare și același parfum după câțiva ani și, în niciun caz, nu pot compensa pentru furtul unei vieți trăite volnic. Stau în fața oamenilor ce mă privesc stăruitor. Când eram mai mic, asta mă tulbura, dar m-am obișnuit. Pe unii i-am recunoscut și i-am salutat cu trompa. Câțiva s-au împleticit în spate cu pași temători, iar ceilalți au râs și m-au salutat înapoi. Niște copii mai mari aveau un briceag și au încercat să îmi taie pielea deja bătătorită în momentul în care m-am lăsat mângâiat de o fetiță cu codițe blonde, împletite care își sărbătorea ziua de 7 ani. Confuz și furios, m-am retras și am rămas acolo. Oamenii sunt bizari. Toată vara stau în arșița asta doar ca ei să se poată amuza pe simplul fapt că exist, obligat să renunț la libertate pentru distracția lor, iar ei asta fac? Mă rog! Nu e ca și cum ar fi prima oară. Mă calmez, iau un bidon de plastic aruncat de cineva mai devreme și îl arunc peste gardul zimțat ce mă înconjoară. În cealaltă parte, un băiat de vreo 10 ani îl prinde.

- Haha, ți-am zis eu că o să îl prind! îi spun celui mai bun prieten de-al meu după ce prind bidonul aruncat de elefant.

- Da, da – zice el... Care e faza cu animalele astea? Mi se pare că mai mult sunt chinuite. De ce nu le pot lăsa alături de familiile lor?

- Nu știu, și nici nu mă interesează. Și așa nu putem schimba nimic.

El se apropie de cușcă și se uită la creatura care a adormit ceva mai departe. În ochii lui se putea citi mâhnire, acel fel combinat cu compasiunea pe care nu l-am văzut simțind-o față de o persoană vreodată. Nu înțeleg ce l-a apucat. E doar un animal, nu e ca și cum ar avea sentimente ca noi, oamenii.

- Hai să mergem să ne luăm un suc! îi spun, sperând să îi schimb starea de spirit.

- Bine, spune, și plecăm.

PERSPECTIVĂ (2)

Stau în fața oglinzii din baie, lacrimi grele căzând de-a lungul obrazului meu plin de coșuri. Ochii roșii, cu cearcâne bine conturate se uitau în ai mei, dar nu recunoșteam persoana ce stătea în fața mea. Era vizibil nefericită și obosită. Rezultatul orelor petrecute pe telefon, al nopților petrecute plângând, al unei supernove stinse fără a avea șansa de a mai străluci vreodată. Voiam să zbier până mi s-ar fi rupt corzile vocale și apoi să nu mai vorbesc vreodată. Dar nu puteam. Așa că mi-am șters lacrimile și am plecat la școală, nu voit, dar neavând de ales. Întinam cu pași lenți, nesiguri, încercând să nu mă gândesc prea departe. Acum mă îndrept spre școală. Acum deschid ușa. Acum pătrund în coridor. Acum simt ochii tuturor atinți asupra mea, acum mă panichez, acum îmi doresc să nu fi ieșit deloc afară. Acum mă opresc să analizez situația, inspir, expir, și îmi dau seama că nu există niciun motiv rațional pentru care să mă tem. Dar rațiunea niciodată nu a fost punctul meu forte. De la început. Intru în școală, în clasă, nimic neobișnuit încă, nici măcar frica mea inexplicabilă care părea că mă face să mă confund și mai adânc pe zi ce trece. Privirea lui Anais poposește asupra mea, iar de la ochii larg deschiși și un zâmbet pe măsura își lăsa sprâncenele în jos și zâmbetul îi pâlă, dar o sclipire pe care nu o înțelegeam îi lumină fața. Se grăbi spre mine și a început interogatoriul.

- Ești bine? Ai mâncat? Cât ai dormit azi noapte?

- Da. Da. Nu știu.

Se uită la mine, nemulțumită de răspunsul meu și oftă prelung.

- Te implor, spune-mi ce se întâmplă!

Anais era prietena mea încă de la grădiniță. Când părinții mei m-au lăsat de izebliște, a fost acolo. Când am găsit o nouă familie, a fost acolo. Chiar și când eram certate și nu vorbeam, era acolo. Prezență, poate nu cu gândul, dar cu sufletul. Preferam să mă închid în mine, aveam o atitudine stoică, dar azi, azi a fost diferit. Îmi dădeam seama că, fiind mereu alături de mine, o trăgeam în jos, suferea cu mine.

Merita măcar să știe ce se întâmplă, așa că i-am spus tot. Am plâns, am râs, mi s-a făcut foame, sete și frică, apoi m-am calmat, urmând ca toate acestea să revină. I-am explicat, mai elaborat următoarele. Cea mai mare problemă a fost mereu cum arăt: Cearcăne sub ochii albaștri cu tente roșii ca pânzele din jurul lor, coșuri, puncte negre, păr încâlcit, ondulat, genul de păr care necesita prea multă atenție, și mai multă energie dedicată acestuia decât aveam, iar privirea-mi era îndreptată în jos, veșnic în jos. Fiecare secundă petrecută singură era un calvar, pentru că aveam timp să mă gândesc. La mine, la ceilalți, la perfecțiunea lor prefăcută, dar cui îi păsa că era prefăcută, atât timp cât, la exterior, erau perfecți? Ea m-a ascultat, cu aceeași privire compătimitoare pe care nu o meritam. Și după mi-a spus ceva ce nu voi uita niciodată. Bine, totuși, poate că voi uita cuvintele, dar nu modul în care m-au făcut să mă simt, și a fost prima dată când am putut spune asta într-un mod pozitiv.

- Nici nu știu cum pot să îți zic toate lucrurile pe care aș vrea să le înțelegi... Ei nu îți înțeleg frumusețea, cum, văd că nu o înțelegi nici tu. Nu te poți vedea când râzi, când ești entuziasmată asupra unei picturi de-aletale, când visezi în timpul orelor, când primești cea mai mare notă din clasă sau ceva ce ți-ai dorit pentru mult timp. Cauți oglinda doar când vrei să vezi ceva diferit și, de fiecare dată când te uiți, indiferent ce vezi, e în reflexul tău să fii dezamăgită. Vrei să te estompezi în peisaj, să fii ca orice fată pe care o consideri frumoasă, și e absolut ridicol, pentru că ți-ai pierdut dorința de a fii tu însăși. Cei ce nu înțeleg individualitatea ta, splendoarea ta pură, neinfluențată de trend-uri și prejudecăți, având ură față de diferențele atât de normale, orice ar însemna acest cuvânt. „Wir sind

gewohnt dass die Menschen vernähnen was sie nicht verstehen” a spus Goethe. Suntem obișnuiți ca oamenii să își bată joc de ceea ce nu înțeleg.

Ar fi vrut să spună mai multe, dar a fost suficient pentru mine, căci am uitat de școală și am început să alerg spre casă. O stare nouă m-a încercat. Era aceeași casă, aceeași încăpere, aceeași oglindă, dar nu mă simțeam ca același om față de acum o oră. Aproape că nu îmi venea să cred. Străluceam. În oglindă vedeam o fată care avea o întreagă călătorie în față, în care se va descoperi pe sine. Va începe să fie mai indulgentă și să se înțeleagă, iar acea oglindă nu își mai avea rostul. Ce conta modul în

care arătam, dacă mă simțeam confortabil în pielea mea? Și începeam să mă simt din ce în ce mai confortabil. Urma să fiu puternică, invincibilă și, cel mai important, fericită. Într-un discurs de o oră, Anais a ridicat o epavă scufundată acum 15 ani.

Aceea a fost ziua în care am învățat că cine are un prieten bun nu mai are nevoie de o oglindă.

CUVINTE IV

Partea I.

UMBRĂ

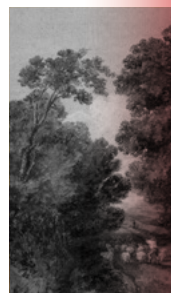
Universul său se limita la mărginirea de 6mp a celor 4 pereți de beton armat din care fiarele grele evadau parcă strâmtând și mai mult spectrul carcerii. Apa mirositoare îi ajungea până la glezne, lăsând degetele înmormântate într-un strat de nămol negru. Pletele soioase îi înveleau omoplații cu structură îngerească, încrustați înspre sternul proeminent și andrelele claviculelor. Vertebrele cervicale deformate plecau asemeni unor clape de pian subrede către restul coloanei cu 3 serpentine scoliozale. Barba încălțită, emana duhoare de tabac și sudoare ori de câte ori trecea cu degetele-i vascularizate, cu tendoane fine și proeminente, prin ea. Orbita ochilor era mărită, o oglindire a tuturor amintirilor. Am tras draperia genelor stufoase și am trecut de pragul zigomatului măcinat, pășind pe o alee la fel de întunecată și rece precum și locuința cerebrală repartizată lui. Am ajuns într-o hală întunecoasă, prăfuită, cu o masă pe care ședea un pahar negru, solitar. Mi-a rostit “bea”, și am băut. Mi-a rostit “descalță-te”, și m-am descălțat. Mi-a rostit “privește”, și am privit. Masa aflată în metastaza putregaiului se prefăcu într-un nuc voluptos, din coroana căruia izvorau culoare, iar pe fiecare culoar, erau aninate poze, din care se desprindeau oameni. Pe primul culoar era un copil cu păr auriu, ce mă fixa insistent. Pe următorul, era o femeie pe o canapea stacojie, ce asculta înlăcrimata lectura tremurată de pe niște foi pătate de ceai negru, a unui tânăr cu cărlionți negrii ce-i împresurau privirea melancolică, luându-l în finele acțiunii în brațe. Mai departe, se regăsea același tânăr, în fața unui birou dezordonat, bătând înviorat în tastatură, zâmbind psihotic, apoi cu coatele rezemate de o balustradă de oțel, învăluit în fum de tutun, maltratând liniștea funerală a nopții cu un urlet exasperat de la balconul său, ulterior închizându-și butonii la manșetă și potrivindu-și cravata în timp ce deschidea într-un scârțâit anost, ușa teatrului. Toate imaginile înviau succesiv, într-un haos oragnizat, întrepatrându-se în această rețea ca un tot unitar. Un singur culoar abandonat ducea către un colț al

halei, unde stătea rezemată o făptură feminină, imposibil de deslușit, cunoscută de el, dar neștiută, ce se dezintegra diform în întunecime. O cortină neagră se trase, emanând praf stătut și miros de rășină și verdeață. Paharul se sparse. Zăvorul oxidat al ușii metalice greoaie fu tras, răsunând infernal, în cioburile ecoului. “Ai fost acceptat. De acum înainte, ai responsabilități de orânduit balanțat.” Umbra-și ridică privirea moartă, deschizându-și omoplații înaripați, și-și prinse ansamblul de falange și tendoane îmbăiate în sânge uscat, în capătul cărora, cândva, se aflaseră niște unghii, de o mână albă, puternică.

Partea II.

IARNA

Fulgii de sticlă se contopiseră armonios de haotic în pânză de păianjen răsfirată pe cărlionții maronii, izvorând rețele sângerii din scalp și acaparându-mi tâmplele ce zvăcneau în ritmul unui lătrat asurzitor. Șfaierul de fum se pierdu silențios, prefăcându-se în aburul ce-l emanam pe nări desemnând frigul ce-mi furnica plăcut de chinuitor, corpul. Simții o atingere pe umărul stâng, și la recunoașterea structurii scheletice a falangelor învelite în carne putredă, am tresărit. Jumătate din țesătura lănoasă a paltonului se prefăcu în cenușă până la mantia ce atingea pământul, lăsând frigul să-mi maltrateze și mai accentuat corpul. Lătratul se pronunță. Cioburile pătrundeau mai adânc, trecând de structura craniană, rețeaua capilară de la nivelul fetei se distingeau, aidoma cicatricilor de pe monturi. Șoapta lui disturbatoare nu conținea să apară dincolo de pletele ce i înveleau fața.” Eliberându-mă, preținzând că m-ai uitat, nu te va face vreodată să te

descotorosești de mine. Al tău sunt, dar tu din mine ești.” Lătratul se pierdea către capătul holului parcă alungat de vânt. Am crezut că am deschis ochii, dar erau deja ațintiți în tavan. Duhoarea grețos de dulce și caldă de sare și verdeața se evaporase din jurul meu. Am adormit de două ori, și prins ca într-o transă, am avut o rememorare olfactivă terifiantă. Camera era dominată de o esență tare, rece. Miroase a iarna. Atunci am conștientizat că fusesem aruncat în abisul gândirii mele. Umbra revenise. Și totuși, miroase a iarna...

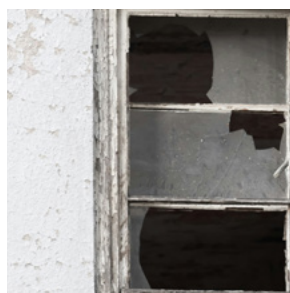
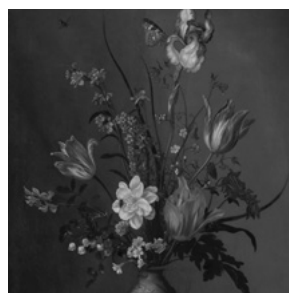
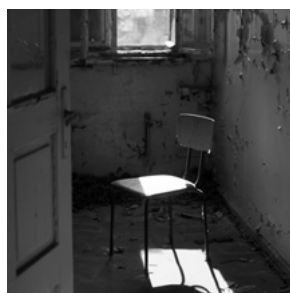
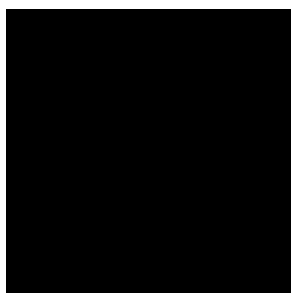
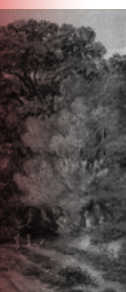
Partea III.

ARUNCAT IN GOL

Vanitatea ființei este un termen teoretic mult prea vag pentru a putea fi definit. Însă, pe lângă simbolistica spirituală atribuită acestui concept în literatură de-a lungul timpului, poate fi discutat inclusiv la nivel teoretic. Lăsând manifestările psihotice pentru altă discuție ulterioară unei, sper eu, viitoare întrevederi, drag cititor...nu. Nu-i voi parafraza nici pe Freud și nici pe Cărtărescu. Este o discuție liberă în fond și la urma urmei, deci formalitatea poate ieși din context, mai ales că scrupulele n-au făcut

parte prea des din repertoriul meu. O să mă adresez de aici înainte cu omule. Deși poate părea un termen jargonice și lipsit de feblețe, îl aleg întocmai pentru că este subiectul central al expunerii mele. Pe lângă ansamblul biologic pe care îl constituie, omul posedă un psihic, un suflet, o gândire vulnerabilă și puternic influențată de sentimente. Vanitatea fiecărui individ există și din păcate nu putem face nimic pentru a o distruge. Momentele de goliciune, clipele moarte de gândire au existat din totdeauna și vor continua să existe. Însă, ce putem face este să le acceptăm. Prin acceptarea propriei condiții ne inaugurăm practic o potecă spre ascensiune. Caracterizat de Jung drept arhetipul umbrei, în fiecare dintre noi există câte o parte malefică la care ne raportăm involuntar aproape zilnic. Însă, mulți nici nu o cunosc, și cei care ajung să o descopere au o reținere în a o exploata, printre care, mă număr, la rândul-mi. Dar pentru a atinge absolutul, fericirea propriu-zisă, este necesară acceptarea propriei părți malefice și chiar dezvoltarea ei, căci poate duce la urmări pozitive dacă este controlată balanțat, chiar...în procesul creației. Poate amalgamul de termeni te-au făcut să fii sceptic, însă dă-mi voie, omule, să-ți exemplific totul printr-o bine așteptată, istorisire.

Într-un ticăit anost aferent molcomilor pași, eram martor la scena funerară a Cișmigiului, fondată de muzicalitatea gravă a cercurilor concentrice

ale ciorilor, cât și de vulgaritatea verbală de pe Aleea Șahiștilor. Nici imaginația nu-mi mai era capabilă să reconstruiască tablourile clasice mult iubite. Parpalacele de lână se metamorfozaseră în geți de neopren, pălăriile clopot fuseseră detronate de fesuri, cravatele sfâșiate de lanțuri greoaie de aur, vestele descusute de pulovere pe gât, rochiile alungate de obscure costumații colorate. Alb-negrul pierise de mult, și știam asta, însă conștientizarea absenței lui tocmai în paradisul său bucureștean de altă dată, mă lăsa mai acru decât și așa mi-e firea. Evoluția este, evident, în aparențele și procentajele sale utilă dezvoltării materiale umane, însă simțirea de altă dată fu ucisă cu sânge rece, minuțiozitatea șahului, teatrului și literaturii, rămânând în scursura acelor vremuri și lăsând drum liber competitivității mizerabile a rémi-ului, lipsei plastice a cinematografelor, precum și esteticii false a cărților audio.

Într-o după-amiază ploioasă, în timp ce-l lecturam pe Camus, concretizând aceste critici obscure în gându-mi, deodată, un sunet ambiant le-a sfârșit și alungat. Într-un palton vișiniu și cu o pălărie întoarsă în fața-i, un stimabil violonist interpreta o compoziție proprie, melancolică, înviind spiritul despre care v-am vorbit aldminteri. În timp ce îmi ascultam emoționat ieftinul spectacol stradal, am sesizat cercul format de numeroși spectatori în juru-i, și pălăria plină, însă parcă lipsită de importanță pentru el. Neoprenul se prefăcea în țesătură de lână, ciorile-și văzuseră de cale, și asfaltul de sub tălpile mele se preschimbă în piatră cubică. Orologiul din Cișmigiu încolți căile de evadare ale orei unu într-o bătaie fixă, în timp ce păraseam alea parcului grăbit spre o cabină de taxi, alungat de ploaia de vară în care deja-mi ascultasem concertul stradal întrerupt, cât să-mi ud pălăria Fedora. Am ajuns la apartamentul din Piața Unirii și, îmbiat de mirosul de tabac englezesc stătut, în timp ce-mi puneam hainele la spălat, receptorul bâzâii în furcă, intrând mesageria vocală, și cu tonul suav al unei incantații demonice, o voce masculină rosti :” 6294729 13 82957204. Amintește-ți de “Codul lui Da Vinci”. Ambuscada cifrelor mă năuci instantaneu și-mi captă atenția, abandonând țigara în scrumieră. Am ridicat receptorul, și un nefastuos bâzâit îmi umplu sufletul de amar. Cine era această persoană? De ce “Codul lui Da Vinci”? De unde știa acest necunoscut întocmai unul din primele romane cu care mi-am stârnit pasiunea pentru literatură, o operă de referință a culturii mele. Trecând peste inutilele teorii pentru a depista numărul de telefon de pe care fusese înfăptuit apelul, mi-am dat seama că era evident vorba despre un cod. Criptografia nu a fost vreodată punctul meu

forte, nefiind un subiect de interes, însă am ales să încerc să îl descifrez. Șfaiurul de fum se sfârșea și lacul scrumierei începuse a-și plânge fosta-i culoare nimicită, când eu încă eram aplecat asupra biroului de stejar împresurat de hârtii, înveșmântat în miezul protector al nopții. După îndelungi eforturi demarate, am reușit a-i da o formă finală banalității metodei de încifrare, abandonând labirintul de detalii pe care, eu singur, mi-l construise. “Învierea, Tolstoi, pagina 23, rândurile 8,9,10. Buzunarul cusut.” Citatul corespondent era “Ce rușine și ce murdărie! Ce murdărie și ce rușine!” iar în buzunarul în aparență inaccesibil al vestei mele, ce acum era descusut, era o foaie veche de portativ, pe care era caligrafiat cu litere chirilice” Vanitas Vanitatum, Deșertăciunea Deșertăciunilor” Vezi tu ,omule, cât de ușoară poate fi distrasă atenția și cât de ușor poți fi transfigurat într-un plonjon al nonsensului fără voința ta? Printr-un simplu puzzle literar îmbăiat în criptologie. Propria noastră umbră ne este prieten, nu dușman, exact cum ți- am menționat în incipit. Însă, sentimentul fricii nu ne îngăduie acceptarea ei, și ne face, în final, să rămânem vulnerabili. Când voi renunța la frică și-mi voi accepta umbră, voi fi puternic. Până atunci... rămân filozof. Și la finalul expunerii mele în care am atins anumite puncte, doresc a-ți adresa o întrebare referitoare la toate acestea, o dilemă suficient de pertinentă pentru a putea fi dezbătută;

**„ESTE
OARE
CHIAR
ATÂT
DE RĂU
SĂ FACI
RĂU?”**

RECENZII

Cum voi deveni romancier	53
„Cuvântul și carele de foc”	55
Maturizarea eului liric într-o paralelă a versurilor Anei Blandiana	57
„De veghe în lanul de secară”	59
Tainele literaturii contemporane românești & moldovenești	61
„Crimă și pedeapsă”	62

CUM VOI DEVENI ROMANCIER

Prof. GABRIELA LASLĂU

PARTEA A DOUA

SCRISUL DE LA STÂNGA LA DREAPTA

Nu foarte des „inspirația” vine de sus în jos, sub forma unei mingi de baseball, ca în cazul lui Murakami, sau a unui în-ger care ți se așază pe umăr, ca în cazul meu. De cele mai multe ori, scrisul refuză căderea liberă și respectă întru totul legile newtoniene ale gravitației, când mâna conduce instrumentul de scris, înfruntând forțele de frecare. Întrebat cum își scrie romanele, Umberto Eco răspundea sec: „De la stânga la dreapta.” Să numim aceasta coordonata orizontală a scrisului.

Dar ce poate învăța un viitor romancier de la un semiotician, teoretician, critic literar de talia lui Umberto Eco?

Un prim buclu este exact acesta, faptul că și-a scris primul romantăriu, la maturitate, (deși cartea la care mă refer se numește „Confesiunile unui tânăr romancier”), aducându-și lumile de semne din zona aparent rigidă a semiologiei în spațiul romanului (de fapt, un cal troianburdușit cu arme de toate mărimile și tot felul de personaje, menit să impresioneze, să amuze, să înșele, să fascineze, să convingă prin orice mijloace).

Apoi: când Eco începe să scrie romane, autorul murise de aproape douăzeci de ani (Roland Barthes, 1967), ceea ce deschidea spații enorme în care autorul (mai mult viu decât mort, empiric sau model) putea interacționa în voie cu cititorul său (empiric sau model). Camaraderia aceasta care apare (nu pentru prima dată în literatură) este exploatată la maxim de Eco; este o fereastră în casa ficțiunii, de cele mai multe ori deschisă spre cititor, așa încât acesta să poată participa literalmentenu atât la desfășurarea acțiunii, cât la dialogul dintre cititor și narator, primul

îmbogățind, cu experiența lui, interpretarea scriiturii, forțându-i mereu limitele.

Un al treilea element este migala cu care își construiește lumile. Numele trandafirului este scris în doi ani, pentru că substanța romanului, estetica medievală, era deja ordonată în rafturile și sertarele memoriei, odată ce fusese subiectul dizertației de doctorat (Toma d'Acquino). Altfel, Pendulul lui Foucault îi ia opt ani, Insula din ziua de ieri și Baudolino șase, iar Misterioasa flacără a reginei Loana patru. Eco își notează cu conștiinciozitate toate elementele care îl impresionează, de exemplu, culoarea unei mașini, știind că acea culoare va juca un rol în viitoarea poveste; măsoară cu pasul distanța între clădiri, înregistrând pe un casetofon de buzunar ce vede și aude; călătorește spre Mările Sudului „exact în locația geografică unde se desfășoară acțiunea romanului, pentru a observa culorile apei și ale cerului la diferite ore din zi și nuanțele peștilor și ale coralilor”, pentru a scrie Insula din ziua de ieri. Din acest motiv, lumile lui Eco sunt narațiuni coerente, în care te poți deplasa cu încredere.

Credibilitatea lumilor create de Eco, aerul de „realitate”, pluralitatea limbajelor folosite (uneori, Eco inventează dialecte, cum e idiomul vorbit de Baudolino) duc la situații bizare și hilare: uneori, cititorul (empiric, nu model), folosește textul ca și cum ar fi propriul jurnal. El verifică dacă lumea

reală corespunde ficțiunii, constrângând-o să corespundă (cititorul descoperă locuri care există doar în roman, sau evenimente care îi scapă autorului) și, pentru că se consideră un cititor de rangul al doilea, conștient că se mișcă într-o lume a semnelor, găsește mai multe similitudini și referințe decât este cazul, suprainterpretând.

Scrierea unui roman este o problemă cosmologică, spune Umberto Eco, iar autorul său devine un demiurg. Mort sau viu, empiric sau model, el creează adesea nu atât personaje, cât ființe „în carne și oase”(Alexandre Dumas). De câte ori nu suntem mai mișcați de moartea unui personaj îndrăgit (Winnetou, în copilărie, în cazul meu, Anna Karenina sau Madame Bovary) decât de dispariția unor ființe în carne și oase? Cum reușește autorul acest lucru, se întreabă Eco, și tot el răspunde. Așa cum există iluzii optice, există și iluzii emoționale, prin urmare cititorul se supune unui fenomen psihologic de identificare și proiecție, absolut firesc. Dar dacă aceste personaje, cu care milioane de cititori se identifică, au totuși o formă de existență? În ce colț al universului trăiesc ele? Și, mai ales, „în ce mod vorbim noi despre ele ca și cum ar trăi într-un colț al universului?”

Revenind la problema încrederii, în momentul în care cititorul se angajează în lectura unui text ficțional, el intră într-o convenție tacită cu autorul său. Amândoi pretind că lumea în care intră este o lumeposibilă, deși mică (la care avem acces pentru o scurtă perioadă de timp), care parazitează lumea reală. Știm mai multe despre personajele îndrăgite decât știm despre apropiații noștri, și fiecare nouă lectură ni le aduce și mai aproape. Indiferent cum se numește acel colț al universului unde trăiesc ele, acestea există, ducând o existență independentă de cea a autorilor lor sau a „partiturilor” inițiale (câți cititori mai știu că Flaubert este cel care spune „Madame Bovary c'est moi”), transformându-se în comunități de „indivizi fluctuanți”. Hamlet, Leopold Bloom, Scufița Roșie circulă printre noi, iar nouă ne este greu să le considerăm altfel decât niște persoane reale, datorită avatarului lor extra-textual, unele devenind adevărate repere în viața noastră

(când comparăm o persoană geloasă cu Othello sau pe un zgârcit cu Scrooge). Practic, ele împărtășesc soarta zeilor și a creaturilor mitologice, menite să-și ducă până la capăt crucea. Noi nu putem interveni în povestea lor, cu toate că suferim și plângem alături de ele, pentru că, altfel, ele și-ar pierde din puterea etică pe care o au asupra noastră. Deși parazitare, ne învață că viziunea noastră despre lume este la fel de limitată ca a lor.

Ficționale, parazitare, mici, lumile romanelor lui Umberto Eco, la fel ca lumile tuturor romanelor cu care alegem să interacționăm, ajung să facă parte din identitatea noastră. Noi trăim în ele, atâta vreme cât purtăm aceste lumi în noi.

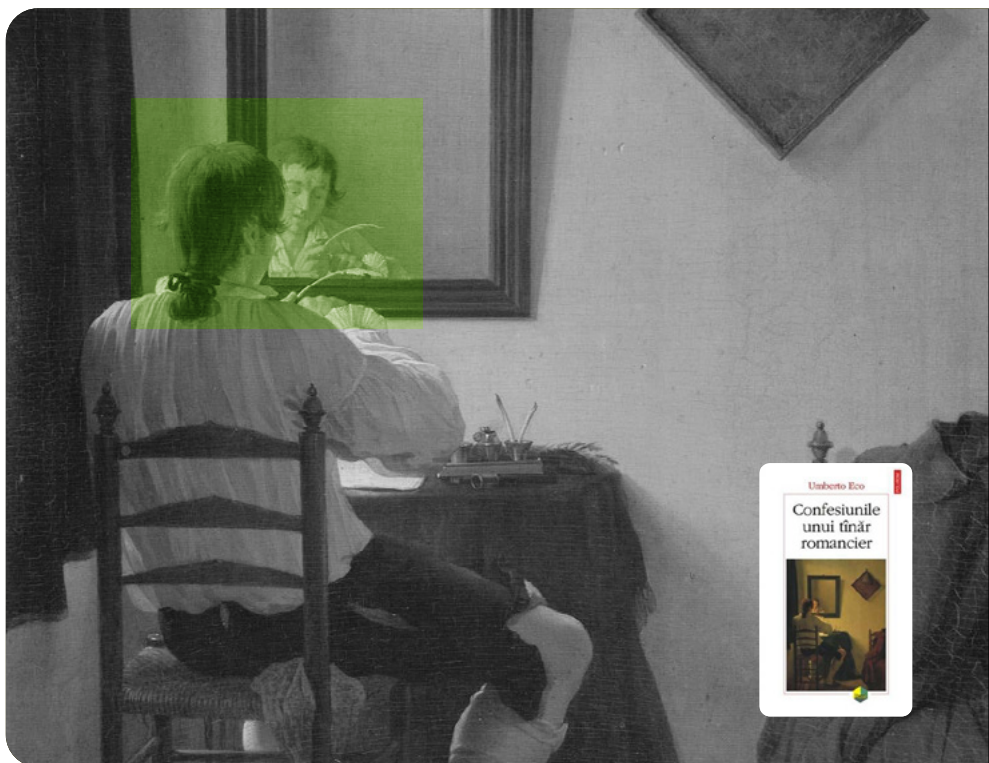
Întrebarea rămâne.

Cum le creăm?

Cum devenim demiurgii lor, creând entități imperfecte, după chipul și asemănarea noastră, așezându-le în casele lor și deschizându-le ferestrele spre cititor?

Cum dirijăm cu mîgălă viețile lor astfel încât acestea să devină repere pentru viața celui care le

Umberto ECO
„CONFESIUNILE UNUI TÂNĂR ROMANCIER”

Ion Fercu, Marius Manta

„CUVÂNTUL ȘI CARELE DE FOC”

Recenzie de

Prof. VASILICA TEMELIE

Anul 2023 a adus în atenția lectorilor băcăuani o nouă creație a scriitorului locului, Ion Fercu, alături de un alt eu creator cunoscut cititorilor, Marius Manta, Cuvântul și carele de foc. O aventură subiectivă în poetica ființării, publicată la editura Eikon din București.

Așa cum afirmă însuși Marius Manta: „Am venit în fața Cuvântului pentru noi și pentru bucuria de a aduce în același loc științe conexe precum literatura, religia, psihologia, filosofia, antropologia, științele exacte ș.a.m.d. Am preferat apoi să nu prestabilim o anumită arhitectură, încredințându ne întru totul

șansei și speranței că până la urmă se va naște ceva în afara artificialului. Deși probabil împănat ici colo și cu ceva firimituri don quijotești, schimbul de replici și impresii anunțat se dorește până la urmă o fotografie credibilă – deși subiectivă – asupra câtorva realități din lumea literaturii și culturii universale.”, cartea constituie un amalgam cultural, în care disciplinele și-au dat mâna în acest dans al interpretărilor care gustă din potirul zeilor. Această creație (sur)prinde lectorul pagină cu pagină, cucerindu-l cu fiecare cuvânt, făcându-l parte a ființei din ziua cea Dintâi.

Titlul cărții trimite lectorul în illo tempore: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut...”, această metaforă a cuvântului păstrează, în esența ei, sensul abscons care îndeamnă la o călătorie spirituală, spre sine ce dezvăluie însăși iubirea aproapelui și sinelui, de ce nu?

Un motto, aparținând lui J.W. Goethe: „Văd venind vremea în care Dumnezeu nu se va mai bucura de ea și va trebui să frământă iarăși totul pentru o creație regenerată.” îndrăznește să trezească ființa umană din somnul ignoranței și al neștiinței de sine și de ceilalți.

De la aspectele tematice multiple, punctând aici mitologia, psihologia, filozofia, religia, muzica, antropologia, melancolia, depresia, speranța, imaginarul la personalități ale acestui tărâm al culturii, Cioran, Bacovia, sau chiar

concepte, precum: lene, minciună, fericire, eșec, absurd, copilărie, inocență, credință, libertate, dublul, cartea atrage atenția și prin conținutul enciclopedic și comprehensiunea complexă. La fiecare (re)lectură, cititorul descoperă noi signaletici care fuseseră lăsate în umbră la o privire anterioară. Dihotomia operei este clară: nu se rezumă la a fi doar o creație literară, ci inserează în filonul său și universul interior al ființei omenești cu toate sușurile și coborâșurile ei, îndemnând receptorul să călătorească în Paradisul mitologic, să nu ezite să-și pună întrebări și să-și valideze concepția despre existență.

De la viață și prozaismul ei, se ajunge treptat la filosofia vieții, cartea rămânând un nex între semnat și semnificat, între lumea concretă și cea a Ideilor pure, între exterior și interior, între fanic și criptic.

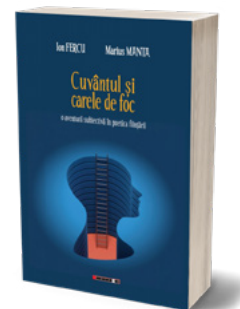
Totuși, așa cum afirmă însuși filosoful Schopenhauer: „În afară de om, nicio ființă nu se miră de propria-i existență.”, această carte vine cu...

...răspunsuri asupra existenței pe care cu toții le căutăm în decursul călătoriei noastre, deoarece profunzimea existenței nu este tangibilă niciodată, ci lasă loc explorărilor multiple.

Dialogul socratic rămâne acasă în arhicunoscuta triadă: literatură, cultură și filosofie și îndeamnă la o privire din și spre interiorul ființei, reușind să suscite un interes major asupra dorinței de a nu ajunge la final, așa cum spunea scriitorul Dan Perșu:

„După ce-și ia canon să scrie un roman, romanierul le spune cititorilor: dacă nu aveți altceva mai bun de făcut, citiți, rogu-vă, cartea aceasta. Dar cititorul are mereu ceva mai bun de făcut. Însă, în ce privește ‘Cuvântul și carele de foc – o aventură su-

biectivă în poetica ființării’, în care Marius Manta îl provoacă pe Ion Fercu să răspundă la diverse întrebări, rugămintea de lectură opțională către cititor nu-și mai are rostul. E un imperativ: lăsați orice aveți de făcut și citiți!”

Maturizarea eului liric într-o paralelă a versurilor Anei Blandiana

Întocmai ca o punte de legătură între tinerețea presărată de picături de ploaie îmbinate cu frumuseți virile și maturitatea ochiului contemplator ce meditează pe baza pendulării morale a omului și a întrebărilor fără răspuns acționează epocile poeziei Anei Blandiana. Aceasta evoluează, în versuri, de la spiritul necopt ce dorește a simți voluptățile esteticii până la cel ce poate cuprinde în a sa gândire fragmente de îndoială în tot ceea ce înseamnă sens. Comparând, din primul ei volum, „Persoana întâi plural”, poeziile „Dans în ploaie” și „Descântec în ploaie” cu cele din ultimul dintre volumele sale, „Soarele de apoi”, „Nord” și „Suficientă mie”, se poate observa o dezvoltare pe deplin a capacității de înțelegere umană.

În „Descântec de ploaie”, eul liric trăiește într-o reverie a iubirii Thanatos, întreținută de ploaie. Aceasta devine apa miracolelor mutațiilor, axis mundi între cele două planuri ale existenței, care parcă aduce din Eden dragostea adevărată. Instanța poetică se simte liberă să se vadă pe sine frumoasă, chiar dacă ea conștientizează că ar putea fi doar o iluzie, o minciună deșartă. Apa ploii este cea care, de fapt, devine protectoarea sentimentelor de iubire, caracteristică condiției biologice, perisabile a umanului („toți trecătorii sunt îndrăgostiți”) și purifică aerul pentru a permanentiza starea de iubire, „n aer”. Monostihul este unul ciclic, începe cu aceleași propoziții cu care se termină, pentru a pune în lumină

structura vieții circulare umane, așa cum o descrie Mihai Eminescu în „Luceafărul”, „cercul vostru strâmt”, dominat de noroc.

La celălalt pol se situează „Suficientă mie”, un discurs liric centrat pe sinele total ca pe ceva de neatins, de nepătruns, un gând ce străbate tărâmul microcosmosului. Aici, motivul natural ia forma unui „fruct” atârnat „de o creangă în vânt”, pentru a îmbrăca acum efemeritatea în nuanțe mature, îmbrățișând necunoscutul, un cald „mister”, fapt care ajută eul liric să își pună întrebările legate de existență. Își dă seama de dualitatea planurilor celest-terluric, nu mai apare în poezie ca ceva ce doar trebuie ghicit (apa de ploaie), ci apare clară, fiind menționată sfera oniricului („sens visat de demult”) și cea a „pământului”, între ele aflându-se un voal ușor de înlăturat, însă identitatea mâinii care îl înlătură este un mister primordial. Autoarea acționează ca o voce către viitoare generații, împărțindu-le „același păcat” al efemerității în neștiință, care se va manifesta și mai puternic.

Din fata ce trăia în strâmtețea reprezentativă omului prin dansuri copilărești în ploaie și gânduri de iubire protejate de natură a crescut o minte ce aspiră la scepstrul cunoașterii absolute, cu dorințe de inițiere în planul întrebărilor cu răspunsuri interzise. Dacă la început ea se vedea frumoasă sub vraja ploii, acum ea își dă seama de barierele ei, nefiind „suficientă”. Însă, își acceptă soarta și știe că povara

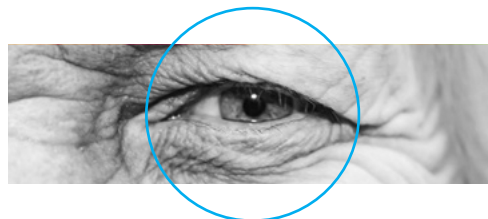
de a nu putea înțelege va fi și mai apăsătoare generațiilor ce stau să urmeze, cele care vor dansa și mai intens în ploaie și poate vor putea recunoaște semnele pe care ea nu a reușit să le recunoască.

O adevărată delectare de „sfânt mister” o reprezintă cele patru catrene ale discursului liric „Dans în ploaie”. Aici, mintea tânără transcede spre planul libertății absolute ce amintește de un plan romantic, în care și personajul eminescian, Dionis, își găsește lăcașul, traversând planul angelic în cercuri concentrice. Eul numenal, cu ajutorul aceluiași motiv al ploii, reușește să stabilească legătura dintre „voi”, reprezentanți ai teluricului, și „stele”, locuitoare ale cosmosului. Ploaia devine din nou apa genezei, un dar divin ce purifică sufletul și îl eliberează de bariera trupului pentru a simți libertatea. Modul predominant de expunere, monologul adresat, oferă textului liric caracter de confesiune, un îndemn la înțelegere. Nu este rugămintă; deja eul liric a fost inițiat în acest proces maiestuos de formare ce amintește de rolul de Alchimist din opera lui Paulo Coelho. Testul suprem al protagonistului romanului a fost de a se preschimba în vânt, de a zbura printre firele de nisip. Aidoma acestuia acționează și eul-portavoce al Anei Blandiana prin invocarea sa, „destrame-mă vântul”, o adevărată Alchimistă, ce nu mai este constrânsă de setul prestabilit de valori, ci este liberă să danseze peste o omenire întreagă.

Însă, anii trec prin băți de orologiu și aduc cu ele opt versuri ce grăiesc mai mult decât opt romane împreunate. „Nord”, ce este printre ultimele lucrări ale poetei, acționează ca o contrazicere a întregii viziuni anterioare. Pe când mai înainte se vedea frumoasă printre picăturile ploii, acum se vede trăind într-o lume meschină, lipsită de judecată și de moralitate. Aduce în discuție elementele definitorii ale cosmosului, soarele și, sugestiv, luna, reperabilă prin ipoteticul cadru nocturn, „noaptea”, tocmai pentru a creiona greșeala până și în dreptatea umană reprezentată de lege. În pofida faptului că primele patru versuri au o structură complicată, mesajul este unul de maximă intensitate. Prezența virgulei la sfârșitul celui de-al doilea vers marchează funcția sintactică de substantiv a lexemului „lumină”. Deci, această „lumină neliniștitoare” este termen al două comparații. Și „Puterea soarelui/ Refuzând echilibrul cu noaptea” și „binele pur este amenințator” la fel ca o „lumină neliniștitoare” care devine centru de iradiere explicit al semnificațiilor acestui fragment liric. Cel implicit, care orchestrează nevăzut de ceilalți, este, însă, tocmai „puterea soarelui” pe care eul liric o privește ca fiind sufocantă. Soarele este un judecător care refuză, însă, paradoxal, reprezentant al binelui, întrucât este știut ca aducătorul de lumină

iar umanitatea îl vede ca protagonist al cerului. Dar constatarea poetei este că întocmai „binele pur”, întruchiparea luminii, este dovada degradării umane, ce nu mai ține cont de „criminalii” societății sau de „sfinții” lipsiți de culpă. Ambele categorii sunt văzute ce aceeași ochi ai unei legi necruțătoare, pe care toți o urmează orb, neadresându-și întrebări valoroase, o mare ce stă să se despică sub o mână ce nu va da în lături din a tăia aspru.

Dacă în „Dans în ploaie” eul liric era complet prin dansul printre semeni, ajutat de ploaia celestă ce îi aduce libertatea, în „Nord”, acesta a trecut ultima treaptă spre maturizare și condamnă soarele pentru modelul pe care îl oferă umanității, un presupus bine necruțător, ce a dus la moartea nu numai a criminalilor, cât și a celor fără de greșală. În alte cuvinte, se trece de la condiția de om împlinit, înconjurat de elemente naturale, la cel rațional, ce nu mai închide ochii când vine vorba de problematici grave și poate gândi la o scară și mai largă.

Așadar, Ana Blandiana dă dovadă de o extraordinară maturitate în elaborarea creațiilor ei lirice. Evoluează de la fata care visează la dragoste în ploaie și dansează cu vântul la geniul care aspiră la cunoașterea luciferică și care reușește să vadă dincolo de masca perfecțiunii și să vadă că până și ceea ce o omenire întreagă consideră demn de venerat nu este așa de demn de elogiat precum pare, întrucât totul a fost creat de Cel perfect, deci totul este doar un prototip. Nimic din creații nu este fără imperfecțiuni și tocmai acest fapt îl cunoaște și marea poetă contemporană, Ana Blandiana.

J.D. Salinger „DE VEGHE ÎN LANUL DE SECARĂ”

Recenzie de

BIANCA ELENA ZAHARIA, clasa a X-a D

Prof. coordonator LOREDANA-MARIANA DABIJA

Publicat pentru prima oară în anul 1951, romanul „De veghe în lanul de secară” aparține curentului modernism, având ca temă principală trecerea de la adolescență la maturitate. J.D.Salinger ne prezintă trăirile unui adolescent ce este exmatriculat de la fiecare școală.

Romanul debutează cu Holden Caulfield, un adolescent în vârstă de 16 ani provenit dintr-o familie înstărită, care este dat afară de la Pencey. Dezamăgit de colegii de cămin, profesori cât și de adulții prezenți în viața lui, băiatul pleacă cu câteva zile înainte de vacanța de Crăciun, în New York. Acolo Holden va încerca să lupte cu minciunile furnizate de către lumea adultă.

Limbajul explicit este unul controversat, dar reflectă condiția adolescentului, răzrătit, întors împotriva societății. Un personaj rebel, care face ceea ce vrea fără a fi preocupat de consecințe, însă rebeliunea este dublată de singurătatea pe care o resimțim adesea.

Semnificația titlului „De veghe în lanul de secară” face referire la dorința protagonistului. Holden spune că își dorește să vegheze copii într-un lan cu secară. Această dorință, banală pot spune, are un mesaj foarte important. Holden ura minciunile, însă

era un adept al lor. El le spune fiindcă societatea se hrănește din minciunile oamenilor, iar cu ele te poți simți integrat în „lume”: „Mereu spun «Încântat de cunoștință» unor persoane pe care nu sunt deloc bucuros să le cunosc. Dar dacă vrei să supraviețuiești, trebuie, totuși, să spui lucrurile astea.” Cele trei mari etape ale vieții în opinia autorului sunt copilăria, adolescența și maturitatea. Dintre aceste trei cea favorită a adolescentului este copilăria. Copilăria este cea mai pură dintre toate cele trei, fără minciuni, fără zâmbete false, cât și fără cuvinte false. Asta este ceea ce îl făcea fericit pe băiat. Fapt ce este dovedit prin relația cu sora lui mai mică, Phoebe. Holden era mult mai apropiat de frații lui mai mici, Phoebe și Allie, decât de fratele său mai mare, D.B. .

Astfel, scrierea „De veghe în lanul cu secară”, este o carte ce merită citită pentru că valorifică trăirile unui adolescent ce încă își dorește să copilărească, ce vrea să stea cât mai departe de lumea adulților, lumea mincinoasă, pe care o disprețuiește. Este o carte ce redă viziunea autorului asupra lumii reale prin ochii unui simplu adolescent ce ajunge să vadă diferit oamenii.

AMALIA ADJUDEANU, clasa a XI-a A

DRAGĂ HOLDEN,

Am citit „De veghe în lanul de secară” acum trei ani, la finalul clasei a VIII-a. A fost o perioadă foarte tumultuoasă pentru mine - rupsesem niște prietenii mai vechi, nu mă descurcasem excelent la examen și nu știam dacă voi avea șanse să intru la liceul dorit.

Mă simțeam pierdută și dezamăgită. Dar povestea ta m-a alinat într-un fel pe care nu îl mai simțisem. Mi-ai arătat că este în regulă să nu înțelegi tot din jurul tău, să te simți pierdut și să nu reușești mereu. Mi-ai demonstrat că este perfect normal să te înfrunți cu dezamăgiri, mai ales în adolescență, când încă suntem abia la începutul drumului în viață. Ai fost un exemplu pentru mine că este important să îți rămâi fidel ție însuși, chiar și atunci când lumea pare să te respingă.

Mă regăsesc în felul tău de a vedea lumea, în scepticismul tău față de superficialitate și în dorința ta de a îi păstra pe cei inocenți, tot inocenți.

Povestea ta prezintă multe greutăți inimaginabile, dar, în ciuda tuturor acestor obstacole covârșitoare,

ai rămas autentic și neschimbat. Curajul tău de a te confrunta cu durerea, problemele, m-a inspirat să încerc să îmi înfrunt propriile temeri. În plus, îți apreciez sinceritatea brutală și modul în care îți exprimi sentimentele fără a te ascunde în spatele unei măști. Îmi doresc să fiu ca tine, să am puterea de a-mi păstra integritatea într-o lume adesea plină de falsitate. Mi-ai arătat că vulnerabilitatea nu este o slăbiciune, ci o forță.

Sper să găsești în continuare puterea de a te redescoperi și de a-ți găsi pacea interioară. Ești un model pentru mulți dintre noi, cei care te-au citit și te-au înțeles. Mulțumesc!

Cu sinceritate și admirație,
Amalia.

Tainele literaturii contemporane românești & moldovenești

Una dintre cele mai des întâlnite probleme în școli:

LIPSA APETITULUI PENTRU LECTURĂ DIN PARTEA ELEVILOR.

Se pare că „șoriceii de bibliotecă” au dispărut ori s-au transformat în „șoriceii de telefon”. Indiferent de răspuns, refuzul acestora de a citi constituie o dificultate atât pentru profesori, cât și pentru ei. Cei care se încumetă să lectureze literatura din programă nu mai doresc, apoi, să aibă nicio legătură cu aceasta.

Care este soluția mea, în calitate de elev?

O întâmplare banală mi-a refăcut apetitul pentru lectură. Simpla reducere de preț în calitate de deținător al unui card de fidelitate la o librărie m-a adus în posesia câtorva cărți proaspăt coapte în tipografiile românești, respectiv moldovenești.

RĂSPUNS:

Literatura contemporană

Literatura contemporană face referire la cărțile scrise începând cu perioada imediat după cel de-al Doilea Război Mondial și se continuă până în zilele noastre. În prezent, valoarea unei opere este dobândită prin studiul academic, iar cel mai des acesta este realizat doar la autori clasici. Ceea ce este o mare pierdere pentru noi, fiindcă literatura contemporană aduce un alt suflu – noi idei, mai apropiate de realitatea noastră, cu personaje în care ne-am putea regăsi cu ușurință.

Deseori, obligația de a citi și de a învăța, ne împiedică din a ajunge la țesătura vie a literaturii și ni se șterge cu totul plăcerea lecturii. Totuși, lăsând la o parte deprinderile din liceu „cimitir al tinereții mele”, există o mulțime de scriitori contemporani

români/moldoveni care merită atenția noastră.

Am conceput o scurtă listă *tried & true* pentru a împărtăși tainele literaturii contemporane scrise de vorbitori de limba română. De asemenea, să fie reținut faptul că acestea sunt mai degrabă adecvate unei audiențe de liceu ce dispune de răbdarea și maturitatea pentru a le savura esența...

„VARA ÎN CARE MAMA A AVUT OCHI VERZI”

de Tatiana Țibuleac

„DEZRĂDĂCINARE”

de Sașa Zare

„SUNT O BABĂ COMUNISTĂ”

de Dan Lungu

„VIAȚA ÎNCEPE VINERI”

de Ioana Pârvulescu

„GRĂDINA DE STICLĂ”

de Tatiana Țibuleac

„FALS TRATAT DE MANIPULARE”

de Ana Blandiana

Astfel, o soluție modernă pentru problemele moderne este ușor de găsit și aplicat. Cu toate acestea, influența și importanța literaturii din programa școlară nu poate fi contestată. Înainte de a ne (re)orienta spre cea contemporană, trebuie să avem cunoștințe și despre clasici, moderniști, realiști pentru a ști de unde autorii zilelor noastre s-au inspirat.

Fyodor Mikhailovich Dostoevsky

„CRIMĂ ȘI PEDEAPSĂ”

Recenzie de

DAVID-EDUARD VIZITEU, clasa a X-a D

Prof. coordonator LOREDANA-MARIANA DABIJA

Opera *Crima și pedeapsă*, publicată în anul 1866, este un roman formidabil, consistent și valoros atât pentru literatura rusă, dar mai ales pentru literatura clasică. Romanul a fost scris de marele autor Fyodor Mikhailovich Dostoevsky, scriitor cu o puternică influență în domenii precum filosofie și psihologie, influența datorată perspectivei sale unice asupra condiției omului în societate. Putem astfel preciza cu încredere că el este unul dintre marii scriitori ce au pus, cu măiestrie, bazele literaturii universale.

Cartea prezentată înfățișează o perioadă îndelungată din viața tânărului Rodion Raskolnikov. Băiatul este un fost student la drept, acțiunea pornește cu descrierea sărăciei teribile ce-l măcina și-l determină să încerce să se desprindă de ea. Am savurat cartea rând cu rând, pagină cu pagină. Analizând trăsăturile cărții, opera poate fi încadrată în curentul realism, astfel valoarea ei certă stă în universul transpus, reflectat artistic în urma observării realității, deloc frumoase, a vremurilor de atunci. Psihologia personajului este bine conturată și minuțios nuanțată. „Ființele de hartie” ilustrate în roman capătă viață, reacționează autentic, iar bogata lor mentalitate este transpusă pe foaie, prin intermediul

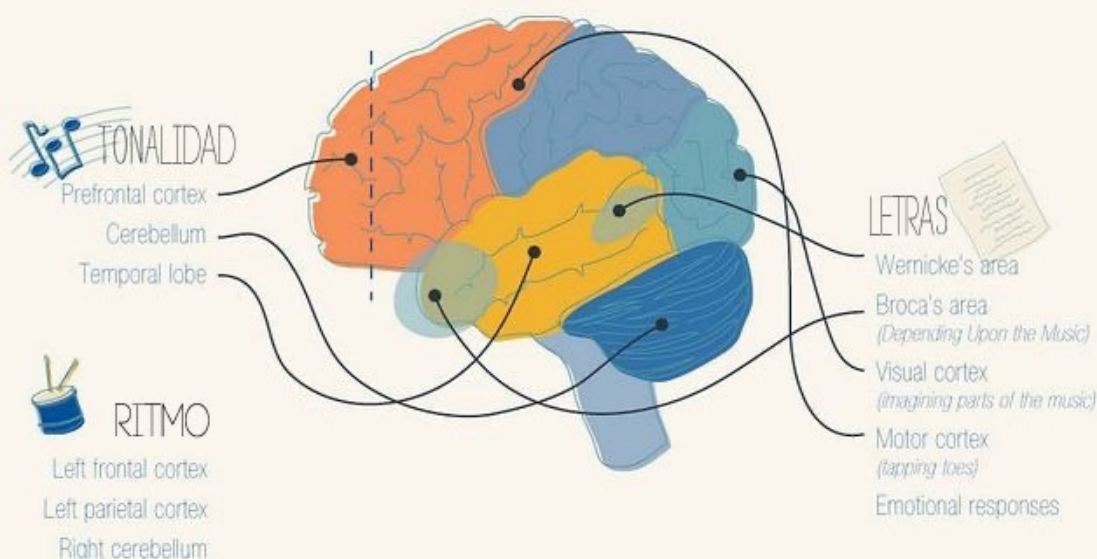
cuvintelor și gândurilor deosebite deținute de autor. În completarea celor menționate anterior, romanul urmărește multe alte concepte și circumstanțe regăsite la nivelul unei societăți, precum diferențele dintre anumite clase sociale, iubirea, sărăcia și dorința de avere, suferința și moartea.

La momentul actual îmi este dificil să caut vreun motiv pentru care să nu apreciez cartea, ci dimpotrivă, o recomand cu drag. Literatura este o puternică formă de expresie a gândurilor și sentimentelor profunde ce se zvârcolesc în inimile noastre, iar dacă suntem dornici să înțelegem literatura contemporană, ne este oferită șansa să remarcăm efectele rezultate de pe urma scrierilor marilor autori clasici, printre care se numără și renumitul Fyodor Dostoevsky.

LIMBI STRĂINE

Los beneficios del uso de la musica en el proceso de la enseñanza - aprendizaje de e/le	64
Teo-C's Gift	69
Casandra's Gift	70
Smaranda's Gift	71
Anastasia's Gift	72
Diana's Gift	73
Teo-P's Gift	74

Los beneficios del uso de la música en el proceso de la enseñanza - aprendizaje de e/le

Desde la antigüedad, las personas han sido conscientes de los beneficios de la música, en todos los campos del conocimiento. Por ejemplo, en medicina se utiliza la música para liberar el estrés y el nerviosismo y con su ayuda se curan algunos trastornos como la dislexia, la disgrafía o la tartamudez. "La música ambiental es muy popular ahora, ya sea en el consultorio del dentista para relajarnos o en los centros comerciales para animarnos a comprar. Los cirujanos cardíacos ahora usan la música para relajar a los equipos quirúrgicos durante operaciones largas y estresantes" (1).

Otro ámbito en el que la música se utiliza de forma destacada es la cinematografía. Representa una parte importante cuya función es evocar la atmósfera de un contexto particular y así tener que transmitir ciertos sentimientos como emoción, alegría, miedo, compasión, etc. Este es un claro ejemplo que refuerza la idea de que la música tiene el potencial de cambiar la atmósfera que nos rodea, incluso la atmósfera en el aula "Parece dar energía donde no la había y provocar imágenes cuando los estudiantes se quejan de no tener nada sobre qué escribir. La música que desarrolla los sueños" (2).

Cuando se habla de canciones, “nadie sabe por qué son poderosas, pero todos saben, desde un punto de vista personal, que lo son” (3), ya que encarnan tanto el poder de la música como el poder de las letras. Cuando escuchamos una buena pieza musical, nos conmueve y la letra y las palabras de la letra vienen a nuestra mente y nos arrastran a su mundo. „Capta nuestra imaginación, emociones e intelecto con igual fuerza independientemente de nuestro origen lingüístico” (4).

A pesar de que tienen muchas características comunes con la poesía y el habla, las canciones son únicas. Los poemas y las canciones utilizan palabras para transmitir significado, ambos son formas escritas y se les puede poner música y escuchar. El habla y las canciones se producen vocalmente, ambos tienen melodía y son significativos desde el punto de vista lingüístico. Sin embargo, las canciones tienen identidad propia y actúan de manera diferente a la poesía y el discurso. Estas son algunas características distintivas de las canciones:

- * Las canciones transmiten una menor cantidad de información que la poesía. Aunque los poemas se pueden escuchar, solemos leerlos, lo que permite disponer de datos mayores y más comprimidos.

- * Las canciones tienen más repeticiones que los poemas. Las canciones obtienen sus repeticiones de diversos recursos, como préstamos de líneas de otras canciones, refranes, citas y aliteraciones. Son exactamente estas repeticiones las que hacen que las canciones parezcan tan fáciles, especialmente cuando se comparan con la complejidad y profundidad de los poemas. La sencillez de las canciones no es un inconveniente, pero corroboradas con repeticiones las hacen fáciles de entender.

- * Las canciones tienen un rasgo distintivo que permite al oyente comportarse como si la canción hubiera sido interpretada específicamente para él. “Estamos unidos a través de la calidad directa de la letra de la canción (a diferencia de un actor de cine en una película, hablando con otro actor) con el cantante y, a través del cantante, con otros miembros del público, incluso si estamos en casa y no en un concierto. Por tanto, las canciones tienen una característica socialmente unificadora para la audiencia seleccionada. Las canciones crean su propio mundo de sentimientos y emociones, y mientras participamos de la canción, participamos del mundo que ella crea” (5).

Algunos investigadores creen que las canciones son una forma de expresión más fácil que el habla. La opinión de Julian Dakin al respecto es que “para la mayoría de los estudiantes, cantar o recitar una rima es mucho más fácil que hablar” (6), opinión que

también comparte T. Murphey quien afirma que “parece más fácil cantar el lenguaje que hablarlo” (7).

La explicación más plausible se puede encontrar en los primeros años de vida del niño. Los primeros sonidos del bebé son tarareos, murmullos, gritos y balbuceos que se parecen más a los sonidos de una canción. “Cantar se asemeja a lo que Piaget describió como un lenguaje egocéntrico en el que los niños hablan, sin preocuparse demasiado por el destinatario. Simplemente disfrutan oyéndose repetir” (8).

LA INFLUENCIA DE LAS CANCIONES EN LA CLASE DE E/LE

Con el advenimiento de la tecnología, el desarrollo de herramientas pedagógicas ha facilitado consistentemente el proceso de aprendizaje de una lengua extranjera. Así, hoy en día se le da gran importancia a las formas de adaptar estas herramientas, desarrolladas por la tecnología, al entorno de clase. Al mismo tiempo, el crecimiento sistemático en el número de enfoques para mejorar las habilidades y la conciencia cultural de los estudiantes es una clara señal de que las canciones se están convirtiendo en herramientas indispensables en la enseñanza de lenguas extranjeras.

Al incorporar las herramientas modernas, tanto visuales como de audio, hace que la adquisición del idioma de destino sea más efectiva porque no solo permite que el alumno asimile más rápido la información deseada, sino que también hace que la información que se ha almacenado sea más duradera, perdurable. No es de extrañar que los materiales audiovisuales contribuyan a estimular y facilitar el aprendizaje de idiomas siempre que se utilicen en el momento y lugar adecuados.

Usar canciones en la clase de idioma es sumamente beneficioso. En primer lugar, tienen la capacidad de cambiar el estado de ánimo monótono y con la ayuda del efecto calmante producido por la música pueden inducir un ambiente de clase confortable en el que los estudiantes pueden practicar y desarrollar sus habilidades de una manera más sencilla.

En segundo lugar, a pesar de que utilizar canciones como método de enseñanza puede resultar muy divertido, también les permite relajarse y eliminar actitudes negativas ante la situación de aprendizaje. En otras palabras, el ambiente de clase relajante que crean las canciones alivia los efectos de algunos sentimientos negativos que puedan surgir, como la ansiedad, la falta de confianza y la sensación de estar amenazado, “además de influir positivamente en el

proceso de aprendizaje o facilitarlo estimulando el aprendizaje”. el estudiante emocionalmente” (9).

Otra ventaja de utilizar canciones es que motivan a los alumnos animándolos a participar activamente en la lección, compartiendo sus conocimientos musicales. Esto también puede verse como una forma de aumentar la confianza de los estudiantes. Se ha demostrado que mientras los estudiantes aprenden cosas sobre las que tienen conocimientos previos, su motivación aumenta cuando se presentan en clase algunos datos sobre la cultura popular de la lengua extranjera. Esto lleva a que crezca su deseo de estudiar más y les permite aportar su aporte al proceso de instrucción, utilizando sus conocimientos musicales.

Además, muchos estudios han demostrado que otro objetivo del uso de canciones dentro de la clase de lengua española es que produzcan diversión y de esta manera el nivel de aburrimiento disminuye y al mismo tiempo aumenta el nivel de entusiasmo por estudiar.

“Las canciones ofrecen muchos códigos que fortalecen la memoria de los estudiantes como estribillos, rimas y melodías. Estos códigos en las canciones aumentan la funcionalidad de las canciones en la enseñanza de idiomas” (10) lo que significa que cuando los estudiantes escuchan una canción, él intenta memorizarla y la letra se inserta en su memoria a largo plazo.

El hecho de que las canciones sean materiales auténticos es una oportunidad para que los alumnos se acerquen a textos auténticos en el idioma de destino. “Como presentan ejemplos del lenguaje cotidiano, las canciones ayudan a los estudiantes a prepararse para el idioma que encontrarán en la vida diaria”. Además de esto, las canciones pueden servir como dispositivos para informar a los estudiantes sobre la cultura de ese idioma específico. En general, las canciones son textos literarios que suelen contener elementos culturales propios de la lengua en la que están escritas.

“EL AULA DE LENGUAS EXTRANJERAS ES UN LUGAR DONDE LOS ESTUDIANTES TIENEN NUMEROSAS EXPERIENCIAS DE APRENDIZAJE, TANTO LINGÜÍSTICAS Y CULTURALES COMO SOCIALES Y AFECTIVAS. LA CLASE SUPONE EL ENTORNO MÁS CERCANO AL MUNDO DE LA LENGUA META, UN ESPACIO PARA LA COMUNICACIÓN EN EL QUE LA COLABORACIÓN ADQUIERE GRAN PROTAGONISMO Y DONDE LOS ESTUDIANTES DEBEN APRENDER A TRABAJAR NO SOLO DE FORMA INDIVIDUAL, TAN HABITUAL EN LA ENSEÑANZA TRADICIONAL, SINO ESPECIALMENTE DE MANERA COOPERATIVA”

Para concluir, añado la canción que siempre uso cuando enseño las partes del cuerpo y el verbo doler, una canción popular que ayuda a los niños trabajar los contenidos lexicales y gramaticales pero también animarse mientras bailan y cantan... (siguiente página)

BIBLIOGRAFÍA:

- (1). Tim Murphey, “Música y canciones”. Oxford University Press, 1992, p. 37.
- (2). Ibidem
- (3). Dale Griffiee, “Canciones en acción”, Hertfordshire, England: Prentice Hall, 1992, p.4.
- (4). Vicky L. Holmes and Margaret R. Moulton, “Escribir poemas simples: poesía de patrones para la adquisición del lenguaje”, Cambridge University Press, 2013, p.2.
- (5). Dale T. Griffiee, “Canciones en acción”, Hertfordshire, England: Prentice Hall, 1992, p.3.
- (6), (7). Julian Dakin, “Canciones y Rimas para la enseñanza del español”, Longman Group, 1992, p. 5.
- (8). Ibid., p.7.
- (9). Claire Kramsch, “Contexto y cultura en la enseñanza de lenguas”, Oxford: Oxford University Press, 1993, p.14.
- (10). Alan Maley, “La poesía y el canto como actividades eficaces para el aprendizaje de idiomas. Enseñanza interactiva de idiomas”, Ed. W.M. Rivers, Cambridge: Cambridge University Press, 1987, p. 93.
- (11). Maria Martin, Laura Zuheros, “Ensenando ELE a niños en un entorno afectivo, en Enseñar Español a Niños y Adolescentes- enfoques y tendencias”, Ed. Difusion S.L., Barcelona, 2016, pg 48

A MI BURRO LE DUELE LA CABEZA

*A mi burro, a mi burro
le duele la cabeza
el médico le ha dado
una gorrita gruesa
Una gorrita gruesa*

*Mi burro enfermo está
mi burro enfermo está*

*A mi burro, a mi burro
le duelen las orejas
el médico le ha dado
jarabe de cereza*

*Una gorrita gruesa
jarabe de cereza*

*Mi burro enfermo está
mi burro enfermo está*

*A mi burro, a mi burro
le duele la garganta
el médico le ha dado
una bufanda blanca*

*Una gorrita gruesa
jarabe de cereza
una bufanda blanca*

*Mi burro enfermo está
mi burro enfermo está*

*A mi burro, a mi burro
le duele el corazón*

*el médico le ha dado
gotitas de limón*

*Una gorrita gruesa
jarabe de cereza
una bufanda blanca
gotitas de limón*

*Mi burro enfermo está
mi burro enfermo está*

*A mi burro, a mi burro
le duelen las rodillas
el médico le ha dado
un frasco de pastillas*

*Una gorrita gruesa
jarabe de cereza
una bufanda blanca
gotitas de limón
un frasco de pastillas*

*Mi burro enfermo está
mi burro enfermo está*

*A mi burro a mi burro
ya no le duele nada
el médico le ha dado
una manzana asada*

*Una gorrita gruesa
jarabe de cereza
una bufanda blanca
gotitas de limón
un frasco de pastillas
una manzana asada*

*Mi burro sano está
mi burro sano está!*

TEODORA CERNAT

TEO-C'S GIFT

I was waken up by the glorious sunlight shining on my face through the window. It was beautiful, so I shut the drapes. I didn't want anything to do with this day. I wanted to just skip it. But that hope went away the second my grandfather came in with a stack of pancakes singing "Happy Birthday". I wanted to just crawl under the covers and sleep, but the smile on his face wouldn't let me. We went downstairs and ate the pancakes (they were good, can't argue with that) and was about to go back to my room, when my grandpa said "Go get dressed and meet me at the car when you're ready".

Every single muscle of my body was saying "No"!!!! but I pretty much had no other option, so I changed and, about an hour later, I was standing in the passenger seat of my grandfather's pick-up truck. He sat next to me and we drove for a while, and I was relieved that all this time we didn't say a word. I was clearly not in the mood, and my grandpa seemed to understand that.

And so, after two muffins and about half an hour of driving, we arrived at what seemed to be some kind of small forest. He got out of the car and took out a basket from the backseat. He signaled me to follow him, so I did. We walked for a while through the woods, until we got to a small cliff. We sat there and my grandfather put his arm around my shoulder and gently said:

"I used to bring your mother here back when she was your age." A tear rolled down my cheek, as I said with a shaky voice: "Thank you, and held him tight.

It was the first birthday since my parents passed away, and he somehow managed to make it the best. And I sat there, happy to receive the best gift I could've ever hoped for.

PETRA-CASANDRA PAVEL

CASANDRA'S GIFT

A gift...

IT WAS ONLY A GIFT.

And yet here I am,
writing about it to you,
dear gentle reader.

A gift. It was only a gift, and yet here I am writing about it to you, dear gentle reader.

I've always been a hopeless romantic, and I've been dreaming that one day or night, someone will come to my door and offer me something that I'll never forget. High school with halls full of drama won't give me a sign or a light to cross my path, to show true romance. But I'm exaggerating, that's for sure.

Allow me to begin again. One night. One beautiful starry night, I was all alone. Only the moon was turning its face towards me. I heard a sound like a little humming.

My room was suddenly filled with it, and my heart, beating with hope and dreams, told me to go to the window and seek the one calling me. I froze. I thought I was dreaming. A person I'd never seen before, holding a present was singing to me, no, it was singing for me and the stars.

I heard it say, "Come down, my dear star!" And I know what you're thinking. You think I'm mad crazy but let me finish. As I was saying, once I got downstairs, the person handed me the gift.

I wanted to say thank you, but the person disappeared. Inside the gift there was a quote that said : "Love is hard to find, you might lose patience waiting for it to come, but once you have it, once you find it you'll never want to lose it or forget it"

It got to my heart. From then on, I've been waiting and waiting and waiting, but I'm happy. It's a gift that I'll never forget or lose.

SMARANDA AMARGHIOALEI

SMARANDA'S GIFT

Shivering, she whispered a weak: **"THANK YOU"**. "No one has ever treated me so kindly in the past fifteen years."

One freezing cold winter morning, I headed out, wearing a brand new silky soft scarf, just received for my birthday, from my aunt. I was walking slowly, admiring the numbed land and the fragile snow under my pace. My destination was, of course, the library. I had heard about a new novel from my teacher, and wanted to read it just then. The cold was blurring my senses, making me weak, and red in the cheeks. After a mesmerizing walk, I entered the old dusty room of the library, the fantasy section. It was so cold in that building, there was no wonder no one was there to help me find the book I was so eager to read. Just then, an old poorly dressed lady appeared in front of me. She asked calmly: "What are you looking for, my dear?"

"Nothing special. A fantasy book I've heard you have just brought in."

"Oh, yes, of course! Follow me!"

Walking behind the old woman, I couldn't help but feel strange. I had one of the most beautiful scarves for this winter, and she barely had a jacket to wear in the cold. Following her, she led me to some dusty stairs, and said:

"This is where I'm sleeping, I have just finished reading the book darling. There, you can have it". She gave me the novel, trembling because of the cold. Her hand was frozen, as I touched it hesitantly. Then, I couldn't help but remember the magic of gift giving, as the season was approaching. In spite of it being almost Christmas, the lady was sleeping in a dusty stairway, shivering under a poor blanket.

Then, as I wanted to walk outside, too shaken upon what I had witnessed, an idea came to my mind. I went home, that night, and wrapped all the winter clothes I couldn't wear anymore, a bag of sweets and a puffy huge and heavy blanket. The next day, I went to the lady and told her:

As you share your gift with us, children, you deserve a gift yourself". I then learnt the ways of living, and since then, I have always visited her, and we have tea together once in a while.

ANASTASIA BUDEANU

ANASTASIA'S GIFT

Have you ever thought about the best gift that you can receive from someone? Do you know that amazing feeling that you have when you open a present? Let me tell you about one of the best experiences that I had last year.

After I had been walking on my way back home for more than 45 minutes, I finally arrived home. A strong feeling of shock gripped me when I realised that the door was already open. I entered the house and I checked it but no one was inside and nothing was missing.

I went in the kitchen thinking that I probably had forgotten to lock the door but I was still feeling uncomfortable. When I turned back, I saw a strange man in the living room who was staring at me. I became as white as a sheet and I started stammering trying to make him leave but he just came closer and hugged me.

After a while, he invited me to sit on the couch next to him and he explained to me that he was the owner of the house where I used to live when I was

young. He knew that I had moved here a long time before and he wanted to visit me because he had a special gift for me. He opened his bag and he took a teddy bear from it. I immediately started crying and I checked the back of the toy. Inside it, there was a pink letter from my mom. The man told me:

"YOUR MOTHER LOVES YOU FROM HEAVEN."
and then he disappeared.

DIANA PETRILĂ

DIANA'S GIFT

I could only hear the birds chirping and flying through the tree branches and leaves. The little box in front of me didn't seem too interesting. It was a simple wooden box, covered in dirt.

Before I arrived here, in the middle of nowhere, I had been playing hide-and-seek with my friends. Perhaps they were still somewhere around here... or not. I wasn't too bothered by that, honestly.

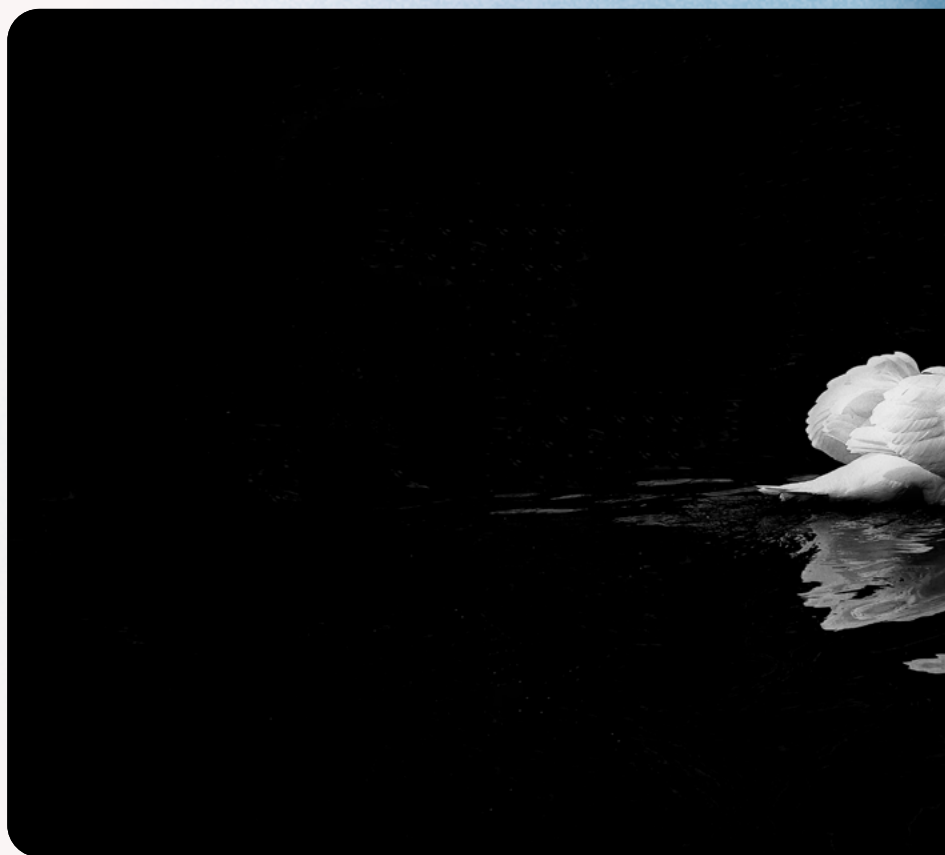
After some time, the small box started to gain my interest. I'm not sure if it was actually glowing or not, since many people told me that everything I see or say doesn't sound real, but I really wanted to open it. And so I did.

A bright light fell upon me. Was it the box? When I took a look at it, it was now gone. A little frog stood in its place. It had a nice hat and fancy boots. "Greetings, friend!" It said, and right after, it continued "I apologise for my rudeness, but I must go.

Please leave the box alone next time." And so, it disappeared.

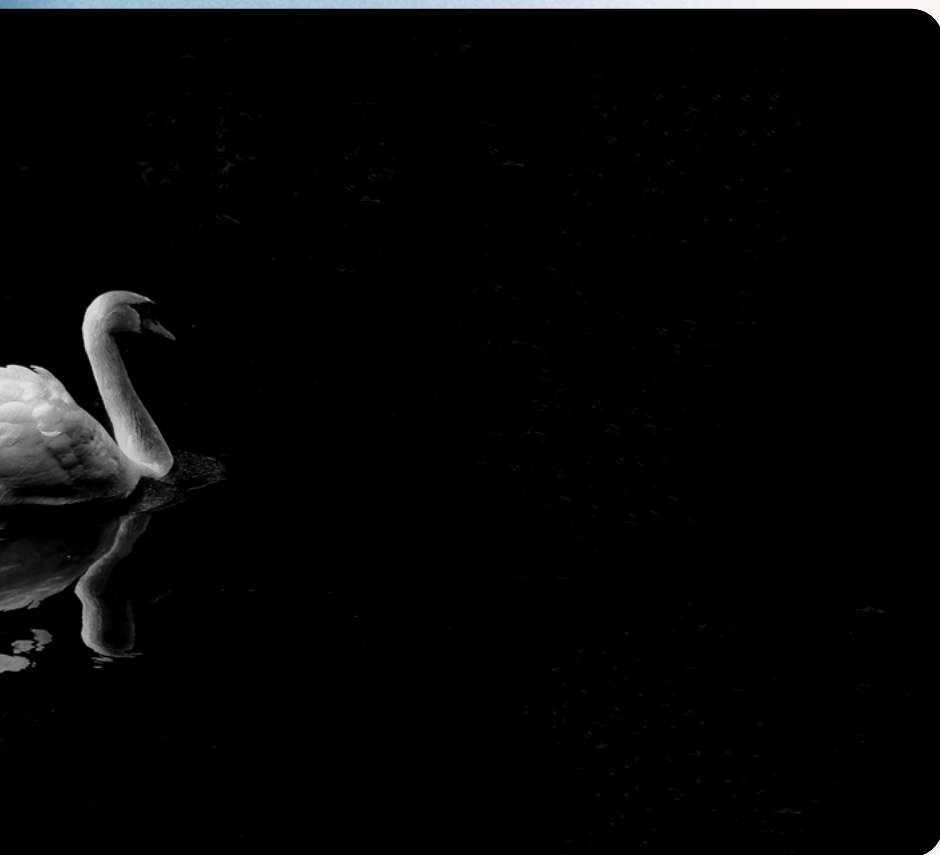
I thought it was another dream of mine, but the little frog had left a red pinecone behind. I took it and ran back home to show it to my friends, who laughed at me, as always.

STILL, I KNEW IT WAS MY LITTLE GIFT, FROM THE LITTLE FROG IN THE LITTLE BOX, FOR LITTLE ME.

TEODORA PRISACARU

TEO-P'S GIFT

tired.` , `She doesn't know how to do it.` A little tear fell down my cheek, burning. While trying to wipe it carefully, the wave punched me one more time. I took a deep breath. I breathed twice – it hurt. One more breath – a warm voice embraced me, taking me back to that place, now deeply silent.

`Whenever the thought that you can't do it comes to your mind, remember what your most precious gift is– your voice. It's right there, in your soul, in your body, in your being.`

There are some moments when you start losing yourself simply because you've been someone else for such a long time. And you can't tell people around you what's wrong because it's hard watching them not knowing what to do. But somewhere is this world, your story is someone's survival guide – a gift you constantly have to shape.

I was there, in front of the classroom with my body completely freezing, my mind still fighting to get out of the bunch of thoughts flying round and round. I could feel all my classmates staring at me and waiting for my answer to finally show up on the board, or just for me to say something. I gave them a brief look and curled my fingers around my waist tightly, then decided to write some of the words found on the paper I was holding in my hand. And all of a sudden some kind of wave hit me right in the face and I whispered: `I can't go on. I...I can't do it.` No one could hear me, so I took a short breath, writing again a few more letters. I kept telling myself to stay there, but all I'd been listening to since I got there were their laughs, their loud, though faded voices. Then, another breeze hit me, this time harder. I leaned on the board and dropped on my knees dizzily. I managed to hear some of people behind me saying `Maybe she's too

There are some moments when you start losing yourself simply because you've been someone else for such a long time. And even if it's hard to talk with people around you, there will be someone to hear your words even when you're quiet.

My gift was still there, waiting for me to open it.

**I JUST NEEDED TO REMEMBER THAT MY
VOICE IS WHAT MAKES ME WHO I AM.**

PRO DIDACTIA

eTwinning: un proiect de succes care schimbă viața elevilor	76
Individualizarea și diferențierea, modalități de eficientizare a instruirii	78
Flipped Classroom: lecțiile se desfășoară acasă, temele la școală	81
MUNICIPIUL BACĂU: valori geografice, istorice și culturale	83
Pendulul lui Foucault	86
Importanța actului de comunicare în culturi înalt contextuale	89
Istoria pentru literatură: o abordare interdisciplinară a textului artistic	91
Călătorind printre pagini: Concurs de Booktrailere	93

eTwinning: un proiect de succes care schimbă viața elevilor

eTwinning este un program educațional european care pune la dispoziția profesorilor și elevilor un mediu virtual de colaborare și de schimb de experiență, prin realizarea de parteneriate cu alte școli europene și activități de învățare și dezvoltare profesională.

ESENȚA eTWINNING O CONSTITUIE PROIECTELE DE COLABORARE ONLINE.

Proiectele pot avea orice temă, însă trebuie să demonstreze un echilibru între utilizarea TIC și activitățile didactice și urmăresc următoarele obiective:

- Să promoveze cooperarea între școlile din Europa, folosind metode interactive.
- Să îmbunătățească calitatea învățării și predării, prin utilizarea noilor tehnologii.
- Să ofere profesorilor oportunități de dezvoltare profesională continuă.

Proiectele de eTwinning oferă elevilor următoarele beneficii:

- posibilitatea să comunice cu alți elevi din Europa, să învețe despre diferite culturi și să dezvolte abilități de comunicare interculturală.
- posibilitatea să lucreze la proiecte care sunt relevante pentru interesele lor și să-și dezvolte abilitățile de colaborare și de rezolvare a problemelor.
- posibilitatea să-și dezvolte abilitățile de utilizare a TIC.

eTwinning oferă profesorilor următoarele beneficii:

- posibilitatea să colaboreze cu alți profesori din Europa, să împărtășească experiențe și idei și să se inspire reciproc.
- posibilitatea să-și dezvolte abilitățile de utilizare a TIC în educație.

- posibilitatea să obțină recunoaștere și apreciere pentru munca lor.

Un grup de elevi din clasele X-XI din cadrul Colegiului Național "Ferdinand I" participă la activitățile unui proiect desfășurat pe eTwinning: "Sustainable Solutions", sub îndrumarea doamnei prof. Crina Muraru.

Prin participarea la acest proiect vom putea colabora cu colegi din alte țări europene pentru a dezvolta proiecte educaționale comune. Acest lucru ne va permite să împărtășim experiențe, idei și resurse, ceea ce duce la o îmbunătățire a calității educației. Avem ocazia să interacționăm cu colegi din alte culturi, să învățăm despre noi perspective, să ne dezvoltăm competențele interculturale și să accesăm o bibliotecă digitală cu resurse educaționale.

Scopul acestui proiect internațional este lupta împotriva schimbărilor climatice, iar obiectivele de bază sunt sprijinirea profesorilor, directorilor de școli și a altor profesii didactice și dezvoltarea competențelor cheie.

Obiectivul principal al Proiectului Soluții Durabile (S&S) este de a obține un impact mai mare în combaterea schimbărilor climatice prin îmbunătățirea abilităților digitale ale grupurilor țintă implicate.

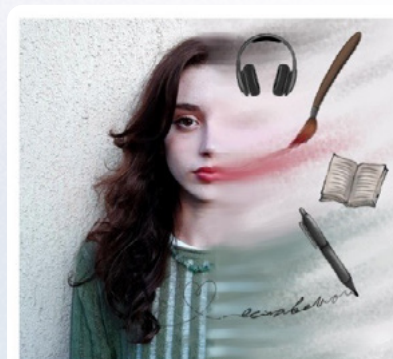
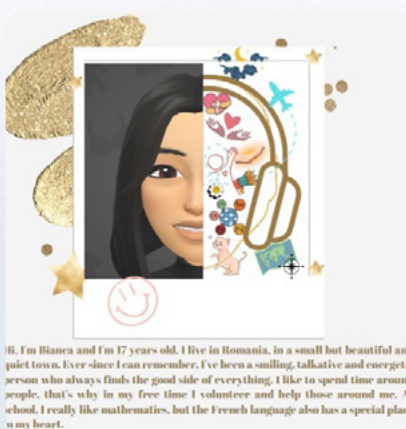
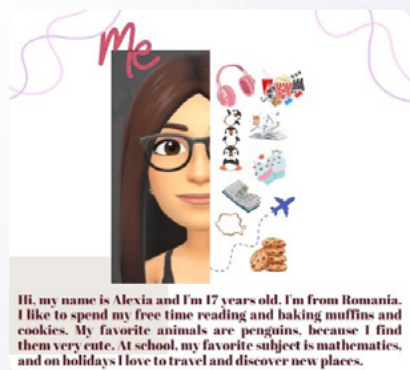
Obiectivele proiectului sunt:

- creșterea gradului de conștientizare și înțelegere a schimbărilor climatice și a rolului pe care abilitățile digitale îl joacă în abordarea problemei.
- oferirea profesorilor, elevilor și părților interesate abilitățile digitale necesare și educație formală și non-formală.
- să aibă un rol activ în lupta împotriva schimbărilor climatice.
- dezvoltarea de soluții durabile pentru combaterea schimbărilor climatice care pot fi implementate în școli și comunități.
- crearea unei rețele de persoane informate și implicate, dedicate durabilității.

Prima activitate din cadrul acestui proiect constă în prezentarea noastră și a colegiului (câteva exemple mai jos).

eTwinning este un program valoros care oferă profesorilor și elevilor oportunități de învățare și dezvoltare profesională de înaltă calitate.

În 2020, eTwinning a primit
**PREMIUL EUROPEAN PENTRU
EDUCAȚIE.**

Individualizarea și diferențierea, modalități de eficientizare a instruirii

În urmă cu cinci decenii, a determina eficacitatea generală a instruirii sau a determina reușita la învățatură a tuturor elevilor din clasele școlilor noastre erau simple himere. Astăzi toate acestea sunt pe deplin realizabile, din punct de vedere științific, dacă asigurăm anumite condiții. Pentru a determina eficacitatea instruirii și reușita tuturor elevilor la învățatură (mastery learning) în condițiile actuale ale învățământului românesc, soluția este individualizarea, diferențierea și motivarea învățării în condițiile instruirii dirijate diferențiate în clasă și în cadrul unor programe compensatorii.

Pare însă imposibil de realizat în școlile de azi cu clase încă aglomerate, cu elevi care trebuie să con-

tinue studiul acasă pentru că timpul de învățare în școală este prea scurt, iar tratamentul se restrânge la plicticoase și obositoare „lecții frontale” care se sfârșesc obsedant cu cerințe imperioase precum „Aveți ca teme pentru acasă x probleme” sau „Învățați pe de rost x strofe din Luceafărul”. Din punct de vedere științific se pot depăși aceste practici bizare, rezolvarea fiind instruirea diferențiată în clasa de elevi. Ea își valorifică virtuțile în modul cel mai eficient cu putință în condițiile respectării exigențelor de tehnologie educațională (Gagne) și ale paradigmei mastery learning. Experiența „la catedră”, stăpânirea domeniului de specialitate, priceperea de a „lucra cu copiii” ș.a. sunt atribuții pe care, de cele mai multe ori, orice educator consideră că le posedă.

Există chiar un foarte mare număr de profesori care nutresc convingerea că în munca lor dau dovadă de „măiestrie pedagogică”.

Convingerea de a fi posesorii „măiestriei pedagogice” ni se întărește ori de câte ori unii dintre care îi instruiam obțin performanțe deosebite sau excepționale; dar ni se „slăbește” sau se „spulberă” când alții dintre elevii noștri cad victimă insuccesului la învățătură. Eșecurile lor ne apar ca rezultate fie ale incompetenței lor, fie a „lipsei de conștiințiozitate” sau a „insuficienței străduințe”. Această abordare se dovedește a fi falsă dacă se iau în considerare două lucruri evidențiate de pedagogia modernă: cei mai mulți elevi (aprox. 95-98%) din populații școlare selecționate sunt capabili cel puțin de performanțe instructionale acceptabile în raport cu cerințele programelor de învățământ obișnuite; aptitudinile pedagogice excepționale care intră în componența „măiestriei pedagogice” (sau „harului didactic”) sunt extrem de rare (apar aproximativ o dată la un milion de educatori).

Iată cel puțin câteva dintre cele formulate adesea ca „aforisme”, „proverbe” și „zicători” ce alcătuiesc un etos pedagogic devenit anacronic în raport cu rezultatele cercetării științifice din ultimele decenii și realitățile școlii românești de astăzi:

* „Nu toate muștele fac miere”, „O treime sunt slabi, jumătate sunt mediocri și numai restul sunt buni sau foarte buni”; „Școala nu este pentru toți”; „La elevi egal-tratament pedagogic egal”; „Elevii trebuie luați, de la început, cât mai tare”.

* „Eu predau-ei trebuie să învețe”. „Nu dascălul trebuie să se pregătească pentru lecție, ci elevul trebuie să se pregătească după lecție!”. „A preda bine înseamnă a stăpâni bine disciplina pe care o predai”. „Cel care este foarte bun specialist n-are nevoie de nici o metodă”. „Metoda vine de la sine”. „Fiecare cu metoda și cu modul său didactic!”. „Lucrul cel mai important într-o lecție bună este inspirația de moment a dascălului”

* „Nuiaua și certarea dau înțelepciunea”. „A educa înseamnă a pedepsi elevul de atâtea ori de câte ori îl prinzi nepregătit”. „Datoria educatorului este să aleagă grâul pentru hambar și să azvârle neghina la gunoi”. „Elevul nu învață decât de frică”. „Mi-a tras o palmă (dascălul), dar m-a făcut om”. „Bătaia e ruptă din rai”.

* „Elevul nu trebuie să știe ce urmăresc cu prioritate pentru simplu motiv că el trebuie să învețe tot”. „Nota maximă nu o merită, cu adevărat, decât cel de la catedră”. „Nu știu alții cum notează, dar eu nu greșesc niciodată când apreciez un elev”. „Dascălul este singurul stăpân pe nota dată elevului”.

„A comunica elevului nota nu înseamnă decât a-l împinge spre dascăl!”

* „La școală elevul ascultă și este ascultat; acasă trebuie să învețe ceea ce a ascultat”. „Cei mai mulți fie că nu știu, fie că nu vor să învețe acasă”. „Rezultatele slabe ale multor elevi se datorează faptului că părinții nu-i ajută să-și facă temele”. „Cei care nu știu să învețe sunt de fapt cei care nu pot să învețe”

* „Nu există nici o <<știință a învățării>>, sânguința este totul!”. „Oricât i-aș cere unui elev să învețe cum să învețe, dacă el nu vrea să învețe, nu va învăța nici să învețe”. „Păcerea de a învăța nu vine” pe parcurs”, precum alte soiuri de plăceri. Păcerea e sădită de la început în unii și lipsește la alții cu desăvârșire” etc. etc.

În toate cele șase categorii de „aforisme”, elevul apare ca un „personaj negativ” al activității didactice. Etosul pedagogic pe care toate prejudecățile îl evidențiază nu se circumscrie mult teoretizatăului „optimism pedagogic” dimpotrivă el este marcat de un profund scepticism pedagogic, generat de îndoiala că toți sunt capabili să învețe. Or, în lumina rezultatelor cercetărilor științifice, această îndoială apare ca profund nefondată. În realitate, avem de-a face cu un întreg eșafodaj de erori privind instruirea eficientă. Ele pot fi însă cu ușurință depășite dacă sunt conștientizate ca atare. Întrucât, cu siguranță, orice educator conștient de rolul lor și de importanța misiunii sale dorește să realizeze o instruire eficientă. Aceasta nu se realizează însă cu metodică precară sugerată de prejudecățile de mai sus, ci valorificând cât mai mult rezultatele cercetării psihopedagogice într-o manieră coerentă, bine gândită și corect realizată. Desigur, expresiile „bine gândit” și „corect realizat” sunt generice și neclare dacă le privim din unghiul practicii și dacă avem în vedere complexitatea și vastitatea cercetărilor psihopedagogice din ultimele decenii.

Pentru a determina eficacitatea instruirii, reușita tuturor elevilor la învățătură (mastery) în condițiile actuale ale învățământului românesc, soluția este individualizarea, diferențierea și motivarea învățării în condițiile instruirii dirijate diferențiate în clasă și în cadrul unor programe compensatorii.

Această abordare este perfect motivată de faptul că noi, oamenii, venim pe lume cu un genofond unic care ne diferențiază net de alte specii. Totuși nu suntem egali, niciun individ uman nu este identic cu altul, nu au existat niciodată pe Terra doi indivizi umani identici. Așadar, trebuie să luăm în considerație această variabilitate și în planul educației. Toți elevii care s-au născut normal dispun de toate capacitățile psihice necesare învățării și supraviețuirii: ele fac parte din genofond. Dar în genotipul

individual ele variază considerabil: nu toți elevii își folosesc aceste capacități într-un mod unic. De aceea instruirea și educarea trebuie să se desfășoare cel puțin în mod diferențiat.

Desigur, cea mai bună instruire este cea individualizată, realizată cu preceptor unic și în condiții cu totul originale. Ea s-a practicat în istoria educației europene deseori, cu rezultate cel mai adesea excepționale; dar această strategie optimă este costisitoare și greu de organizat în condițiile învățământului de masă organizat pe clase și lecții. Instruirea individualizată nu este însă panaceu. Deseori instruirea diferențiată se dovedește mai avantajoasă decât cea strict individualizată (de exemplu în cazul învățării limbilor străine, în care dialogul este esențial). Dimpotrivă, predarea diferențiată comportă numeroase facilități de organizare a strategiilor de învățare bazată pe comunicare și inter-învățare.

Proiectarea instruirii diferențiate implică luarea în considerare a unor variabile. Educatorul creativ și eficient care practică instruirea diferențiată raportându-se strict la programa analitică oficială, nu poate neglija întrebări precum cele de mai jos și răspunsurile lor:

- CE VOR ÎNVĂȚA DOAR MAI PUȚINI ELEVII?

- CE VOR ÎNVĂȚA CÂȚIVA ELEVII?

- CE VOR ÎNVĂȚA CEI MAI MULȚI ELEVII?

Aceasta este modalitatea cea mai simplă de a depista că în clasa de elevi exist cel puțin trei categorii de elevi:

**- ELEVII CU RITM LENT DE ÎNVĂȚARE...
...APROX. 15%**

**- ELEVII CU RITM DE ÎNVĂȚARE MEDIU...
...APROX. 70%**

**- ELEVII CU RITM DE ÎNVĂȚARE RAPID...
...APROX. 15%**

Prima tentație, cauzată de tradițiile școlare și prejudecățile este aceea de a atribui aceste fenomene unor „cauze naturale” și unor „factori endogeni” precum vestitul „coeficient de inteligență”. Este una dintre marile erori ale pedagogiei tradiționale și ale practicilor instrucționale cu rădăcini în Antichitatea elină și mai ales în școlile eclesiastice medievale. În realitate, exceptând copiii speciali, care s-au născut cu unele deficiențe psihice, toți copiii considerați „normali” dispun de toate capacitățile psihice implicate în activitatea complexă pe care o numim „învățare”, sunt capabili să învețe și să obțină performanțe școlare cel puțin la nivelul unor standarde acceptabile (prestabilite sau nu prin curriculum și precizate în programele analitice ale materiilor).

Diferențierea învățării se poate realiza prin:

- folosirea sarcinilor diferențiate în micro-grupuri eterogene în clasa de elevi;
- folosirea de sarcini diferențiate în micro-grupuri omogene în funcție de performanță;
- interînvățarea în microgrupuri eterogene;
- programe compensatorii de ratapare și de îmbogățire;
- interînvățarea în microgrupuri fals-eterogene

Instruirea diferențiată comportă modalități și strategii cu fundamenare pedagogică pe deplin justificate din punct de vedere științific. Desigur, nu trebuie confundată diferențierea instruirii cu discriminarea, aceasta din urmă presupunând:

- existența unor grupuri omogene;
- sarcini diferite și obiective de nivel;
- școli și clase de elită;
- discriminări pe bază de sex, pe bază de rasă, pe bază de avere etc.;
- comportă practici rasiste și/sau discriminatorii care încalcă marile principii ale pedagogiei;
- încălcări grave ale demnității umane;
- sunt contrare deontologiei profesiei de dascăl.

În concluzie, prin instruirea individualizată și diferențiată, profesorul își poate atinge principalul scop al carierei: reușita la învățatură a tuturor elevilor săi.

BIBLIOGRAFIE:

- Anderson, J. R. (2000). Learning and memory: An integrated approach (2nd ed.). New York: John Wiley and Sons, Inc.

- Baum, W. M. (2005). Understanding Behaviorism: Behavior, Culture and Evolution. Malden, MA: Blackwell Publishing.

- Block, Schools, Society and Mastery Learning. ISBN 978-0030884078

- Kulik, C., Kulik, J., & Bangert-Drowns, R. (1990). Effectiveness of mastery learning programs: A meta-analysis. Review of Educational Research, 60(2), 265-306.

- Grittner, F. M. (1975). Individualized instruction: An historical perspective. The Modern Language Journal, 323 333.

- Gusky, T. R., & Gates, S. (1986). Synthesis of research on the effects of mastery learning in elementary and secondary classrooms. Educational Leadership, 43, 73-80.

Prof. CRINA-CĂTĂLINA MURARU

Flipped Classroom: lecțiile se desfășoară acasă, temele la școală

Flipped classroom este o metodă de predare și învățare care inversează modul tradițional de desfășurare a lecțiilor. Într-o clasă inversată, elevii se pregătesc pentru lecție acasă, prin intermediul unor materiale video, audio sau text, iar în clasă, ei participă la activități interactive, cum ar fi discuții, exerciții sau proiecte.

Metoda flipped classroom are o serie de avantaje, printre care:

- Creșterea implicării elevilor în învățare: Elevii au mai mult timp pentru a se angaja în activități de învățare active, care îi ajută să înțeleagă mai bine materialul. Elevii au timp să se pregătească pentru lecție înainte de a veni la școală.

- Creșterea autonomiei elevilor: Elevii au mai mult control asupra propriei învățări, deoarece pot studia materialul la propriul ritm și în propriul timp.

Elevii sunt mai implicați în învățare și sunt mai motivați să învețe.

- Creșterea eficienței procesului de învățare: Elevii pot folosi timpul din clasă pentru a aprofunda materialul și pentru a primi feedback de la profesor. Profesorul are mai mult timp să discute cu elevii și să răspundă la întrebările lor.

EXEMPLU DE LECȚIE PENTRU DISCIPLINA TIC, CLASA A IX-A, 2 ORE:

Subiect:

SIGURANȚA PE INTERNET

Obiective:

1. Elevii vor putea identifica riscurile pe care le prezintă Internetul.

2. Elevii vor putea aplica măsuri de protecție în viața reală.

Resurse:

1. Link-uri către resurse online: resursa-1, resursa-2, resursa-3, resursa-4
2. Fișe de lucru: model

Detalii despre activități:

ACTIVITATE 1 (în afara orelor de curs)

Elevii vor viziona resursele online va acoperi următoarele subiecte:

- Ce este Internetul? La ce activități zilnice folosim Internetul?
- Riscurile pe care le prezintă Internetul
- Măsuri de protecție împotriva amenințărilor cibernetice

Elevii vor răspunde la întrebările din fișa de lucru (întrebări de tip True/False, întrebări cu răspuns scurt și întrebări de tip mini-eseu).

ACTIVITATE 2 (în timpul orelor de curs)

În timpul discuției cu elevii, profesorul va pune accent pe următoarele aspecte:

- Prezentarea temei și a obiectivelor
- Discuție despre pericolele la care sunt expuși copiii pe Internet
- Importanța educației în domeniul securității cibernetice
- Modalitățile prin care elevii se pot proteja pe Internet

În cadrul dezbaterii, elevii vor fi încurajați să-și împărtășească experiențele personale cu privire la siguranța pe Internet.

Profesorul va crea un Padlet cu 4 casete text:

- Activitățile zilnice în care se folosește Internetul.
- Avantajele utilizării Internetului.
- Pericolele la care ne expunem când accesăm Internetul.
- Modalități de protejare pe Internet.

apoi invită elevii să completeze casetele cu idei personale.

ACTIVITATE 3 (în timpul orelor de curs)

Profesorul împarte elevii în 5 grupe, fiecare grup va realiza în Canva un mini-proiect despre:

- Enumerarea activităților zilnice care necesită utilizarea Internetului.
- Avantajele utilizării Internetului.
- Pericolele la care ne expunem când accesăm Internetul.
- Modalități de protejare pe Internet.
- Realizarea unui grafic cu timpul petrecut zilnic de elevii clasei pe Internet pentru fiecare activitate indicată de aceștia.

EVALUAREA PRODUSELOR REALIZATE DE ELEVII

Produsele vor fi prezentate de elevii din fiecare echipă și vor fi evaluate pe baza următoarelor criterii:

1. Corectitudinea informațiilor
2. Coerența argumentelor
3. Claritatea exprimării

BIBLIOGRAFIE:

<http://informaticainscoli.ro/>
<https://siguronline.md>
<https://dnsc.ro>

MUNICIPIUL BACĂU: valori geografice, istorice și culturale

Turismul apare ca un fenomen economico – social specific civilizației moderne, puternic ancorat în viața societății și, ca atare, influențat de evoluția ei (1). Se adresează unor segmente sociale largi și răspunde pe deplin nevoilor diversificate ale acestora, detașându-se printr-un dinamism înalt, atât la nivel național, cât și internațional. De asemenea, „prin caracterul său de masă și prin conținutul complex, turismul antrenează un vast potențial material uman, cu implicații importante asupra evoluției economiei și societății, asupra relațiilor interumane naționale și internaționale” (2).

Etimologia cuvântului „turism” poate fi atribuită termenului englezesc „to tour” (a călători, a co-

linda). Acest termen este folosit pentru prima dată în jurul anilor 1700 în verbul transitiv „to make a tour” (or circuits journey in which many places are visited for recreation or business) (3), creat în Anglia secolului al XVIII-lea, desemnând inițial acțiunea de mișcare, călătorie de recreere sau de afaceri, plimbare, petrecerea timpului liber. Termenul francez „tour” (rundă) derivă din cuvântul grecesc „to-urnos”, respectiv cel latin “turnus”, cu semnificația de călătorie (4).

N.Al. Rădulescu, primul geograf român ce a avut contribuții notabile în domeniul turismului, este de părere că „geografia turismului studiază raporturile dintre fenomenul turistic, mediul ge-

ografic și mediul social”. Prin această interpretare turismul apare ca o interrelație între componentele naturale și cele antropice, cu rezultate de ordin economic în prezent, ca parte a sectorului terțiar al economiei naționale.

Cu peste trei secole și jumătate în urmă, mai precis în anul 1640, un călător italian, pe nume Marco Bandini, episcop italian, ce străbătea Moldova de la Galați la Suceava a realizat o relatare a călătoriei sale, publicată de V.A. Urechia în *Analele Academiei Române*. După ce se referea la audiența ce i-a acordat-o la Iași domnitorul Vasile Lupu, Marco Bandini nota că, ajuns la Bacău, locuitorii l-au întâmpinat „cu miere, ouă și pâine” (5) și face o descriere a orașului astfel:

„Poziția orașului este admirabilă, scăldată fiind la răsărit de râul Bistrița, care se revarsă cu violență din munții Ardealului. Spre miazăzi se întinde o câmpie minunată, acoperită cu dese sate românești. La răsărit se întinde vestita vale a Bistriței, iar la apus se văd munți și dealuri. Aerul este cel mai sănătos, păduri frumoase, păsări și fiare sălbatice; râuri pline cu pești delicioși, apoi belșug de vite, grâne, unt și miere” (6).

Alți călători, precum călătorul Paul de Alep, la mijlocul secolului al XVII-lea, scria următoarele despre teritoriul din sud-vestul Moldovei, în care se afla și Bacăul:

„Fiecare ungher al acestei țări, de la Roman la Focșani, este împânzit de sate și orașe și sunt în ele locuri atât de minunate, udate de izvoare și râulețe, încât întrec orice descriere. Din toată Moldova, acesta este ținutul cel mai frumos și cel mai locuit” (7).

Un misionar catolic, Pedro Deodato Baksici, în anul 1641, descria întreg ținutul Bacăului în cuvinte deosebit de frumoase:

„are din belșug grâu, vin, poame de tot felul – în afară doar de fructele de pe mări - și de alte lucruri (...); cât am umblat prin Moldova, nicăieri nu am văzut belșug mai mare de fructe ca în jurul orașului Bacău, poame de tot felul, vrednice a fi servite pe masa oricărui om de seamă”.

Același misionar mai scria că în ținutul Bacău „nu lipsesc vacile, boii, oile și alte vite, dacă nu sunt chiar în număr mai mare” (8).

Mai târziu, Dimitrie Cantemir (1673 – 1723), istoric, geograf, cartograf, etnograf, filozof, „primul cărturar de formațiune enciclopedică din cultura românească” (9), a lăsat o importantă operă geografică referitoare la Moldova, intitulată „*Descriptio Moldaviae*”, unde Bacăul este descris ca „târg situat într-o insulă a râului Bistrița, vestit prin bogăția poamelor și produselor sale” (10). Astăzi, nu mai

miră pe nimeni că pe atunci Negelul, afluentul Bistriței, curgea prin actualul centru civic al orașului, și chiar punea o moară în funcțiune, așa cum s-au găsit rămășițele ei la 10 metri adâncime. Este foarte posibil ca inundațiile catastrofale și cutremurele să fi îngropat un așa numit „palat princiar”. În călătoria sa, Dimitrie Cantemir rămâne uimit de frumusețea locurilor: „Vei găsi în Moldova nu livezi de pomi fructiferi, ci păduri întregi de pomi cu roade” (11).

Municipiul Bacău a evoluat foarte mult în ultimul timp, atât sub aspect administrativ teritorial, al populației, cât și sub aspect cultural. G. Erdeli și I. Istrate (1996) definește foarte bine potențialul turistic al unui teritoriu scoțând în evidență îmbinarea componentelor mediului geografic cu elemente de geografie culturală, astfel:

„potențialul turistic al unui teritoriu este definit ca ansamblul elementelor naturale, economice și cultural – istorice, care prezintă anumite posibilități de valorificare turistică, dau o anumită funcționalitate pentru turism și deci constituie premise pentru dezvoltarea activității de turism” (12).

Având în vedere potențialul turistic ridicat al municipiului Bacău și împrejurimilor sale din cele mai vechi timpuri până în prezent, bogata zestre culturală – etnografică, a numeroaselor festivaluri, concerte și spectacole ce se desfășură anul, la nivelul unității de învățământ Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău se impune derularea unui proiect intitulat: Orașul meu – valori geografice, istorice și cultural, proiect început și derulat între anii 2015 – 2017 la nivelul catedrei de geografie și în cadrul Simpozionului județean „Solomon Marcus”, proiect în care elevii s-au implicat foarte mult. Proiectul „Orașul meu/Satul meu – valori geografice, istorice și culturale” pornește de la necesitatea dezvoltării abilităților de comunicare și relaționare a tinerilor; de cunoașterea valorilor istorice, geografice și culturale locale, a tradițiilor și obiceiurilor moldovene.

Artiștii băcăuani, ca toți artiștii români, s-au inspirat din etnografie, pe intuiții originale în trecut, dar ceea ce este foarte trist, toate aceste valori sunt uitate de cetățenii locului, fiind păstrate de muzeologia băcăuană, pentru iubitorii de etnografie și artă populară. Criteriul care a stat la baza alegerii acestui proiect este interrelaționarea elevilor, atât din ciclul gimnazial, cât și din ciclul liceal, cu valorile culturale băcăuane, cu oamenii de seamă ai orașului în care trăiesc sau învață, oameni care au avut drept standard: performanța, geniul, statornicia, talentul, credința și perfecțiunea. Prin acest proiect ne propunem ca elevii să cunoască și să analizeze elementele semnificative ale istoriei, culturii și vieții culturale și economice din această parte frumoasă a

României, înfățișarea locurilor care găzduiesc realizări spirituale ale locuitorilor acestor meleaguri, realizări cu rezonanță națională și internațională. Elevii au dorința de a cerceta geografic terenul băcăuan, să se confrunte cu marile realizări culturale, devenind colaboratori la strângerea multor materiale și date pentru lecțiile teoretice.

În vatra orașului Bacău și împrejurimile sale s-au născut mari personalități românești, de un mare renume național sau internațional. Prin acest proiect, C.N. „Ferdinand I” Bacău, își propune să-i adune ca într-un buchet de legende băcăuane, de pe întreg teritoriul județului prin implicarea elevilor în viața culturală, în tradițiile și obiceiurile locului, utilizând geografia, istoria și literatura ca instrumente de expresie și acțiune; formarea unui comportament adecvat a spiritului patriotic și mândriei identității naționale, a apartenenței la identitatea băcăuană prin participarea activă și eficientă la viața comunității: festivaluri, spectacole, piese de teatru, expoziții, vizite la muzee, dar și a unor activități de documentare și informare prin cercetare individuală și atragerea unui număr cât mai mare de elevi în acțiunile propuse.

BIBLIOGRAFIE:

- (1). R. Minciu, P. Baron, N. Neacșu „Economia turismului”, U.I. Dimitrie Cantemir – Facultatea de Management Turistic și Hotelier, București, 1993, pag 3
- (2), (3), (4). Oscar Snak, P. Baron, N. Neacșu „Economia turismului”, Ed. Expert, București, 2001, pag 19
- (5). Oficiul Județean de Turism Bacău, ONT Carpați – Publiturism / 86
- (6). Ioan Murariu, Nicu I. Aur „Bacău – ghid de oraș”, Casa Editorială Pentru Turism și Cultură Abeona, București, 1992, pag. 25
- (7). Ioan Murariu, Nicu I. Aur, opere citate, pag 25
- (8). Ioan Murariu, Nicu I. Aur, opere citate, pag 24
- (9). I.S.Gruescu „Bazele teoretice ale geografiei”, Universitatea din București, 1987, pag. 74
- (10). Ioan Murariu, Nicu I. Aur, opere citate, pag 24
- (11). I.S. Gruescu, opere citate, pag. 75
- (12). G. Erdeli, I. Istrate “Potențialul turistic al României”, Editura Universității din București, 1996, pag. 9

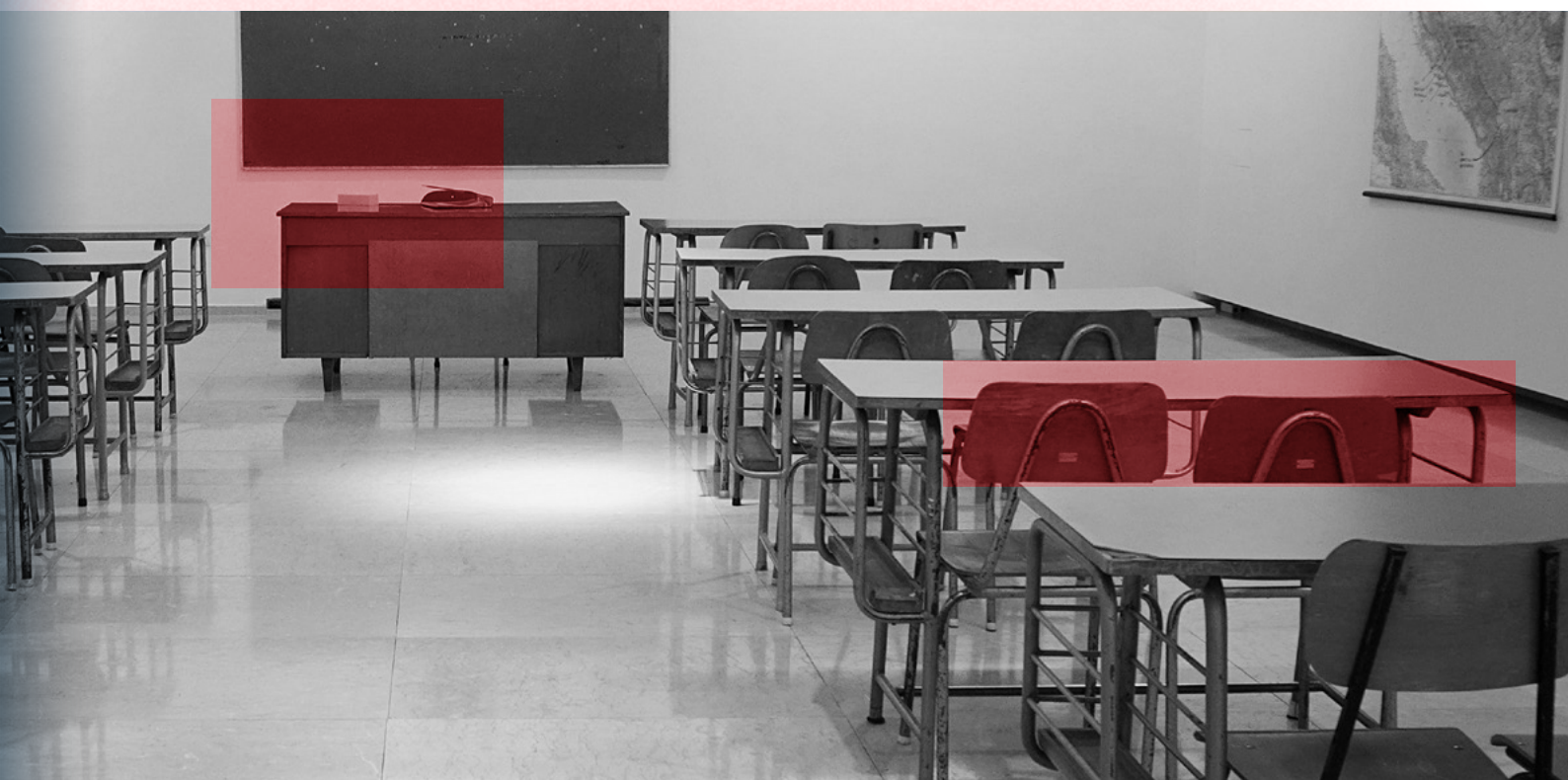

PENDULUL LUI FOUCAULT

IZBITUL ÎN UȘI DESCHISE

Profesorii de limba și literatura română se lamentează că elevii nu citesc. Sunt incuți, iar calculatorul i-a transformat în mutanți lipsiți de imaginație și de sensibilitate. Elevii se plâng că profesorii sunt rigizi, depășiți și absurzi, obligându-i să citească texte plictisitoare. Guvernării se plâng că învățământul românesc e neperformant și incapabil să se reformeze și să se autofinanțeze. Poetul Mircea Dinescu se plânge că „literatura e predată de țoape” și că nimeni nu mai știe secretul preparării berbecului la proțap. Pe fondul jelaniei generale, pare de la sine înțeles că excepțiile confirmă regula.

Pe de altă parte, în paralel cu proliferarea neverosimilă a birocrăției didactice menite să dovedească indubitabil cât de metodici și eficienți tindem să devenim, realitatea fiecărei ore de curs, a fiecărei discuții deschise cu elevii, dezmente dezmănt toate automatismele lingvistice, mentale, atitudinale sau comportamentale menționate. De fapt, elevii citesc, mai citesc, doar că gusturile și preferințele lor de lectură sunt diferite de ale noastre. De aceea stă în puterea noastră să alegem între autismul orgoliului elitist al lecturii elevate și sociabilitatea tolerantă a schimbului de idei.

1.

CELE MAI MARI MISTERE SUNT TRANSSUBSTANȚIEREA ȘI SUCCESUL LITERAR

Aproape dintotdeauna succesul literar a fost asimilat facilității și primit cu rezervă sceptică de către intelectuali. Teza de bază atribuie “literatura” unei clase restrânse, iar sublitteratura (“literatura vie, literatură care se citește”) așa cum arăta Adrian Marino în Hermeneutica ideii de literatură, imensei majorități a publicului virtual.

Inventariind preferințele literare ale tinerilor cititori, observăm că aceștia citesc pe nerăsuflăte cărți pe care nu le recomandă vreodată nici programa, nici profesorii. Cărți precum Harry Potter de J.K. Rowling sau Stăpânul inelelor de J.R.R. Tolkien sau ampla serie românească a lui Orson Scott Card. Cel de-al treilea volum al seriei Amurg, de Stephanie Meyer e așteptat cu nerăbdare zilele acestea de către 1 din 10 adolescenți.

Ce au în comun toate aceste cărți de succes ecranizate, de altfel, imediat după apariție și prelucrate simultan de către creatorii de jocuri pentru calculator? Aventura, misterul subiectul captivant, suspansul, ar răspunde lectorul inocent. Substratul mitologic dens, exploatat inteligent într-o manieră incitantă, spune lectorul competent, amintindu-și că Genette definea romanul drept “atitudine existențială sprijinită pe relația dintre arhetipuri universale și o tematică istorică”. Așa încât, fidelizarea tinerilor lectori seduși deja de dorfi, elfi, orci, troli, centauri, minotauri, vampiri, exorciști și magi ar trebui să fie lesnicioasă în adolescență. Profesorului nu i-ar rămâne decât să-i călăuzească discret spre descoperirea prozei fantastice a lui Edgar Allan Poe sau Mircea Eliade și să le stârnească apoi curiozitatea – când sunt suficienți de copti – față de miturile și epopeile antichității, căci drumul invers, al “lecturilor obligatorii” sistematice e arid și, pentru mulți, închis.

Mai greu este să le apropii pe cititoarele unor romane precum Jurnalul lui Bridget Jones sau La Belle de la nuit de Tolstoi sau Dostoievski. Nu este însă imposibil, pentru că plăcerea lecturii, odată descoperită, trebuie stimulată și alimentată cu tact, iar reflexul naiv al identificării cu personajele (exersat încă din vremea ascultării poveștilor în copilărie) nu trebuie privit cu amuzament persiflant, ci exploatat cu abilitate. În plus, entuziasmul profesorilor deschiși și flexibili care știu să câștige încrederea elevilor poate fi contagios. Nu întâmplător Borges considera lectura impusă o greșală și le spunea studenților: “Dacă o carte vă plictisește, lă-

sați-o deoparte. N-a fost scrisă pentru dumneavoastră”. În fond, nu cititorii își aleg cărțile, ci cărțile își aleg cititorii. Iar o lectură impusă într-un moment nepotrivit poate însemna ratarea unei mari șanse personale.

2.

PENDULUI LUI FOUCAULT

Ce-i drept, „mijloacele de seducție” de care dispune literatura par desuete în epoca „ispitei internautice”, cu atât mai mult cu cât, așa cum observă Emanuela Ilie, „lectura e cronofagă și chiar arghirofagă”, iar cei care, asemenea lui Borges, își imaginează paradisul ca o bibliotecă, sunt tot mai puțini. Experiența la catedră a dovedit din primii ani donquijotismul listelor sistematice cu lecturi de vacanță menite ca la sfârșitul ciclului liceal să-l transforme pe absolvent într-o oglindă în care să se reflecte narcisist, spiritul erudit și rafinat al profesorului de literatură. Și atunci, ce rămâne de făcut?

Modernismul și postmodernismul ne-au învățat să prețuim autenticitatea fragmentarismului și a discontinuității, în timp ce sufletul tânjește romantic după unitate, armonie, și totalitate. Să urmărim deci visul unității pluraliste pe care-l avea în vedere Schlegel când spunea că „literatura nu poate fi înțeleasă decât în totalitate” și să refuzăm exclusivismul absolutizant.

Romanul Pendului lui Foucault al semiologului Umberto Eco exprimă metaforic și simbolic utopia romancierului absolut / lectorului / absolut de a găsi punctul fix din care să domine universul. Complotul cuvintelor împotriva lucrurilor începe când cei trei redactori ai unei edituri de texte ezoterice, citind „cifrat” o notă de plată a unei spălătorese, construiesc ipoteza misterioasă a unui Complot uriaș, inițiat de Cavalerii Templieri pentru păstrarea în custodie a Secretului absolut (a Punctului Fix) al cunoașterii și puterii (simbolizat de Pendulul lui Foucault). Procesul devorării realității de către semne e terifiant, căci jocul aparent gratuit al permutării cuvintelor e imposibil de oprit. Iar eșecul semiologiei (prin destinul lui Belho, protagonistul) de a substitui lumea cu semnele, este eșecul cunoașterii absolute.

Folosită moderat, dar consecvent, abordarea intertextuală are efecte prodigioase pe termen lung. Moderație înseamnă limitarea degresiunilor la 5-10 minute din timpul acordat disciplinei într-o săptămână, pentru a contextualiza sau nuanța o idee, pentru a face o asociere sau disociere necesară. Exagerările sunt riscante din două motive: în primul

rând compromis echilibrul și coperența scenariului didactic și, în al doilea rând, creează impresia unei erudiții haotice deconcertante.

Pe de altă parte, simpla menționare a unor nume sau titluri din literatura universală este inutilă, pentru că nu stârnește nici curiozitatea, nici dorința de a citi. Pentru a nu deveni refractar la lectură, sau - la fel de primejdios - rob al ideilor primite, lectorul potențial nu trebuie să aștepte de la profesor nici mai mult, nici mai puțin decât e necesar pentru a dori să descopere și să înțeleagă el însuși. Demersul trebuie început și continuat consecvent și tenace de la prima lectură tematică din clasa a IX-a. De pildă, exasperarea „adolescentului miop” la descoperirea lui Papini poate deveni pretextul unei lecturi „de verificare” a romanului *Un om sfârșit*. Tema iubirii, ilustrată prin *Romeo și Julieta*, *Mara și Maitreyi*, de exemplu poate deveni în clasele următoare, punctul de plecare în compararea unor sisteme de valori specifice unor spații culturale diferite, din perspectiva cuplului.

Și, dacă literatura europeană e concepută ca o „existență simultană” care invite „la o lectură simultană” (Adrian Marino), de ce n-am face pasul care duce de la Pădurea spânzuraților a lui Rebreanu, spre Procesul lui Kafka sau spre Străinul lui Camus pentru a înțelege mai bine mecanismele fenomenelor de trucidare a conștiințelor sau riscurile implicate fie de automistificare, fie de refuzul mistificării?

Interpretarea unor romane precum *Cel mai iubit dintre pământeni* sau volumul al doilea din *Moromeții* poate prilejui deschiderea drumului către parabole ale totalitarismului precum *Minunata lume nouă* de Huxley, *Ferma animalelor* sau *Anul 1984* de Orwell, *Pavilionul canceroșilor* de Soljenițin. Posibilitățile sunt, cel puțin teoretic, nelimitate.

3.

AVALEZ! MASTIQUEZ! AVALEZ! MASTIQUEZ!

Acesta este refrenul unei situații absurde din teatrul ionician, în momentul în care protagoniștii, după ce s-au saturat, aruncă unii în alții cu coji de pâine. Ar trebui să ne ferească de ispita (cu atât mai comodă cu cât e impusă de o birocrație proliferantă) a didacticismului. „- Abia am timp să predau materia obligatorie!” - e scuza cea mai frecventă. Oricum timpul nu ajunge niciodată. Și oricum nu e cazul să rezolvi în clasă toate exercițiile din manuale și toate cerințele din variantele pentru examenul de bacalaureat. E suficient ca elevii să stăpânească bine conceptele specifice, să aibă competențe și deprin-

deri de interpretare formate, să știe versuri pe de rost (ca să nu învețe comentarii pe de rost).

Și, dacă reușim să aprindem scânteia care trezește în sufletele elevilor noștri curiozitatea de a afla până la capăt „povestea” din spatele balzacianismului, proustianismului, oblomonismului, donquijotismului, de a afla de la sursă ce-i cu pactul faustic, cu greața sartriană, cu frământarea dostoevskiană sau cu atmosfera kafkiană, de a descoperi misterul prin care „ființele de hârtie” par mai familiare decât multe din lumea reală, de a trăi emoția regăsirii paradisului pierdut când, după lectura romanelor lui Dumas, Hugo, Balzac, Flaubert, Stendhal, vizitează Parisul, înseamnă că Cenușăreasa poate redeveni în orice clipă prințesă.

Câtă vreme pe placa de marmură de pe mormântul lui Proust se vor afla, printre flori, inimioare făcute din pietricele, tablete de ciocolată austriacă, păpuși Matrioșka și insigne cu Simpsons, literatura va rămâne o formă de armonizare interculturală.

BIBLIOGRAFIE:

- Barthes, Roland, *Le plaisir du texte*, Paris, Du Seuil, 1973
- Borges; (Barnston Willis), *Borges despre Borges*, Cluj, Ed. Dacia, 1990
- Genette, Gérard, *Introducere în arhitext. Ficțiune și dicțiune*, București, Ed. Univers, 1994
- Marino, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, Cluj, Ed. Dacia, 1991
- Marino, Adrian, *Hermeneutica ideii de literatură*, Cluj, Ed. Dacia, 1987
- Ilie, Emanuela, *Didactica literaturii române*, București, Polirom, 2008

Importanța actului de comunicare în culturi înalt contextuale

- Studiu pe text -

„VÂNĂTORII DE ZMEIE”
Khaled Hosseini

”

Baba a dat cu piciorul într-o rachetă de lemn, așezată pe prelată:

- Ce mai afaceri!

Generalul Taheri a reușit să zâmbescă în același timp trist și înțelegător, a oftat și l-a bătut pe Baba pe umăr:

- Zendagi migzara, a spus. Viața merge înainte Apoi și-a întors privirea spre mine: Noi, afganii, avem o înclinație spre exagerare, bachem, și am auzit despre mulți oameni cărora li se aplică necugetat eticheta de măreți, dar tatăl tău aparține unui grup restrâns care chiar o merită.

Acest mic discurs mi s-a părut că seamănă cu costumul lui: din calea-afară de purtat și cu un luciu nefiresc.

- Mă flatați, a spus Baba.

- Nicidecum, i-a răspuns generalul, plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere. Fiii și ficele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți. S-a întors spre mine: Îți apreciezi tatăl, bachem? Îl apreciezi cu adevărat?

- Balay, sahib general, da, îl apreciez, i-am spus, dorindu-mi, în sinea mea, să nu-mi mai spună „copilul meu”.

- Atunci, te felicit, ești pe cale să devii bărbat, a zis, fără urmă de ironie sau glumă, fără intenția unui compliment făcut cu aroganță.

- Padar jan, ai uitat să-ți bei ceaiul. Vocea unei tinere femei. În spatele nostru stătea o frumusețe cu șolduri înguste, păr mătăsos de culoarea cărbunelui; în mână ținea un termos deschis și un pahar de plastic. Am clipit, iar inima și-a grăbit bătăile. Avea sprâncene groase, negre, care se îmbinau ca aripile unei păsări în zbor și un nas grațios, în vânt, așa cum trebuie să fi avut prin tesele persane din vechime...

“

Faptul că orice act de comunicare posedă un trecut, un prezent și un viitor imprimă oricărei comunicări o viziune de origine tranzacțională, însoțită de o perspectivă dinamică. Aceasta presupune cauze care se află într-un trecut mai apropiat sau mai îndepărtat, interrelaționare bazată pe experiență și orientarea conștiință către o posibilitate viitoare de comunicare. În virtutea acestor considerații generale, am ales să ilustrăm câteva dintre conceptele referitoare la comunicare plecând de la un pasaj extras din romanul *Vânătorii de zmeie* al prozatorului contemporan de origine afgană, Khaled Hosseini.

Fragmentul propune lectorului viziunea unei culturi înalt contextuale, întrucât comunicarea se bazează pe o mulțime de formule de politețe (sahib general, padar jan), utilizarea formei de persoana a II-a plural a verbului în adresarea către o singură persoană, marcă a politeții (mă flatați) expresii nuanțate, care depind de interlocutor și de contextul comunicării (bachem- copilul meu, apelativ cu care i se adresează pentru întâia oară când vede tânărul respectiv, subliniind, astfel, diferența de vârstă). Comunicarea favorizează demersul intuitiv, limbajul complex, abordarea calitativă (am auzit despre mulți oameni căroră li se aplică necugetat eticheta de măreți, dar tatăl tău aparține unui grup restrâns care chiar o merită/ Fiii și fiicele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți), indivizii implicându-se emoțional în mod profund (a zis, fără urmă de ironie sau glumă, fără intenția unui compliment făcut cu aroganță./ plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere).

Actul de comunicare ce are loc între cei trei bărbați este o dovadă a existenței unei culturi formale, căci raporturile dintre ei sunt ierarhice și procedurale, insistând pe respectarea unor norme și reguli de comportament stricte. Relațiile sociale sunt protocolare, întrucât apelarea se face prin cuvinte ce se constituie în deictici ai poziționării profesionale-Generalul Taheri, sahib general. Comunicarea ține de etichetă, căci modul de adresare este ceremonios nu doar la nivelul unor maturi care se întâlnesc pentru prima dată în viață, uniți fiind de sentimentul apartenenței la același neam, afgan,-Baba, tatăl protagonistului, și Generalul Taheri, ci, mai ales, la nivelul relaționării dintre părinți și copii-Baba și Padar jan (dragă tată).

În egală măsură, actul de comunicare devine dovada vie a unei culturi expresive care utilizează mijloace de comunicare cu mare impact în registrul emoțional, fie că este vorba de comunicare paraverbală (a oftat, modularea vocii reperabilă în

suita de interogații Ți apreciezi tatăl, bachem? Ți apreciezi cu adevărat?) sau nonverbală (apropiere spațială, atingeri, privire directă, insistentă, gesturi demonstrative- să zâmbescă în același timp trist și înțeleghător/l-a bătut pe umăr).Așadar, semnificațiile întregului schimb verbal se construiesc prin acțiunea concomitentă a mai multor canale de comunicare. Respectul față de interlocutor se transmite nu doar prin recunoașterea verbală a faptului că interlocutorul face parte dintr-un grup de oameni măreți, ci și prin canalul vizual, la nivel nonverbal (plecându-și capul și punându-și palma pe piept, în semn de supunere).Apartenența generalului la o generație considerată vetustă de către personajul narator, dar și statutul său financiar mai puțin fericit sunt scoase în evidență de aprecierea pe care naratorul o face referitor la vestimentația generalului costumul lui: din calea-afară de purtat și cu un luciu nefiresc.

Dialogul dintre cele două personaje masculine atestă apartenența lor la o cultură caracterizată prin masculinitate - valorile dominante în societate sunt succesul și prosperitatea (Fiii și fiicele noastre trebuie să cunoască moștenirea spirituală pe care o primesc de la părinți./faptul că tânărul își apreciază cu adevărat tatăl este o condiție sine qua non a devenirii sale ca bărbat, prețuirea moștenirii dobândind un rang însemnat).

Etnocentrismul poate fi reperabil la nivelul actului de comunicare prin faptul că, într-un târg de produse second-hand din America anilor 2000, personajele folosesc termeni din afgană-sahib, Padar jan, balay, Baba, zendagi migzara, fie pentru a-și păstra identitatea într-un spațiu cultural străin la ale cărui valori nu aderă, cultura americană fiind tot ceea ce, în general, culturile musulmane nu sunt și întărind ideea că propria cultura prezintă cel mai bun mod de a trăi viața.

Prin urmare, actul de comunicare dintre cei trei protagoniști constituie astfel schimb de informație, negociere, mijloc de etichetare și de validare a valorii, de postulare a unei identități etnice.

Istoria pentru literatură: o abordare interdisciplinară a textului artistic

Istoria este probabil, disciplina școlară cea mai utilă pentru facilitarea studiului literaturii. Programă de limba și literatura română pentru clasa a XII-a cuprinde studiul perioadei postbelice. În cadrul acestei unități de învățare profesorul trebuie să propună elevilor studiul câtorva opere literare (două romane, o piesă de teatru și patru poezii). Pentru studierea literaturii române din perioada comunistă, cunoașterea istoriei este o condiție sine qua non deoarece istoria explică resorturile politice și sociale care au făcut posibilă o asemenea literatură.

Să nu uităm că vorbim despre o epocă în care intruziunea politicului în viața oamenilor mergea până la controlul nașterilor, ascultarea discuțiilor

din familie sau urmărirea celor mai neînsemnate mișcări, spionajul era la el acasă, turnătoriile erau un mod de a trăi și de a te salva.

Instalarea regimului comunist în România a însemnat intervenția și controlul politicului asupra tuturor compartimentelor vieții.

Pentru ca demersul interdisciplinar să fie transparent, voi prezenta în continuare o scriere de factură memorialistică, a cărei lectură a reprezentat pentru mine și, cu siguranță, pentru majoritatea cititorilor o adevărată revelație, o mărturie zguduitoare care face să iasă din negura uitării suferințele îndurate de anumite categorii sociale, oameni vinovați de faptul că au trăit într-un moment nepotrivit.

Am optat pentru acest tip de text deoarece memorialistică reprezintă o specie de graniță, aflată la interfață dintre realitate (istorie) și ficțiune (literatură).

Sintagma „Fenomenul Pitești” este titlul unei cărți a lui Virgil Ierunca în care se prezintă experimentul de „reeducare” la care puterea comunistă a expus deținuții politici. Cartea se bazează pe mărturiile unor supraviețuitori, mărturii cuprinse și în alte lucrări similare. Virgil Ierunca (pseudonim al lui Virgil Untaru) a fost critic literar, poet, eseist, jurnalist și editor. Beneficiind de o bursă a guvernului francez, părăsește România în 1946 și se stabilește la Paris. Fenomenul Pitești a apărut la Madrid în 1981 și a fost republicat la Editura Humanitas în 1990. În acest volum, Ierunca denunță experiența comunistă a terorii, folosită ca instrument de distrugere psihică.

Inițial, reeducarea a fost susținută din două puncte de vedere opuse: unul clama reeducarea prin violență (Eugen Turcanu), altul prin nonviolență și propagandă (Alexandru Bogdanovici, care ar fi ajuns, poate, la o metodă apropiată de cea chinezească, dacă autoritățile ar fi avut răbdare; metodei sale i se mai spunea și „autoreeducare”).

Închisoarea de la Pitești a fost construită înaintea începerii experimentului (a fost începută spre sfârșitul anilor '30, pe vremea Regelui Carol al II-lea) și a fost terminată în timpul dictaturii lui Ion Antonescu. Pentru o perioadă după proclamarea Republicii Populare Române, a continuat să funcționeze ca arest pentru cei vinovați de infracțiuni minore.

Între 1949-1952, în România comunistă, a avut loc în închisoarea de la Pitești (considerată de unii analiști ca alcătuind „laboratoarele diavolului”) un fenomen abominabil cunoscut sub numele de „reeducare studențească”. Eseistul Virgil Ierunca l-a numit „fenomenul Pitești”.

În aceeași celulă erau plasați (ca din întâmplare) două categorii de prizonieri: „reeducații” și „bandiții nereeducați”. „Reeducații” erau infiltrați printre ceilalți, ascunzându-și ideile, căutând prietenii și destăinuiri. Un timp în celulă domnea concordia anticomunistă. Apoi, după ce se creau suficiente legături și se dezvăluiau suficiente gânduri tainice, BRUSC, se declanșa represiunea.

După această primă surpriză, urma „tratamentul”. Timp de zile, săptămâni, luni la nevoie, schingiuirea victimelor din celulă continua. Chinurile erau de nedescris. Cel ce refuza „convertirea” era bătut neconținut, pus să-și mănânce fecalele etc. Mulți relatează că cel mai greu de suportat era să asiste la schingiuirea colegilor. Bătăi colective, bătăi individuale. Fără pauză, fără speranță, fără sfârșit.

Procesul a implicat pedepse psihologice (de obicei prin umilire) și tortură fizică.

Deținuții, pe lângă bătăile severe administrate regulat, au fost siliți să se tortureze reciproc, cu scopul de a descuraja loialitățile dinaintea încarcerării. Gardienii i-au forțat să participe la sesiuni programate sau ad-hoc de instruire politică, cu subiecte precum materialismul dialectic și istoria Partidului Comunist Sovietic de Iosif Stalin, de obicei acompaniate de abuzuri fizice la întâmplare și îndemnuri la demascare pentru diferite abateri reale sau inventate.

Toate victimele experimentului au fost inițial trecute printr-un interogatoriu, în timpul căruia tortura fizică a fost aplicată ca mijloc de a revela detalii intime din viața personală a fiecăruia (acest proces fiind denumit „demascarea externă”). A doua etapă, „demascarea internă”, avea ca obiectiv dezvăluirea numelor celor care se purtau mai puțin brutal sau oarecum indulgent față de ei în detenție.

Umilirea publică era de asemenea aplicată, de obicei în faza a treia („demascarea morală publică”); deținuții erau siliți să denunțe toate convingerile, ideile și valorile personale. Trebuie menționat faptul că deținuții credincioși erau îmbrăcați ca Iisus Cristos, iar ceilalți erau siliți să-i insulte; erau forțați să blasfemeze simboluri religioase și texte sfinte.

Pe lângă violența fizică, deținuții supuși „reeducării” erau obligați să facă diferite munci umilitoare pe timp îndelungat (de exemplu, să curețe podeaua cu o cârpă ținută între dinți). Prost hrăniți și ținuți în condiții degradante și nesanitare, deținuții nu aveau permisiunea să aibă contact cu lumea din afara penitenciarului și erau forțați să-și acopere ochii în rarele situații când ieșeau din celule. Tratamentul la care nou-veniții erau supuși de către veteranii „reeducării” includea lovituri pentru a-i împiedica să adoarmă, erau obligați să mănânce la repezeală direct din farfurii lăsate pe podea cu mâinile ținute la spate și chiar siliți să mănânce fecale sau băgați cu capul în găleți cu urină.

În fața acestei adevărate lepădări de sine, oamenii au pus în joc întreaga lor capacitate de rezistență. Tocmai aici era cheia experimentului: demonstrarea fragilității omului, a faptului că forța are rezerve pentru a înfrânge rezistența. De aceea, bătăile au fost administrate fără rezerve, până la capătul fizic al rezistenței. Unii au murit. Unul a reușit să se sinucidă (în general, această scăpare nu era posibilă). În rest însă, subiecții au fost trecuți dincolo de omenesc. Și au sfârșit prin a trăi, placizi, anulați, desprinderea de conștiință.

Virgil Ierunca pune în paralel fenomenul Pitești cu „spălarea creierului” și cu „sinuciderea personali-

tății”, procedee chinezești însoțite de tortură fizică, dar fără ca ea să fie infinită ca la Pitești. Comparându-le cantitativ și expresiv, față de reeducarea prin sânge de la Pitești, metodele chinezești sunt mai blânde. În penitenciarul Pitești, au murit în urma torturilor la care au fost supuși, între 100 și 200 deținuți, fără a se cunoaște deocamdată numărul total al acestora. În orice caz, cauza morții era falsificată în certificatul de deces, pentru a nu rămâne dovezi posterității.

BIBLIOGRAFIE

- Bacu, Dumitru, Pitești, Centru de Reeducare Studențească, Colecția Dacoromanica, Madrid, 1963
- Cesereanu, Ruxandra, “Contra-spălarea creierului ori contra-reeducarea ca posibil concept”, revista 22, Nr. 684, aprilie 2003
- Ierunca, Virgil, Fenomenul Pitești, Editura Humanitas, București, 1990
- Negrici, Eugen, Literatura română sub comunism. Proza, ediția a II-a, Editura Fundația PRO, București, 2006

Prof. GABRIELA TROFIN

Călătorind printre pagini: Concurs de Booktrailere

ÎN ERA DIGITALĂ
A CĂRȚILOR ȘI
A TEHNOLOGIEI,

CITITORULUI A EVOLUAT DINCOLO
DE SIMPLA LECTURĂ A PAGINILOR
UNEI CĂRȚI.

În acest context, concursurile de realizare de booktrailere au devenit o platformă captivantă și inovatoare, care aduce laolaltă pasiunea pentru literatură și abilitățile creatoare ale participanților.

Similar cu trailerule de film, booktrailerule sunt scurte clipuri video care oferă o privire în lumea unei cărți. Acestea își propun să stârnească interesul cititorilor, să surprindă esența poveștii și să transmită atmosfera operei literare într-un mod vizual și captivant. Concursurile de realizare a unui trailer pe baza unei cărți oferă participanților oportunitatea de a-și pune la încercare creativitatea și abilitățile tehnice. Participanții sunt invitați să selecteze o carte, să o interpreteze și să creeze un clip video care să transmită povestea într-un mod inedit și atrăgător.

Echipa **4TEAM** (formată din 11 elevi ai clasei a X-a C) pe care am coordonat-o, a participat la festivalul / concursul național "Boovie", desfășurat în luna iulie 2023, la Brașov.

Realizarea trailerului a propus mai multe etape:

1. Alegerea unei cărți...

...din mulțimea celor cinci cărți propuse de organizatori (Cartea pe baza căreia am realizat trailerul a fost „Din cer au căzut trei mere” de Narine Abgarian)

2. Stabilirea scenariului...

...ce a trebuit să surprindă esența poveștii dar fără a dezvălui prea mult din intrigă.

3. Filmarea și editarea...

Cu scenariul în mână, membrii echipei au început procesul de filmare și editare. Aici, abilitățile tehnice, precum montajul, efectele speciale și selectarea muzicii, au jucat un rol crucial în crearea unei experiențe vizuale memorabile. Cu ajutorul echipamentelor de filmare și a software-urilor de editare video, membrii echipei au început să construiască lumea cărții într-un mod cinematografic. Țoti am pus accent pe atmosfera cărții, pe personaje și pe conflictele centrale. Coloana sonoră, realizată de unul dintre băieți, a fost determinantă în crearea unei ambianțe potrivite și în a spori intensitatea și emoția fiecărui moment.

4. Transmiterea emoției...

Un booktrailer reușit nu este doar o succesiune de cadre frumoase, ci și o transpunere a emoțiilor și atmosferei din carte în format video. Trebuie ținut cont și de faptul că durata unui booktrailer nu trebuie să depășească 3:30 minute.

5. Încărcarea trailerului pe platforma concursului.

După care a urmat evaluarea de către o echipă de jurați.

În concursului, echipa 4TEAM a experimentat o combinație de emoții - de la nervozitatea de dinaintea prezentării trailerul, până la bucuria de a împărtăși munca depusă cu ceilalți participanți. Deși rezultatul concursului nu a fost cel dorit, călătoria în lumea book trailer-urilor a fost o experiență educativă și motivatoare. Elevii au descoperit cât de importantă este creativitatea în comunicarea poveștilor și cum o prezentare vizuală poate aduce o nouă dimensiune cărții. Participarea la acest concurs nu a fost doar despre a câștiga sau a pierde, ci mai degrabă despre explorarea propriei imaginații și împărtășirea pasiunii pentru literatură într-un mod inedit.

Concursurile de realizare a unui booktrailer nu doar încurajează ingeniozitatea, ci și aduc oamenii împreună în jurul iubirii pentru cărți. Astfel de evenimente promovează operele literare, atrăgând atenția asupra unor titluri noi și oferind autorilor o modalitate inovatoare de a-și prezenta creațiile.

**ACESTE CONCURSURI
REPREZINTĂ O
FUZIUNE FASCINANTĂ
ÎNTRE LITERATURĂ
ȘI TEHNOLOGIE,
OFERIND PARTICIPANȚILOR
OCAZIA DE A-ȘI EXPRIMA
PASIUNEA PENTRU
CĂRȚI ÎNTR-UN MOD
INOVATOR ȘI CAPTIVANT.**

ȘTIINȚE

Începuturile bibliotecii „George Bacovia” a C.N. „Ferdinand I”	96
REGINA MARIA: pagina de noblețe în istoria poporului român	99
Femeia de-a lungul secolelor XX - XXI	101
MATRICEA CULTURALĂ	102
Combaterea biologică a dăunătorilor	103
Nicolae Paulescu și descoperirea insulinei	107
Situația actuală în acvacultură și pescuit	109

Începuturile bibliotecii „George Bacovia” a C.N. „Ferdinand I”

Biblioteca „George Bacovia” a C.N. „Ferdinand I”, un adevărat tezaur de carte, a fost constituită cu pasiune de-a lungul timpului de bibliotecarii și profesorii precursori, preocupați în permanență de completarea și îmbogățirea fondului bibliotecii, de a găsi și aduce în biblioteca școlii, prin donații sau achiziții, lucrări utile și interesante pentru cititori, criteriul de bază în politica de achiziției fiind calitatea informației documentelor. Astfel, în fondul bibliotecii au intrat lucrări de mare valoare istorică, documentară, științifică și literară. O parte din aceste volume, aproximativ 1700, se păstrează cu sfințenie și în prezent într-un fond special care dă valoare și unicitate bibliotecii noastre.

Colecția de carte veche și rară din biblioteca „George Bacovia” a C.N. „Ferdinand I” reunește lucrări reprezentative pentru cele mai de seamă centre tipografice ale Europei din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea; secolul al XIX-lea și începutul secolului XX: Mainz, leagănul artei tipografice, Veneția, Paris, Atena, Viena, București etc.

Un procent însemnat din această colecție provine din donațiile unor personalități marcante ale vremii. Cea mai importantă donație, care a pus bazele unei biblioteci funcționale pentru comunitatea școlară de atunci, a fost cea a A.S.R. Principelui Moștenitor Ferdinand, din anul 1892, 46 de volume. Se mai păstrează în colecția specială a biblio-

tecii „George Bacovia” 31 de volume din lucrarea „La Grande Encyclopedie. Inventaire raisonne des sciences, des lettres et des arts”, ediție de lux, Paris, 1882.

„Pe la anul 1892, această școală n-a avut o bibliotecă propriu-zisă. Primele începuturi ale unei biblioteci care să poată fi utilizată are loc în 1892, când se serbează aniversarea a 25 de ani a gimnaziului din Bacău. Cu această ocaziune, A. S. Regală Principele Ferdinand, a cărui nume poartă gimnaziul, dăruiește pentru bibliotecă 46 volume cu conținut științific și literar, astfel că pot fi consultate în diferite genuri de cunoștințe”, spunea profesorul Lascăr Veneamin, în lucrarea Monografia liceului „Principele Ferdinand” - 1867-1906 - 278 p.

La această donație s-au adăugat alte donații la fel de importante atât ca valoare, cât și ca număr de documente. În anul 1903, Academia Română a donat 154 de volume, documente istorice, buletinele secțiunilor științifice, istorice și literare precum:

- Documente privitoare la ISTORIA ROMÂNILOR. București, 1890, 26 de volume care cuprind perioada 1346-1849;

- Acte și documente relative la ISTORIA RENASCERII ROMÂNIEI. Academia Română, Publicațiunile Fondului Princesa Alina Stirbei, Publicate de Dimitrie A. Sturdza și C. Colescu-Vartic. București, Institutul de Arte Grafice, Carol Gobl, 1900;

- Espunere despre Situația Principatului Romania. București, Imprimeria Statului 1869;

- Cronicele României sau Letopisețele Moldaviei și Valahiei de Michail Kogălniceanu. București, Imprimeria Națională C.N.Rădulescu, 1872;

- Operele Principelui Demetriu Cantemiru tipărite de Societatea Academică Română, București, Typografia Curții Gobl, 1878 etc.

În scurtă vreme, la 1908, Gheorghe Sturdza, om politic, deputat și primar al Bacăului între anii 1874-1876 și 1891-1893, fiul prințului Costache Sturdza, fondatorul a două biblioteci dăruiește liceului „Principele Ferdinand” un important fond de carte, aproximativ 1500 de volume, donație însoțită de următoarea dedicație: „Dăruind Liceului Principele Ferdinand” din orașu Bacău biblioteca me pentru amintirea părintelui meu Beizade C. Sturdza în folosul instrucției școlarelor cari urmez și vor urma la acest lyceu”. (Arhivele Statului, Bacău, fond Liceul „George Bacovia” dosar 5/1908, f.6).

De menționat faptul că printre volumele donate de Gheorghe Sturdza se află și lucrarea scrisă de el

„Mecanică aplicată. Tăria materialelor (Observații critice - Seucești)”, considerată la vremea respectivă de avangardă, exemplarul din prima ediție care se regăsește în biblioteca noastră fiind printre puținele care s-au mai păstrat, dacă nu chiar unicul. În Biblioteca Academiei Române există câteva exemplare din a doua ediție, apărută în 1911.

Ilustrul colecționar și om de cultură Gheorghe Sturdza a dăruit scolii împreună cu cele 1500 de volume și portretul tatălui său, prințul Costache Sturdza, spunând: „Am socotit de datoria mea să ofer Liceului, pentru a fi așezat în localu Bibliotecii, portretul celui a căruia se datorește acest dar, așa dar odată cu acesta, am onoare a vă depune Portretul lui Beizade C. Sturdza pentru a-l așeza în sala Bibliotecii” (Arhivele Statului, Bacău, fond Liceul „George Bacovia” dosar 5/1908, f.6).

Printre volumele din fondul Sturdza păstrate în colecția de carte veche se regăsesc câteva exemplare care au semnăturile autografe ale membrilor familiei Sturdza, dovadă că acestea au aparținut familiei.

Dedicațiile și semnăturile olografe de pe unele publicații ilustrează interesul permanent pentru îmbogățirea fondului bibliotecii manifestat de elevi, profesori și oameni de cultură de-a lungul anilor. De o valoare inestimabilă pentru școala noastră sunt exemplarele care conțin dedicații autografe și însemnări manuscrise ale unor foști elevi ai liceului „Principele Ferdinand”, personalități științifice, literare, politice românești, cum ar fi: Alexandru Piru, Mircea Cancicov, Viorel Alecu, Ion Luca, Vladimir Hanga etc.

De asemenea, o contribuție însemnată la înființarea și dezvoltarea acestei biblioteci au avut-o directorii și profesorii școlii care au donat atât cărți din bibliotecile personale, cât și bani pentru achiziționarea de documente noi necesare procesului educativ al vremii. Unele din aceste documente se mai păstrează în colecțiile speciale ale bibliotecii „George Bacovia”, mărturie fiind semnăturile olografe însoțite de dedicația: „Din cărțile mele donez acest volum bibliotecii Liceului „Principele Ferdinand”. Amintesc aici profesorii: Lascăr Veneamin (1894-1922), șt. naturale; Gheorghe Manoliu (1904-1912), matematică, Ion Manolescu (1906-1926), română; Gheorghe Gavrilăscu (1906-1938), latină-eliină, franceză etc.

Profesorul Lascăr Veneamin a lăsat o sursă documentară deosebit de importantă pentru istoria școlii, Monografia liceului „Principele Ferdinand” - 1867-1906, scrisă la solicitarea Ministrului Instrucției Publice (azi Ministerul Educației) pentru expoziția care comemora 40 de ani de domnie a Regelui Carol I. Manuscrisul a fost încredințat de autor în

anul 1946 liceului pentru a fi păstrat în bibliotecă, unde se găsește și în prezent, lumina tiparului văzând-o abia în anul 2019, la Editura Bibliotecii Județene „C. Sturdza”. Lucrare oglindește perioada de început a școlii și evoluția ei de-a lungul timpului (până în 1906). Din capitoul „Bibliotecă” aflăm primele începuturi ale bibliotecii, precum și proveniența unor documente aflate azi în fondul de carte veche și rară.

„În 1894 Dl. George Sterian dăruiește 8 volume cu conținut științific. În 1903 Academia Română dăruiește acestui liceu 154 volume, cărți de mare valoare, cele mai multe istorice și anale. În 1905 Casa Școalelor trimite 10 volume de diferite scrieri.

De la 1902 până în prezent s-a format, sub conducerea directorului, o societate de elevi ai cursului superior, de la care s-a putut, prin mici cotizațiuni, aduna un mic fond, cu care s-a făcut o mică bibliotecă a elevilor. Această bibliotecă are 120 de volume mai ales din literatura românească și literatura franceză, această bibliotecă e făcută exclusiv pentru trebuința elevilor și e foarte mult cercetată de elevi. Din cele arătate până aici, se poate vedea că biblioteca acestui liceu nu poate satisface, decât foarte puțin, trebuințele elevilor și profesorilor, fiindcă lipsesc cărți din diferite ramuri ale științelor și literelor și cărțile trimise de Academia română sunt cărți aproape toate de erudiție.

Ceia ce împiedică dezvoltarea bibliotecii, de pe lângă acest liceu, nu e atât lipsa de mijloace bănești, pe cari corpul didactic și le-ar procura treptat, treptat ci lipsa completă de local. Astăzi biblioteca acestui liceu, stă ghemuită în două dulapuri într-un colț al salei de arhivă”. (Lascăr Veneamin, mai 1906)

În anul 1911, directorul Ioan Manolescu își declară intenția de a transforma biblioteca liceului într-o bibliotecă publică printr-o cerere adresată primarului de atunci, V. Pavli, în care solicită transferarea fondului de carte a bibliotecii primăriei orașului Bacău, înființată de Gheorghe Sturdza prin donarea bibliotecii familiei. Cererea directorului este aprobată în Consiliu comunal, comunicând liceului: „Consiliul Comunal prin încheierea ce a luat sub No 94, în ședința de la 7 Mai 1911, în urma răspunsului D-lui Iorgu Sturdza, a decis că aprobă a se da Liceului din Bacău, biblioteca ce a fost donată Primăriei de Dl. Iorgu Sturdza, și vă rog să binevoiți, ca în ziua de 23 Mai 1911, să trimiteți la primărie, un delegat al Dv. Spre a i se da biblioteca în primire”. (Arh. St. Bacău, fond Liceul „George Bacovia”, dosar 3/1911, f.274)

Sunt motive să credem că intenția directorului Ioan Manolescu s-a materializat, astfel că biblioteca liceului devine și bibliotecă publică, având și un

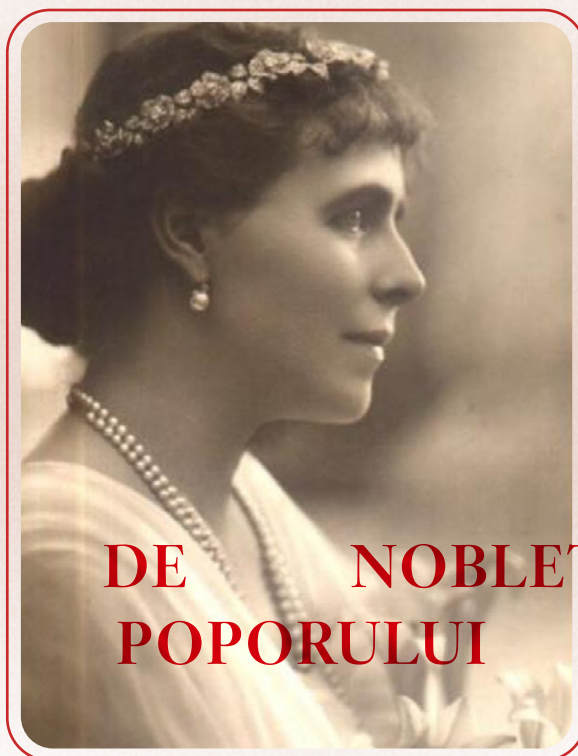
bibliotecar cu normă întreagă, profesorul de limba franceză C.S. Codreanu. Acesta este preocupat de tipărirea unui catalog de bibliotecă, dovadă fiind cererea adresată Primăriei la 20 mai 1916: „Având absolută nevoie pentru funcționarea bibliotecii acestui liceu de un catalog tipărit, care să facă astfel accesibilă cunoașterea cărților ce posedă biblioteca, atât elevilor cât și publicului ce ar vizita-o ca lectori, și nedispunând de fondurile necesare pentru tipărirea lui, vă rog să dispuneți a se tipări în contul Primăriei”(…). Sper D-le Primar că veți binevoi a lua în considerare această cerere și a ni se acorda concursul Dv. Precios, ceia ce va ajuta nu numai școala, dar și marele public, a cărui părinte sunteți”. (Arh. St. Bacău, fond Primăria Bacău, dosar 69/1916, f. 1.11)

Această cerere a fost aprobată cu promptitudine de Consiliu comunal, dar nu avem informații că primul catalog de bibliotecă, prima lucrare de informare bibliografică s-ar fi tipărit, iar dacă s-a tipărit, nu s-a transmis generațiilor următoare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Prof. Lascăr Veneamin. Monografia liceului „Principele Ferdinand” - 1867-1906 . Bacău, mai 1906
2. Prof. Popescu Petre; prof. Zaharia Dumitru; prof. Grigoriu Ioan. Monografia liceului „George Bacovia” din Bacău 100 de ani de la înființare 1867 – 1967. Bacău, 1967
3. Donea Marilena; Paraschiv Ioan-Lazăr; Stoian Radu. Biblioteca Publică Bacău CENTENAR 1893-1993. Bacău, 1993
4. Horodnic, Adrian. Colegiul Național „Ferdinand I” Bacău. Studiu monografic. Volumul I (1867-1947). Bacău: Editura Casei Corpului Didactic, 2019

REGINA MARIA, soția regelui Ferdinand

PAGINA DE NOBLEȚE ÎN
ISTORIA POPORULUI ROMÂN.

Istoria românilor conține puține pagini, ca axă temporală, dedicate monarhiei, deoarece perioada 1866-1947 nu este o perioadă lungă de timp, dar este una intensă în transformări și realizări. Evocate mereu sunt figurile regale masculine. Totuși, o personalitate feminină regală a reușit să depășească cărțile de istorie, devenind legendă. A depășit cu mult și statutul de regină ca soție de rege – Ferdinand- grație atitudinii ei patriotice, diplomatice, dar și artistice, o adevărată portavoce a spiritului feminin interbelic și, mai ales, o promotoare, un ambasador de elită al poporului român pe scena politică și culturală internațională.

”Regina soldat” sau ”Mama răniților”, regina inimilor soldaților români de pe frontul din Moldova în timpul Războiului pentru Întregirea Neamului, Maria de România a intrat în conștiința publică ca

suverana curajoasă care și-a însoțit soțul, Regele Ferdinand de România (1914-1927), în refugiul din Moldova, alinând suferințele fizice și psihice ale soldaților români.

După cum se cunoaște, regina Maria s-a născut în anul 1875 într-o celebră familie engleză, tatăl ei fiind Alfred Ernest Albert De Saxa-Coburg și Gotha, iar mama a fost singura fiică a țarului rus, Alexandru al II-lea Romanov. În 1892, la vârsta de 17 ani, se căsătorește cu principele moștenitor al României, Ferdinand, trecând de la anglicanism la ortodoxism, iar din 1914, după moartea regelui Carol I, devine regina Maria, ulterior denumită „regina inimii românilor”.

S-a integrat rapid în societatea românească pe care o va îndrăgi cu toată ființa ei, dovedindu-se un bun diplomat pentru țara sa. Când a izbucnit Primul Război Mondial, s-a opus intrării României de partea

Puterilor Centrale, susținând cu toată ființa idealul național al românilor. Poziția sa fermă i-a făcut pe unii să creadă că zilele monarhiei în România sunt numărate. Atunci regina a spus:

„SĂ SE ÎNCREADĂ ÎN MINE ȘI SĂ PRIVEASCĂ SPRE MINE CA LA NĂDEJDEA CEA VIITOARE; SĂ PĂRĂSESC MUNCA MEA, VIITORUL MEU, DREPTUL MEU DE A MĂ ODIHNI PE VECI ÎN PĂMÂNTUL ROMÂNESC! NU, NU; AȘA CEVA NU SE VA PUTEA ÎNTÂMPLA NICIODATĂ...! CHIAR DACĂ ALIAȚII S-AR HOTĂRÎ SĂ PLECE, EU M-AȘI FI ÎNFIPT CU COPIII MEI ÎN PĂMÂNTUL ACESTA ȘI, CA SĂ NE DESPRINDĂ DE EL, AR FI TREBUIT SĂ SMULGĂ ȘI INIMILE DIN NOI...”

Patriotismul și jertfele ei, ca regină, au fost fără margini. Pe frontul din Moldova a servit ca soră de caritate în spitalele militare, soldații dându-i numele de „mamă a răniților”. La Conferința de pace de la Paris, Regina Maria dovedește încă o dată iubirea ce o purta în inimă pentru țara ei, România. În multe întrevederi avute cu decidenții Conferinței (președintele SUA, WWilson, președintele Franței Clemenceau) a reușit să atragă simpatii pentru recunoașterea României Întregite, activitate ce va continua și după semnarea tratatelor de pace. Activitatea personală a Reginei Maria în străinătate, ca propagandistă a idealului României Mari, a fost extraordinară. A făcut cunoscute pretutindeni neștiutele și nebănuitele comori spirituale ale poporului românesc, prin graiul și scrisul ei, cu o nespusă căldură comunicativă.

Personalitatea reginei a cuprins întreaga lume civilizată. Vizita ei în SUA, în anul 1926, a stârnit un interes foarte mare în lumea oficialităților și a presei de peste ocean. Zoe Beckley, o cunoscută scriitoare americană din anii '30 ai secolului al XX-lea, corespondentă la mai multe ziare mari din Statele Unite și o prietenă a reginei, într-un articol îi face un portret emblematic: „Este înaltă și impunătoare, cu o ținută regală, cu maniere încântătoare. Părul îi e auriu și cade în valuri, pieptănat spre ceafă. Ochii îi sunt albaștri, curați, pielea fină, trăsăturile perfecte și zâmbetul cuceritor. Întotdeauna a fost privită ca cea mai frumoasă regină a Europei. Se îmbracă bine, dar nu e sclavă a modei, deși ține seamă de schimbările ei”.

Puțini oameni știu că Regina Maria a primit numele de „regina grădinăreasă”, pentru decorarea faimoaselor grădini ale reședințelor regale din acea vreme: Cotroceni, Copăcenii, Scroviște, Bran și Balcic. Dragostea ei pentru flori era recunoscută și declarată de fiecare floare în parte, dar și de însăși majestatea sa: „După război, pasiunea pentru grădină a venit spre mine cu o forță pe care nu am cunoscut-o înainte. Flori peste tot, în grădini, în case, în spitale, în fiecare colț de stradă, flori, flori în semn de speranță și credință. Și după aceea am creat grădini peste tot

unde m-am dus, grădini colorate, grădini pentru memorie, pentru bucurie și frumusețe”.

Regina a spart tiparele societății misogine de la începutul secolului al XX-lea, prin ambiția și îndrăzneala cu care a atacat subiecte și poziții socio-politice destinate exclusiv bărbaților. Între anii 1890 și 1920 devine una dintre cele mai renumite femei pasionate de echitație. Cât de frumos declara în memorialistica ei: „Călăria m-a învățat să iubesc pământul românesc, mi-a permis să intru în contact cu pulsația inimii țării (...) România a venit la mine călare”. Așa este, mai mult decât atât, regina Maria, cunoscută fiind pentru eleganța vestimentară și pasiunea pentru modă, a iubit portul tradițional românesc, l-a promovat peste hotare, făcându-l cunoscut și în lumea artiștilor (Renoir și Henri Matisse se vor inspira din complexitatea portului tradițional românesc în lucrările lor).

Izolată de țară și lumea politică de propriul fiu, Regina Mamă a locuit pentru ultimii ani din viață la Balcic, în Bulgaria de astăzi, în castelul de refugiu sufletească pentru ea. Regina a reușit să amenajeze aici o impresionantă grădină botanică cu peste 3.000 de specii de plante și cactuși care au transformat zona într-un adevărat paradis. Castelul, numit „Cuibul singularic” („Tenha Yuva” în limba turcă) este, de fapt, o vilă cu pereți albi și acoperișuri de țiglă roșie străjuite de un minaret, un turn înalt, ce veghează marea și falezele Balcicului, și care nu are un rol religios, așa cum se întâmplă când este alipit unei moschei, ci arată respectul pe care Regina Maria l-a acordat civilizației și religiei turce. Un castel care impresionează, nu prin lux exorbitant, ci prin simplitate și bun gust. Imensul parc, format din 12 grădini ce înconjoară clădirile, realizate după planurile unui celebru peisagist elvețian al vremii, Jules Jannin, cuprinde mii de specii de plante, unele dintre ele rare.

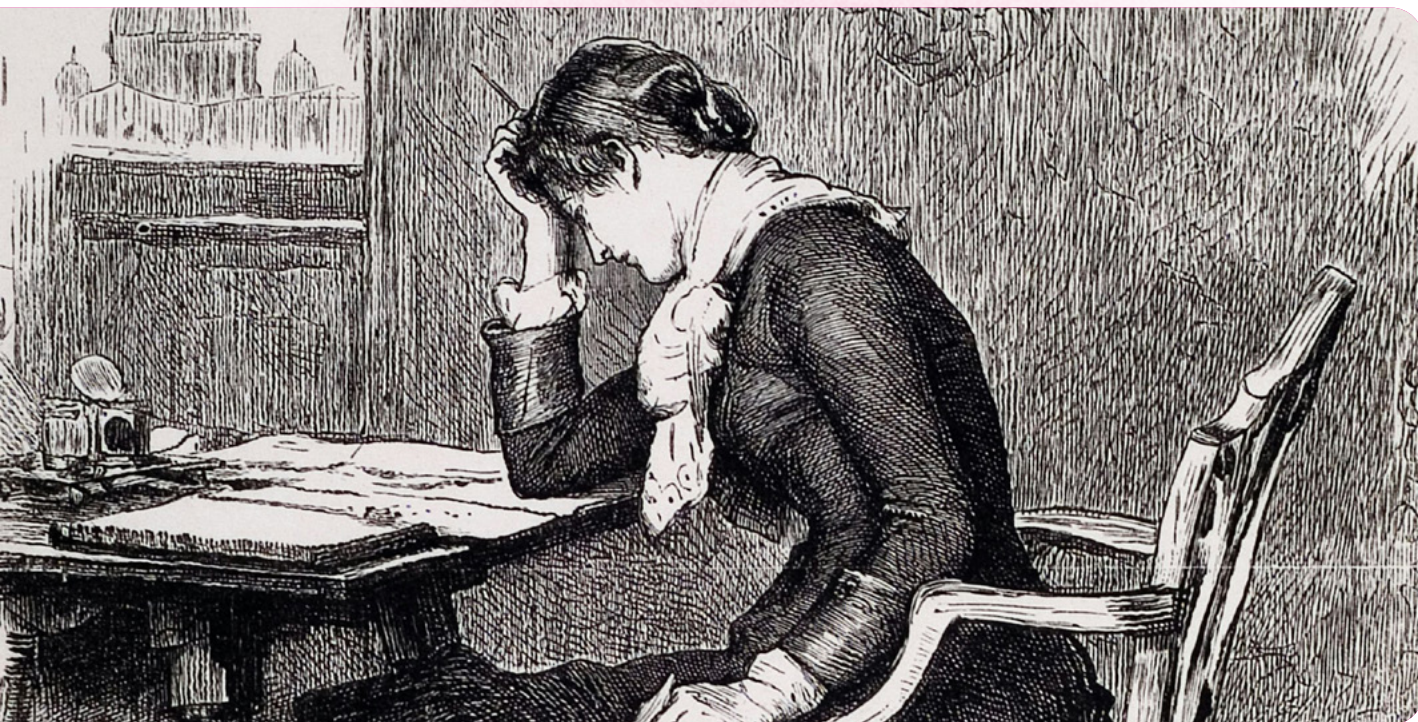
După moartea sa la 18 iulie 1938, în castelul Pelisor, inima i-a fost depusă într-o casetă în paraclis, iar în 1940, când a fost cedat sudul Dobrogei (Cadriaterul) către Bulgaria, inima a fost mutată la Castelul Bran. În prezent, se află la București, în tezaurul Muzeului Național de Istorie a României.

Testament moral...

Scrisoare adresată Țării și Poporului meu:

”DE ACUM ÎNAINTE NU VĂ VOI MAI PUTEA TRIMITE NICIUN SEMN; DAR, MAI PRESUS DE TOATE, AMINTEȘTE-ȚI POPORUL MEU CĂ TE-AM IUBIT ȘI CĂ TE BINECUVÂNTEZ CU ULTIMA MEA SUFLARE”.

FEMEIA DE-A LUNGUL SECOLELOR XX - XXI

Dreptate și libertate, două principii pe care omul secolului XXI le are, de multe ori fără să realizeze importanța acestor două virtuți. În decursul timpului, omul s-a luptat pentru dreptul lui de a fi liber, după cum afirmă și Albert Einstein “libertatea, în orice caz, este posibilă doar dacă te lupți constant pentru ea”. Mișcarea feministă, printr-o serie de campanii politice, a luptat pentru evoluția principiilor de dreptate și libertate a femeilor din întreaga lume.

Femeia, prin natura sa, este simbolul nașterii și a fost creată de divinitate în raport de egalitate cu bărbatul, însă în vremurile trecute poziția acesteia în societate era una inferioară. Viața socială a de-

precizat rolul femeilor; astfel, femeia nu beneficia de aceleași drepturi ca și partea masculină. Femeile nu aveau drept la vot, la educație sau la opinii personale, fiind nevoite să fie supuse părinților și, ulterior, soțului.

Egalitatea de gen a fost susținută de feminism și implică egalitatea politică, dreptul la vot, dar și combaterea inegalităților sociale, culturale și financiare.

FEMEILE AU LUPTAT SĂ DEMONSTREZE CĂ, PE LÂNGĂ MAME, SURORI ȘI SOȚII, ELE SUNT CAPABILE SĂ FACĂ PERFORMANȚĂ ÎN ORICE DOMENIU.

Pentru a demonstra acest lucru, femeia a avut nevoie de evoluția principiilor de libertate și dreptate întrucât “tot ce este cu adevărat mareț este creat de individul care poate lucra în libertate” (Albert Einstein).

În începutul secolului XX, femeile încep să capete drepturi politice și civile, dar și acces la educație. Aceste drepturi se generalizează pe tot parcursul secolului XX în majoritatea statelor. Ziua Internațională a Femeii este sărbătorită pentru prima dată în istorie în data de 8 martie 1911, de asemenea, o premieră în Europa este votul femeilor finlandeze din 1906. Acestea sunt primele femei europene care își exercită dreptul de vot și primele femei din lume care candidează la alegeri. În anul următor, în Finlanda sunt alese primele femei parlamentar din istorie. Femeile participă pentru prima dată la Jocurile Olimpice în data de 14 mai 1900. Douăzeci și două de femei dintr-un total de aproape 1 000 de sportivi

participă la Jocurile de la Paris, care fac parte din Expoziția Universală.

Claudia Goldin primește Premiul Nobel pentru Economie în 2023 pentru că “a avansat înțelegerea noastră în ceea ce privește rezultatele femeilor pe piața muncii”, afirmă comunicatul postat pe nobelprize.org. Aceasta este a treia femeie care primește această distincție. Claudia Goldin oferă prima descriere cuprinzătoare a câștigurilor și a participării femeilor pe piața muncii de-a lungul secolelor. Cercetarea sa dezvăluie cauzele diferențelor de gen care persistă, deși femeile au căpătat drepturi egale cu partea masculină.

Așadar, deși din secolul XX până în prezent, statutul și drepturile femeilor au cunoscut o majoră evoluție, lupta împotriva inegalității nu s-a sfârșit, ci este continuată de către femeia secolului XXI care dispune de mult mai multe mijloace.

TRAIAN-ALIN POPA, clasa a XI-a B
Îndrumată de PROF. ADRIAN MIHAI COSMA

MATRICEA CULTURALĂ

Matricea culturală și matematica pot părea, la prima vedere, domenii distincte, însă ele pot interacționa și influența reciproc. La nivel conceptual, matricea culturală poate fi asimilată unei matrice matematice în sensul că ambele implică o rețea complexă de elemente interconectate.

Într-un context matematic, o matrice este o structură bidimensională de numere sau simboluri, organizată în rânduri și coloane. Similar, matricea culturală poate fi privită ca o rețea de elemente culturale interdependente, precum limbajul, arta, tradițiile, trăsăturile sau credințele.

Analogia continuă prin observarea interacți-

unilor și relațiilor dintre elementele din matricea culturală, asemenea operațiilor matematice aplicate asupra matricelor. În acest context, schimburile culturale pot fi interpretate ca adunarea sau înmulțirea

elementelor din matricea culturală, generând astfel evoluție și transformare.

În concluzie, matematica și matricea culturală nu sunt doar concepte abstracte, ci se pot intersecta în mod surprinzător, oferind o perspectivă nouă asupra modului în care putem înțelege

și analiza diversitatea și complexitatea lumii înconjurătoare.

COMBATEREA BIOLOGICĂ A DĂUNĂTORILOR

Combaterea biologică este cea mai eficientă metodă pentru evitarea utilizării insecticidelor contra dăunătorilor în cazul culturilor, cele mai bune s-au dovedit a fi cele naturale, așa a apărut o nouă metodă de combatere a insectelor dăunătoare și anume prădătorii. Mai mult s-a demonstrat că, mai ales, controlul biologic al dăunătorilor este o formă de respect și durabilitate pentru mediul înconjurător.

Tripsul este un dăunător polifag care ataca multe specii de plante, existând sub forma mai multor specii. Tripsii fac parte din Ordinul Thysanoptera, Familia Thripida.

1. TRIPSUL CALIFORNIAN: *FRANKLINELLA OCCIDENTALIS*

Răspândire

Specie originară din America de Nord (existentă din Canada până în Mexic). În Statele Unite ataca plantele cultivate în câmp deschis ca piersic, cais, prun, grapefruit, bumbac, sfeclă, fasole, tomate, trandafiri, garoafe, gerbera, violete de Parma, crizanteme, etc. În România se dezvoltă cu precădere în sere, însă în ultimii ani s-a semnalat prezența sa și în câmp.

Este întâlnit pretutindeni cu preponderență în zonele de câmpie, atât în sere solare cât și în câmp. În sere încălzite se înmulțește tot timpul anului, iar în rest iernează în sol.

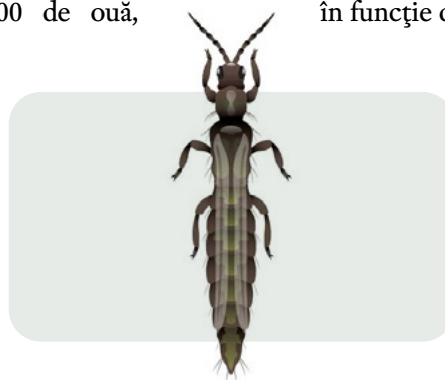
Descriere

Femelele au corpul de culoare variabilă, de culoare galben-deschis până la brun-închis, de 1.2-1.9 mm lungime. Masculul este de talie mai mică, de

0.9 mm, de culoare galbenă deschisă. Larva după ecloziune este albă, devenind galbenă în stadiile mai avansate. Este un dăunător cu aparat bucal de înțepat și supt. Se hrănește cu polen sau înțepă și sugă seva din organele plantei.

Biologie

Adultii își petrec iarna în sol sau în resturile de cultură. Într-un ciclu complet de dezvoltare sunt incluse șase stadii de dezvoltare : ou, două stadii larvare foarte active, două stadii nimfale inactive și care se dezvoltă în sol, și stadiul de adult. Femelele se înmulțesc partenogenetic, iar în condiții de seră se înmulțesc tot timpul anului. Poniștea este depusă în frunză cu ajutorul ovipozitorului, sau în țesutul florilor și al fructelor (20-24 ouă sau 150-300 de ouă, în funcție de tem-

peratură și umiditatea relativă). Larvele sunt asemănătoare cu adultul, iar dintre acestea cele de stadiul al doilea sunt cele mai periculoase din cauza apetitului foarte ridicat. Împuparea are loc în sol sau la baza florilor cu inflorescență complexă. Lungimea ciclului biologic al dăunătorului depinde de temperatură: la 15°C ciclul biologic durează 34 de zile; la 30°C ciclul biologic durează 9 zile, iar sub 12°C începe hibernarea.

Populatia de thrips intr-o cultura se poate dezvolta in timp foarte scurt, poate avea 5-6 generatii pe an, inmultindu-se pe cale asexuata, iar o generatie completa a tripsului, in functie de conditiile de mediu, traieste aproximativ 15-40 zile.

Efectele atacului

Produce daune la peste 240 de specii de plante: legume, specii florifere, pomi fructiferi. Legume atacate : ardei, tomate, broccoli, fasole, castraveti, vinete, salata, mazare, varza, ceapa, praz etc

O actiune extrem de periculoasa este faptul ca tripsul este principalul vector de transmitere a virusului petelor de bronz (ofilirii patate -TSWV). Tripsii infectati isi mentin capacitatea de infectie pe toata perioada vietii.

Reprezintă una dintre cele mai mari probleme în cultura protejată a legumelor.

Simptomele lăsate în urma atacului pe frunze și fructe sunt cele de pete „argintii”, care reduc potențialul de fotosinteză.

Frunzele plantelor atacate se îngălbenesc, apar pete decolorate, unele sunt circulare, de culoare galben-verzuie. Pe fructe apar pete circulare, care se adâncesc și depreciază calitativ aspectul acestora. Plantele atacate se piticesc, iar masa foliara este redusă.

2. TRIPSUL TUTUNULUI: TRIPS TABACI

Descriere

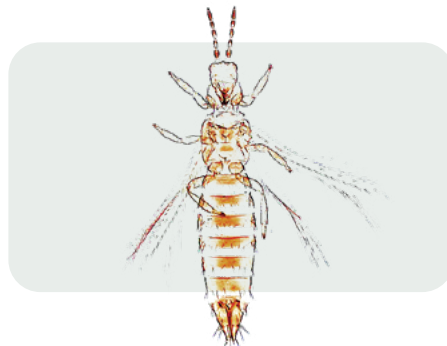
Adult de 0,8-1 mm lungime, galben-brun, dotat cu un aparat de sarit. Nu ataca doar tutunul fiind o specie polifaga. Ataca si numeroase specii de legume.

Sunt insecte de dimensiuni mici (0,7-1,9mm) ce pot fi observate cu ochiul liber in flori sau pe spatetele frunzelor. Larvele colonizeaza partea inferioara a frunzei si impreuna cu adultii se hranesc cu suc celular, prin intepare si sugere. Atacul se poate recunoaste dupa urmele lasate pe fructe si frunze.

Biologie

Daunator cu potential ridicat de reproducere, prezinta, în câmp, între 3–6 generatii, fiind frecvent pe vreme calda si secetoasa. Ierneaza în câmp, pe resturile vegetale ramase dupa recoltare, sau în stare activa, pe culturile din sere.

Specie polifaga, se localizeaza preferential pe partea inferioara a frunzelor si în interiorul florilor, de unde, prin întepare, absorb suc celular. Corespunzator zonelor de atac, pe partea inferioara a frunzelor apar pete necrotice maronii si puncte de depigmentare galbui, urmate de îngălbenirea si uscarea aparatului foliar. La flori, atacul

se manifesta prin ne-deschiderea bobociilor si aparitia de pete cu aspect argintiu. Atacul începe din faza de rasad si se intensifica pe parcursul perioadei de vegetatie.

Legume atacate: ardei, tomate, castarveti, vinete, salata, mazare, ceapa, usturoi, praz, varza, conopida, broccoli, guile, pepene galben, morcov, mazare, etc.

3. TRIPSUL PLANTELOR DE SERA: HELIOTHRIPS HAEMORRHODALIS

Raspandire

Specie originara din America tropicala, de unde s-a raspandit pe tot globul. In Romania este intalnita numai in conditii de sera.

Descriere

Adultul are corpul de culoare brun-negricioasa, de 1.2-1.5 mm lungime. Larva este de culoare brun-galbuie, de 1 mm lungime.

Biologie

Daunatorul se dezvolta in conditii naturale numai in zonele foarte calde si ierneaza in stadiul de ou. Cu ajutorul oviscapului, femela depune oua in limbul foliar. Dupa o perioada de incubatie de 5-6 zile apar larvele care se hranesc prin inteparea epidermei frunzelor. Datorita atacului pe frunze si fructe apar pete decolorate, care cu timpul devin argintii si chiar brune.

De ce sunt tripsii dăunători problematici?

- sunt polifagi
- au un număr mare de generații și ciclu scurt/ generație
 - simptomele la început sunt ascunse și mai târziu „explodează”
 - se ascund în flori și alte locuri acoperite unde insecticidele nu pot ajunge
 - prezintă o dezvoltare rapidă a rezistenței la tratamente
 - din cauza atacurilor de trips, se obțin producții reduse și de slabă calitate.
 - vector de transmitere a virozelor (ex: Virusul Petelor de Bronz (TSWV - Tomato Spotted Wilt Virus)

Combaterea

Combaterea prin metode biologice cu ajutorul prădătorilor presupune utilizarea unor viețuitori (insecte, ciuperci, bacterii etc.) împotriva dăunătorilor culturilor agricole și poate fi o alternativă eficientă și mai puțin costisitoare decât tratamentele chimice. Combaterea biologică la plante se bazează pe capacitatea unor categorii de insecte (zoofagi) de a se hrăni cu insectele dăunătoare plantelor, aflate în diverse stadii de dezvoltare.

Tripsii chiar se combat greu prin metode chimice deoarece au rezistență ridicată și o remarcabilă capacitate de adaptare la acțiunea pesticidelor. Combaterea acestui dăunător este extrem de dificilă din cauza adaptabilității lui la mediu și a rezistenței pe care o are față de produsele chimice. Din aceste cauze, numărul și cantitatea tratamentelor fitosanitare utilizate pentru a încerca să controleze acest dăunător sunt foarte mari, ceea ce înseamnă costuri mai mari pentru cultivator și o chimizare excesivă, periculoasă a legumelor.

În ultimii ani, agricultura se confruntă cu tot mai multe provocări. Și, ca întotdeauna, la provocări noi trebuie găsite răspunsuri noi. Așa se întâmplă și în ceea ce privește combaterea dăunătorilor. Multe dintre insectele cauzatoare de probleme s-au adaptat la produsele chimice folosite pentru distrugerea lor. Ca atare, a fost nevoie de alte soluții. Producătorii de legume și fructe caută metode mai „verzi” de a scăpa de dăunătorii care le rontăie culturile și cele mai eficiente s-au dovedit a fi tot cele naturale. Așa a apărut o nouă metodă de combatere a insectelor dăunătoare: prădătorii. Practic, nu este vorba decât despre alte insecte, a căror hrană constă în ouăle și larvele dăunătorilor. Se cresc în acest scop și se utilizează: buburuze, viespi, paianjeni carnivori sau specii care parazitează pe dăunătorii culturilor.

Tendința a luat amploare după ce Uniunea Europeană a luat inițiativa de a interzice mai multe substanțe chimice folosite ca insecticide despre care se știe că au efecte nocive asupra organismului uman.

În Marea Britanie există deja câteva companii care se ocupă de creșterea și vânzarea acestor mici „arme biologice”, care mențin echilibrul natural al populațiilor de insecte în sere și grădini.

Spre exemplu, Compania BIOBEST a dezvoltat un grup de zoofagi care se hrănesc cu anumiți dăunători ai plantelor, de a căror existență depinde aceste specii și fata de care se găsesc în relații antagoniste. Prin lansarea în culturi, în anumite cantități a acestor prădători, pentru anumiți dăunători specifici, avem posibilitatea de a menține populația de dăunători sub pragul de daună și de a elimina tratamentele chimice necesare distrugerii acestor dăunători. În general se utilizează prădători pentru: thrips, musculița albă, paianjen, afide, musca minieră etc.

Inamicii naturali pentru trips sunt:

- Swirskii-System (Amblyseius swirskii-Paianjen polifag care are adaptabilitate bună de a se dezvolta chiar și la temperaturi ridicate. Fiind un prădător lăcom, joacă un rol important în protecția culturilor biologice și se hrănește cu mai multe organisme victimă. Pentru o creștere rapidă a populației sale, swirskii are nevoie de o sursă de hrană satisfăcătoare și preferă musculița albă de seară și thrips. Acest prădător poate fi utilizat la culturi de ardei dulce, castraveti, vinete, capsuni și unele culturi ornamentale.

- Amblyseius-System (Amblyseius cucumeris).

Tripsul poate fi efectiv controlat cu paianjenul *Amblyseius cucumeri*. Acest paianjen pradator cauta dupa larve de trips in cultura, strapungandu-le si consumand continutul lor interior. Dintr-un saculet care contine acesti painjeni, constant migreaza pradatori pe planta, tinand daunatorul sub pragul de daunare economica.

- Orius-System (*Orius* spp). Plosnita pradatoare Orius, in general este folosita pentru controlul tripsului impreuna cu *Amblyseius* spp. In practica sunt utilizate diferite specii de Orius cum ar fi: Orius insidiosus; Orius laevigatus, etc. Oriusul este foarte mobil in cultura. Cand nu gaseste Trips, Orius se poate hrani si cu polen sau alte insecte daunatoare cum ar fi: Musculita alba de sera, afide, paianjeni si oua de molii.

Prădătorii recomandați Orius I și A. swirskii combat în totalitate tripsul din cultură și într-un procent de 50% și populația de musculiță albă și păianjen.

CONCLUZII

Beneficiile combaterii biologice a daunatorilor cu pradatori:

- Controlul biologic raspunde cerintelor pietei referitoare la calitate și protecția mediului inconjurator, iar punerea sa în aplicare este perfect aparata de criteriile economice. A devenit evident că un control biologic al daunatorilor este egal sau mai eficace decat utilizarea produselor fitosanitare chimice, în plus fata de avantajele pe care le are fata de mediul inconjurator, in ultimii ani controlul biologic este tehnica cea mai des folosita de producatori de combatere a daunatorilor.

- Pradatorii nu afecteaza in nici un fel plantele sau fructele contribuind la obtinerea unor legume sanatoase si fara substante nocive. A devenit evident ca un control biologic al daunatorilor este tehnica alternativa folosita de producatori de combatere a daunatorilor cea mai „curata”.

- La nivel financiar, controlul biologic s-a dovedit a fi o tehnologie foarte rentabilă, deoarece salveaza costurile aplicarilor frecvente de pesticide. De obicei, costul programelor fitosanitare merge mana în mana cu presiunea daunatorilor, cu cat sunt mai multe probleme cu daunatorii, cu atat mai mari sunt și costurile de combatere. Toate metodele de combatere a daunatorilor sunt conditionate de aceasta afirmatie. Cu toate acestea, experienta arata ca utilizarea metodelor de combatere biologica mai multe sezoane la rand în cultura de legume reduce nevoia de pradatori naturali, reducandu-se astfel costurile în decursul anilor. În plus, trebuie remarcat faptul că

aceasta tehnica de control nu are nevoie de utilaje, apa, echipament individual de protecție, necesitand de asemenea mai putina forta de munca.

- Sustenabilitate: tot mai mulți producatori sunt convinsi că aceasta tehnologie va continua sa se extinda. In mai putin de un deceniu, într-una dintre cele mai importante regiuni producatoare ale Europei, Almeria – Spania, cu un sprijin serios și cu dorinta de pregatire tehnica a producatorilor, s-a reusit cresterea durabilitatii productiei agricole, a calitatii produselor agricole, dar și a mediului inconjurator prin folosirea pradatorilor ca metoda de combatere biologica a daunatorilor plantelor cultivate.

BIBLIOGRAFIE:

1. „Combaterea biologica a daunatorilor” - prof univ dr ing Rati Ioan Viorel
2. Revista „FERMA”
3. Revista „Agrimedia”
4. „Gazeta de Agricultura”
5. Wikipedia

NICOLAE PAULESCU ȘI DESCOPERIREA INSULINEI

**NICOLAE PAULESCU ESTE UNUL DIN-
TRE ACEI OAMENI CARE MERITĂ RECU-
NOȘTINȚĂ ETERNĂ.**

**POTRIVIT FEDERAȚIEI INTERNAȚIONA-
LE A DIABETICILOR, ÎN ROMÂNIA UN PRO-
CENT DE APROAPE 10% DIN LOCUITORI
SUFERĂ DE DIABET.**

Datorită lui acești oameni încă trăiesc, și suferința le este mai suportabilă. Nu a pus niciodată problema de a rămâne în străinătate pentru cercetare, deși instituții faimoase îi oferiseră un post. S-a întors în România, unde a descoperit leacul minune, dar a rămas doar cu o mulțumire interioară că a putut ajuta întreaga umanitate.

Pe 8 noiembrie 1869, într-o casă de pe Calea Moșilor, se naște Nicolae Paulescu, cel care avea să ofere medicamentul care salvează zilnic viața a sute de mii de oameni, insulina. Fiul al negustorului Costache Paulescu și al Mariei Paulescu, Nicolae mai avea încă un frate și două surori. În 1888 absolvă „Gimnaziul Mihai Bravul”, astăzi Liceul Mihai Viteazul.

Încă din adolescență, Nicolae a arătat un interes aparte pentru fizică și chimie, dar și pentru studiarea limbilor străine. Studiază medicina la Paris, facultate pe care o termină în 1897, obținând titlul de doctor în medicină cu lucrarea *Recherches sur la structure de la rate* (Cercetări asupra structurii

splinei). În perioada 1897-1898 a studiat fiziologia generală și chimia biologică la Facultatea de Științe din Paris. În acest timp, el a lucrat la spitalele „Hôtel-Dieu” și „Notre Dame du Perpétuel-Secours”, dar și pentru revista „Journal de Médecine Interne”. Paulescu obține în 1899 titlul de Doctor în științe, publicând două lucrări, ca mai apoi în 1901 să îl obțină pe cel de al doilea.

Cu toate că are numeroase oferte de a profesa ca medic în Franța, Elveția sau Statele Unite ale Americii, el preferă se întoarce în 1900 în țara natală. Paulescu înființează Catedra de Fiziologie la Facultatea de Medicină din București, pe care o conduce până la sfârșitul vieții. Tot de atunci, el a ocupat funcția de Director al Clinicii de Medicină internă, de la spitalul St. Vincent de Paul din București, astăzi Spitalul de Endocrinologie.

Cercetările sale au început încă din anul 1899, pe când se afla în Franța, încercând să izoleze produsul activ al secreției interne pancreasului. Activitatea sa în domeniul fiziologiei este una remarcabilă, acest domeniu ocupându-se cu studiul funcțiilor mecanice, fizice și biochimice ale organismelor vii. În 1916 face publică cercetarea sa, nefinalizată, în privința pancreasului și a bolii care îl afectează, diabetul.

Implicarea activă în Primul Război Mondial îl face pe Nicolae Paulescu să oprească cercetarea, pe care o va relua imediat după încetarea războiului. Marele eveniment a avut loc pe 23 iulie 1921, când în cadrul sesiunii Societății de Biologie, Nicolae Paulescu a expus în patru comunicări rezultatele muncii sale de cercetare. El a găsit în interiorul pancreasului un produs activ antidiabetic, pe care el l-a numit pancreină, substanță ce este cunoscută ca fiind insulina. Descoperirea ce ar fi trebuit să aducă faimă cercetătorului român a fost publicată în august 1921 în publicația de specialitate Archives Internationales de Physiologie, revistă care apărea simultan în Franța și Belgia.

Un an mai târziu, Paulescu primea de la Ministerul Industriilor și Comerțului din România brevetul de invenție Pancreina și procedura fabricației sale. În acest act oficial se preciza: „Dau acest nume substanței active descoperite de mine în extractul de pancreas. Această substanță are proprietatea remarcabilă ca, atunci când este injectată unui animal diabetic, să producă o diminuare sau chiar o suprimare trecătoare a hiperglicemiei...” și „Pentru ca pancreina să fie întrebuințată cu folos în tratamentul diabetului la om, ea trebuie să fie preparată în mari cantități, ceea ce necesitează un mare capital. Revendic invențiunea produsului organic pancreina, care, injectată în sânge, produce o diminuare

sau chiar o suprimare trecătoare a simptomelor diabetului”

Cu toate acestea, la diferență de aproximativ un an, cercetătorii canadieni Fr. Grant Banting și Ch. Herbert Best anunță că au descoperit insulina. Ei spun că deși Paulescu ar fi demonstrat eficacitatea substanței pancreatice, acesta ar fi spus că injecțiile cu pancreina nu au efect. Astfel, în 1923, cei doi sunt premiați cu Premiul Nobel. Fiind conștient că este o nedreptate, fiziologul scoțian Ian Murray a inițiat o campanie internațională pentru redresarea situației. În 1969, lui Paulescu i-au fost recunoscute meritele de către profesorul A.W.K. Tiselius, vicepreședinte al Fundației Nobel, pentru descoperirea insulinei. Paulescu nu apucă să se bucure de recunoștința internațională, el încetând din viață pe 19 iulie 1931. În 1990, el este numit post mortem membru al Academiei Române.

Prof. univ. Constantin Ionescu-Târgoviște în articolul „Despre știința lui Paulescu și neștiința altora” enumeră 20 de priorități medico-chirurgicale ale prof. Paulescu, între care:

- Nicolae Paulescu demonstrează (contrar opiniilor unor autori ai timpului) că coagularea sângelui obținut din vena suprahepatică se face aproximativ în același timp cu coagularea sângelui obținut din vena portă sau din venele periferice;

- Realizează, în colaborare cu Reynier, anastomoza mucoasei, cap-la-cap, a venelor, ureterului și coledocului.

- Clasifică glandele vasculare în trei categorii și anume: a) glande de natură epitelială cu secreție exocrină și endocrină, exemplu ficatul și pancreasul; b) glande de natură epitelială cu secreție doar endocrină, exemplu tiroida și glandele suprarenale; c) glande de natură conjunctiv-limfatică care nu au canale excretorii, exemplu, splina, timusul sau ganglionii limfatici.

- Elaborează un tratament pentru anevrisme în general și al anevrismului aortic în special, prin utilizarea injecțiilor cu collagen (gelatina) steril, introdus subcutanat.

- Priorități în studiul funcției tiroidei și tulburările asociate acesteia.

- Priorități în cercetarea „specificității celulare în cancer”, adică dezvoltarea cancerului din celulele țesutului în care acesta apare, infirmând astfel teoria „indiferenței celulare”, adică a caracterului nespecific al acestei maladii.”

SITUAȚIA ACTUALĂ ÎN ACVACULTURĂ ȘI PESCUIT

Acvacultura a fost dezvoltată cu mult timp în urmă, primele atestări privind creșterea peștelui apar în China și Japonia. Chinezul Fan Li scrie în anul 473 î.Hr, primul „Tratat de Piscicultură”. Chinezii introduceau în heleștee pentru îngrășat, peștii prinși din cursurile naturale.

În Europa, surse documentare atestă că originea pisciculturii datează din epoca romană și este în legătură cu propagarea creștinismului, în scopul respectării preceptelor religioase privind regimul alimentar. Comunitățile monahale au avut un rol important în dezvoltarea pisciculturii. În Rusia, primele heleștee cu cegă s-au construit în secolul al XIII-lea la mănăstirea Serghiev, iar în secolele XV și XVI se constituie mari crescătorii de pește.

La începutul sec. al XIX-lea crescătoriile iau forma actuală, cele mai mari crescătorii aflându-se în Germania, Cehoslovacia, Rusia și Polonia. În a doua jumătate a sec. XX, piscicultura are un ritm de dezvoltare mare datorită noilor metode de intensificare a producției industriale.

Acvacultura este o nouă activitate în Canada, începând cu anul 1970.

Acvacultura contribuie din ce în ce mai mult la producția mondială de alimente de origine acvatică, având în vedere că, în cazul majorității stocurilor de pește din mediul sălbatic, limitele exploatarei sustenabile sunt în prezent aproape atinse sau sunt depășite. În UE, acvacultura este o activitate economică

importantă în multe regiuni costiere și continentale.

Acvacultura este producția controlată de organisme acvatice în ape dulci interioare, salmastre și marine litorale, pentru consum sau alte scopuri. Ea reprezintă tehnologia înmulțirii și creșterii animalelor și plantelor acvatice și are ca obiectiv principal producția speciilor acvatice în condiții controlate sau semicontrolate de om, în mediul dulcicol, salmastru sau marin.

Acvacultura are ca scop fundamental controlul mediului natural sau artificial pentru producerea de specii utile oamenilor. În sens larg, acvacultura cuprinde toate activitățile care au ca obiectiv producerea, transformarea și comercializarea speciilor acvatice. Ea a luat naștere din observațiile empirice privind migrația peștilor și stocarea speciilor marine în lagune. S-au dezvoltat astfel diferite ramuri ale acvaculturii precum piscicultura extensivă în ape dulci, acvacultura în câmpuri de orez (secolul XIV în China – Fan Li), piscicultura marină.

În 2010, valoarea producției din acvacultura UE a fost de 3,1 miliarde EUR pentru o producție de 1,26 milioane de tone. În prezent, piața alimentelor de origine marină din UE este aprovizionată în proporție de 25 % de sectorul pescuitului din UE, 65 % din importuri și 10 % de sectorul acvaculturii din UE (SEC-2011). Consumul aparent total de produse pescărești și de acvacultură a ajuns în UE la aproximativ 13,2 milioane de tone (analiza DG MARE efectuată pe baza datelor Eurostat). Datele disponibile arată că în UE există o diferență din ce în ce mai mare estimată la 8 milioane de tone între nivelul consumului de alimente de origine marină și volumul de capturi efectuate de sectorul pescuitului.

Acvacultura cuprinde mai multe subramuri:

- 1. PISCICULTURA**
(CREȘTEREA PEȘTILOR)
- 2. CONCHILICULTURA**
(CREȘTEREA SCOICILOR)
CELE MAI CUNOSCUTE SUNT:
- 3. OSTREICULTURA**
(CREȘTEREA STRIDIILOR)
- 4. PERLICULTURA**
(CREȘTEREA STRIDIILOR PERLIFERE)
- 5. MITICULTURA**
(CREȘTEREA MIDIILOR)
- 6. CREȘTEREA CRUSTACEELOR**
(CREVEȚI, CRABI, RACI)
- 7. ALGOCULTURA**
(CREȘTEREA ALGELOR).

Piscicultura este o ramură a acvaculturii, care se ocupă cu creșterea, reproducerea și îmbunătățirea calitativă și cantitativă a populațiilor piscicole în apele naturale și în cele amenajate, dar și cu selecția, furajarea, fluctuația populațiilor piscicole, exploatarea și reglementarea pescuitului, paza, importul de icre embrionate, lapți conservați sau pești.

Primele documente privind creșterea peștelui pe teritoriul României, datează din secolul al XII-lea, din anul 1169 în Transilvania, 1247 în Muntenia și 1421 în Moldova și se referă la existența a numeroase iazuri „și „râmnice” și la peștii care le populau. De asemenea sunt numeroase referiri la pescuit și piscicultură în documentele oficiale din secolele XIV-XIX pe teritoriul actual al României.

Începutul pisciculturii sistematice datează din a doua jumătate a secolului al XIX-lea în Transilvania și Bucovina, prin modernizarea crescătoriilor de la Solontea și Cozmeni. Prima carte de piscicultură Gospodăria de heleștee și creșterea peștelui cu considerațiuni speciale privind construcția heleșteelor și creșterea peștelui, a fost scrisă în 1908 de către Z. Trinks, șeful pepinierii piscicole Cozmeni.

Dezvoltarea pisciculturii moderne în România începe odată cu aplicarea primei legi a pescuitului din 1896, a lui Grigore Antipa, urmată de abordarea modernă a pescuitului și pisciculturii, protecția și exploatarea rațională a fondului piscicol. Sunt înființate unități de cercetare: „Institutul de Hidrobiologie Constanța” în 1926 (actualul I.R.C.M.), „Școala de Pescărie și Piscicultură Giurgiu” (1928), „Stațiunile de Cercetări Piscicole Tulcea” (1931), cele de la Tarcău (1931), Nucet (1941), „Institutul de Cercetări Piscicole al României” (1940).

În perioada comunistă (1944-1990), are loc înființarea învățământului superior de specialitate prin „Institutul de piscicultură și pescuit Constanța” (1948), dezvoltarea unităților de cercetare existente, creșterea suprafeței amenajate de la câteva sute de ha în 1945 la 85.578 ha și construirea a 4 fabrici de conserve și de 28 pentru semiconserve.

Acvacultura din România se desfășoară, în acest moment, preponderent în ape dulci și se caracterizează din punct de vedere tehnologic prin două direcții:

- o creșterea intensivă (mai ales a salmonidelor);
- o creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri)

Majoritatea amenajărilor piscicole au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol important în consoli-

darea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse de zone umede.

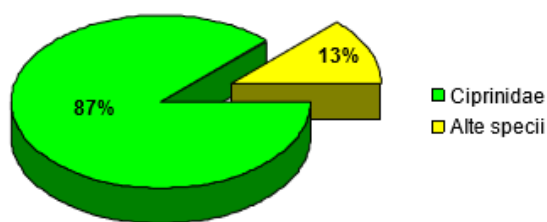

Figura 1.1 Structura pe specii a producției de pește din acvacultura românească

Amenajările piscicole extensive au devenit ferme multifuncționale unde sunt furnizate și alte servicii sociale și de mediu:

- recreere
- menținerea biodiversității
- îmbunătățirea managementului apei.

Centrala Delta Dunării a promovat programul pentru exploatarea integrală a Deltei Dunării.

Din suprafața utilizată, o mică parte este folosită pentru piscicultură semi intensivă cu populări dominate de speciile fito-planctonofage (peste 50-60%) în amestec cu crap, și alte specii (somon, caras, etc.), iar o suprafață destul de mare este folosită pentru activități de piscicultură extensivă combinată cu pescuit recreativ-sportiv.

Din amenajările piscicole se estimează că se obține o producție de circa 3.000 tone de pește de consum.

În Delta Dunării mai funcționează doar o stație de reproducere artificială a peștelui (specii fito-planctonofage la Sarinasuf care, funcție de comenzi, poate produce 50-100 milioane de alevini în vârstă de 3-5 zile și chiar mai mult, restul celorlate 10 stații existente la un moment dat (Caraorman, Maliuc, Perișor, Rusca, Enisala, Lunca, Iazurile, Chilia I, Chilia II – Hreblea, Stipoc) fiind dezafectate. O parte din amenajările piscicole își produc puietul de crap în bazine de reproducere natural-dirijată cu suprafețe unitare variabile de 05 - 1,0 ha/bazin (BRN) și pepiniera Babadag, 106 ha.

Acvacultura marină sau maricultură are o dezvoltare relativ recentă în Marea Neagră. În ciuda tuturor dificultăților există dorința de dezvoltare regională de perspectivă, atât din punct de vedere tehnologic cât și productiv. Maricultură poate

fi desfășurată direct în mare, în instalații flotante, ancorate, dar și în partea costieră terestră, cu posibilitatea alimentării directe din apa marină. Rezultatele evaluărilor dovedesc că marile dificultăți în dezvoltarea mariculturii în România sunt datorate condițiilor naturale, tradițional instabile, riscurilor ridicate, eroziunii, vulnerabilități și lipsei zonelor adăpostite.

BIBLIOGRAFIE

1. „Bazele biologice ale acvaculturii”, Conf. univ. dr. Pricope Ferdinand
2. MADR Planul strategic national multianual pentru acvacultura 2014-2020, Gazeta de agricultură

EXTINDERI

DE CE VOLUNTARIATUL?

Voluntariatul este o formă de angajament civic prin care indivizii pot aduce contribuții semnificative la propriile viziuni asupra bunăstării societății. Alexis de Toqueville (1988), în studiul său clasic asupra democrației americane, a văzut asocierea voluntară ca mijlocul prin care o societate a egalilor își adună puterea de a realiza scopuri sociale. Pentru economiști, „valoarea” reflectă disponibilitatea oamenilor de a plăti pentru ceva. Acesta este un punct de plecare pro-

blematic pentru o discuție despre valoarea muncii voluntare. Munca voluntară și organizațiile filantropice nonprofit sunt, în general, dedicate completării lacunelor în furnizarea de servicii pe care piețele nu le ating. Ele există, cu

alte cuvinte, pentru că susținătorii lor nu sunt mulțumiți de rezultatele pieței care reflectă disponibilitatea oamenilor de a plăti.

Dar ce contează ca voluntariat? Dimensiunile în funcție de care acțiunile pot fi considerate voluntariat după Cnaan, Handy și Wadsworth (1996) sunt: (a) măsura în care participarea cuiva este aleasă în mod liber, (b) măsura în care persoana este remunerată, (c) măsura în care contextul acțiunii este mai degrabă structurat decât informal și (d) cât de departe de centrul sferei personale se află beneficiarii acțiunii.

Ce contează pentru voluntari? Modul în care participarea voluntară se leagă de caracteristicile voluntarilor înșiși și ale organizațiilor în care participă continuă să fie întrebări importante de cercetare într-o varietate de discipline: sociologie, științe politice, științe organizaționale, economie (comportamentală) și psihologie. În timp ce donațiile de caritate și voluntariatul sunt diferite, în sensul că necesită donarea de resurse diferite – bani și timp

– ele sunt similare, prin faptul că ambele sunt comportamente

prosociale formale.

Acestea implică o donație voluntară de resurse în beneficiul altora, printr-un intermediar, adică o organizație din sectorul terțiar.

După Clark și Wilson (1961) și Chinman, Wandersman și Goodman (2005) și, extinzând, Gidron (1978),

clasificarea mecanismelor ce determină voluntariatul se bazează pe sursa și natura stimulentei cu care se confruntă oamenii atunci când iau decizii privind voluntariatul respectiv: 1. altruismul, 2. solicitarea pentru contribuții de timp voluntar, 3. costurile și beneficiile materiale asociate cu voluntariatul, 4. recunoașterea publică pe care oamenii o pot obține de la ceilalți pentru bunătața lor, 5. costurile și beneficiile psihologice care decurg din voluntariii înșiși și din mediul lor, 6. valorile voluntarilor (reciprocitatea - Manatschal

și Freitag, 2014, responsabilitatea socială - Bekkers, 2007 și principiul îngrijirii - Ottoni-Wilhelm și Bekkers, 2010) și 7. eficacitatea: percepția și evaluarea utilității rezultatelor generate de voluntari.

Dacă acesta este un scurtă trecere în revistă a considerentelor teoretice în analiza voluntariatului, voi da acum cuvântul celor care îl practică sau l-au practicat, mulțumindu-le încă odată pentru disponibilitatea de a răspunde celor trei întrebări pe care le-am adresat:

1. De ce este nevoie de voluntariat?,
2. A existat/există ceva sau ceva care te inspire/te motivează să fii voluntar?
3. Descrie o experiență semnificativă din munca ta de voluntar!

Cu permisiunea lor, redau răspunsurile celor care au dorit să împărtășească din experiența lor.

01.

"1. Voluntariatul a fost pentru mine un mod de a cunoaște oameni și de a mă integra în societate. Sunt o fire care pune socializarea pe primul loc, iar voluntariatul m-a pus în contact cu persoane extrem de diferite, de la care am învățat multe. Am învățat conceptul de „proactive thinking”- comunitatea nu se va schimba la o bătaie din palme, ci atunci când toți contribuim cu ceva la schimbarea ei.

2. Da. Lucian Popa, fondatorul ZIDART. Îl apreciez enorm, din 2 puncte de vedere: a avut curajul și resursele de a se automotiva să creeze un proiect atât de frumos, care a regenerat estetic orașul și care a pus Bacăul pe harta destinațiilor emblematică pentru arta stradală și a văzut potențialul din mine și a avut încredere să mă integreze în organizarea ZIDART, deși eram lipsită de experiență profesională. Exersând sub umbrela ZIDART, m-am lansat în câmpul muncii, în calitate de editor video.

3. În prezent, sunt editor video și de efecte vizuale în echipa de organizatori ai festivalului de artă stradală „ZIDART – Bacău Street Art Festival”, văzut ca un punct de referință în lumea artei murale. Fac parte activ din echipa de 3 ani. Mulțumita încrederii pe care ZIDART a avut-o în mine, la doar 16 ani, am cultivat capacitatea de a crea conținuturi multimedia, folosind instrumente audiovizuale, care reflectă realitatea într-un mod uimitor. Deși sunt organizator, munca este total voluntară și, pe lângă rolul declarat, mă ocup și de comunicarea oratorică la conferințe, tururi ghidate și strategii pentru Social Media.”

YVONNA DOBOȘ, XII A

02.

"1. Voluntariatul definește acțiunile de caritate îndeplinite de persoane de toate categoriile de vârstă în folosul comunității, reprezentând o metoda de a ajuta pe un altul din proprie inițiativă și fără un scop financiar. Prin urmare, nevoia de voluntariat este uriașă, atât în România cât și la nivel global, fiind modul prin care sunt promovate valori umane precum altruismul, contribuind atât la educarea societății cât și la evoluția ei prin ajutorul conferit celor ce au nevoie.

2. Facând abstracție de educația primită și felul personal de a fi, am fost influențată de profesia mamei mele, care, lucrând ca psihoterapeut, m-a luat cu ea la muncă pe când aveam 8 ani, la un orfelinat unde lucra cu persoane chiar de vârsta mea. Am început să stau cu ei, să le dau din cărțile mele, chiar și din jocurile pe care le aveam acasă. Fericirea lor și felul în care apreciau puținul avut m-au încălzit și, probabil din acest motiv, mă bucură fiecare activitate de voluntariat pe care o fac.

3. Am experimentat diferite arii ale voluntariatului. De la confecționat pachete pentru cei vârstnici, la a-l juca pe Moș Crăciun pentru copiii fără de posibilități, la a ajuta la confecționarea unor manuale făcute pentru cei cu dizabilități vizuale, la acțiunile de realizare a băncilor de alimente din fiecare magazin în cadrul Crucii Roșii Române, de la declanșarea razboiului din Ucraina pentru a le distribui mai departe refugiaților. Până la urmă, în munca mea ca voluntar, cel mai mult am apreciat timpul petrecut printre copii. Astfel, în fiecare duminică, timp de un an, am fost voluntar la clubul de lectură al unui orfelinat, unde m-am dus cu drag de carte să le citesc copiilor câte o poveste, doua, trei.. până se săturau!”

ANASTASIA MERKONIAN, XII A

03.

"1. Nu cred că este neapărată nevoie, dar aceste activități te fac mai fericit știind că ai fost util și că ai făcut ceva din bunătate, fără a te gândi la recompensă.

2. Medicul ATI și SMURD, Paul Oargă, mi-a arătat mie și altor mii de tineri ce înseamnă medicina de urgență. La rândul lui, voluntar la vremea aceea, a încurajat în numeroase videoclipuri pe youtube acordarea unei mâini de ajutor pompierilor militari și personalului din unitățile de primiri urgențe. Vlogurile lui din timpul gărzilor pe ambulanță m-au influențat puternic în alegerea unui voluntariat.

3. Cea mai intensă experiență a avut loc în această iarnă în jurul orei 19:00. Alarma a sunat exagerat de lung, semn că ne așteaptă ceva foarte grav. Încă nu știam despre ce e vorba și ce mașini urmau să plece, cu toții ne pregăteam pentru ce e mai rău. În timpul echipării am primit vestea ce mi-a speriat colegii, un incendiu la o hală de cherestea în comuna Răcăciuni. Sentimentul pe care l-am simțit văzând pe toată lumea făcându-și cruce, acțiune urmată de afirmația: "Tu nu știi ce înseamnă incendiu de cherestea! Noi o să ne topim acolo!", mi-e greu să îl descriu. A fost un entuziasm imens, combinat cu frică pe măsură, însă în ciuda acestei situații, atitudinea colegilor mei a fost exemplară. Ca urmare îi felicit pe toți pentru curajul și devotamentul lor, de care dau dovada în fiecare tură de lucru și am o deosebită plăcere să lucrez cot la cot cu ei!"

RĂZVAN GABRIEL COVACI, XI D

04.

"1. Pentru vindecare interioară. Poate unii simt că nu au mai mult de dăruit decât pe ei înșiși pentru niște copii, bătrâni sau oameni cu dizabilități, uneori chiar și pentru mediu. Voluntariatul, pe lângă faptul că îți oferă atâtea beneficii, de la cele sociale până la cele profesionale, te și provoacă să îți depășești limitele, îți oferă un scop, iar când se amestecă și cu pasiunea, atunci te simți de neoprit.

2. Pentru mine, persoană care face voluntariat cu copiii, o sursă de inspirație sunt cei care o fac de mai mult timp decât mine și au o experiență mai bogată decât a mea, deci, tot alți voluntari mă inspiră. Un alt voluntar poate fi un exemplu bun de răbdare, altul poate fi de creativitate etc.

3. Fiecare zi de voluntariat are câte ceva de oferit, surprize plăcute sau neplăcute, însă experiențele semnificative pentru mine au fost cele în care am reușit să-mi dovedesc că am putere de convingere, am tehnică de comunicare cu copiii și că, stângace cum am fost la început, am reușit, totuși, să mă fac plăcută printre copii și să mă simt iubită de ei."

TEODORA SOFIA BARBU, XI F

05.

"1. Voluntariatul este important atât pentru cei pe care îi ajutăm, cât și pentru noi. Eu cred că fiecare persoană ar trebui măcar o dată în viață să facă voluntariat, deoarece este un mod unic de a oferi sprijin. Comunitatea are nevoie de noi exact cum și noi avem nevoie de ea. Astfel, prin voluntariat,

învățăm lucruri noi, ne dezvoltăm pe plan social, emoțional și personal, atât noi, cât și cei pe care îi ajutăm. Dacă putem oferi, de ce să nu ne facem timp pentru cei ce au nevoie de noi? Ce am învățat eu de la voluntariat este că multe lucruri, fapte care par mărunte și normale pentru noi, sunt motivul de bucurie al altora.

2. Nu a existat cineva anume să mă îndrume să fac voluntariat, a fost ceva ce am simțit eu.

3. Într-o anumită măsură, mereu mi-am dorit să fiu profesoară, iar voluntariatul mă ajută să împac acea parte din mine. Eu merg în fiecare săptămână la un centru cu elevi din familii defavorizate, iar acum puțin timp am primit o satisfacție aparte. Lucram la Limba Română cu doi copii, unul dintre ei avea problemele de concentrare și oricât îi explicam cum era lecția predată de învățătoare, nu înțelegea. Atunci, am încercat ceva nou, am lăsat termenii din cărți și i-am explicat cu ajutorul pasiunilor și intereselor lui. Limba Română atunci nu mai era despre verb și substantiv, era despre Ronaldo cum dă gol, despre eu ca fiind persoana întâi, pentru că eu sunt cea mai importantă persoană din viața mea. Marea mea surpriză a fost când mi-a spus: "Gata, în sfârșit am înțeles. Acum pot să îmi fac tema singur, mulțumesc!" În acel moment eram așa fericită, i-am simțit bucuria că a înțeles și mi-a făcut ziua mai bună."

BIANCA GEORGESCU, XI C

06.

"1. Voluntariatul este necesar în societate, deoarece încheagă comunitatea și inoculează valori altruiste tinerilor încă de mici. Datorită voluntariatului am învățat că pot să fac ceva și fără să aștept nimic la schimb, nici măcar ore pe o foaie, lucru pe care uneori îl regret, când chiar trebuie cuantificată munca mea, dar regretul nu durează mult pentru că voluntariatul trebuie făcut din plăcere și din spirit civic.

2. Unchiul meu, Lupu Remus, m-a împins spre voluntariat. De când eram mic am văzut toate acțiunile „Veniți cu Noi”. De la colectări de deșeuri, la manifestări culturale, toate în regim de voluntariat. Toată plăcerea de a munci mă împinge să fac voluntariat, deoarece este o satisfacție diferită față de satisfacția muncii pentru bani. Motivația mea are la bază ideile de „Hai să o facem și pe asta” și „De ce nu?”. De aceea îi încurajez și pe colegii mei să încerce să facă înainte să întrebe „dar mie ce îmi iese”, pentru că, îi asigur satisfacția de la final merită.

3. Am participat în fiecare an la tabere de voluntariat alături de „Veniți cu Noi”. Timp de o săptămână

mână munceam pe brânci ca să renovăm și să înfrumusețăm tabăra din Valea Budului și împrejurimile acesteia. Atunci când terminam de construit ceva, simțeam că obiectul acela este și al meu, dar și al comunității. Mese de picnic în tabără, foișoare, locuri pentru foc de tabără, căsuțe renovate, alei refăcute, până și șanțuri făcute după viituri. Toate aceste lucruri sunt și ale mele, iar singurul mod în care pot să descriu experiența de voluntar este ca una formatoare și de învățare. Experiența de voluntariat e o surpriză mereu. Într-o zi ai de ajutat la un spectacol în cadrul școlii, a doua zi împarți apă la cicliști pe un traseu de mountain bike, poimăine trebuie să strângi cadouri de Crăciun pentru copii nevoiași și ajutoare pentru țări în asediu, iar săptămâna viitoare poate ești sunat să ajuți într-un stage de raliu unde mergi cu mașina în traseu și pregătești locul de aterizare pentru elicopter, iar luna viitoare marchezi trasee montane și le eliberezi de copacii căzuți și tot așa. Eu o consider o viață palpitantă și îmi place!”

RĂZVAN LUPU, XII B

07.

”1. Din perspectiva mea, voluntariatul are o importanță aparte în dezvoltarea comunității. Desigur, acesta are o contribuție majoră în dezvoltarea personală a voluntarului și prin această activitate se construiesc legături sociale, dar, mai mult, voluntariatul ajută la dobândirea unor abilități importante în viața de zi cu zi, precum cele de comunicare, lucrul în echipă sau gestionarea timpului.

2. Cred că dorința de a-mi folosi timpul liber în scopuri mai folositoare, nu numai mie, ci și comunității, este ceea ce m-a inspirat și mă motivează în continuare să fiu voluntar.

3. Am avut parte de multe experiențe din munca mea de voluntariat care au lăsat o amprentă în viața mea, însă faptul că am avut grijă de copii pe parcursul a 4 săptămâni în timpul verii, jucându-mă cu ei sau învățându-i lucruri noi, m-a marcat cel mai mult. Am înțeles o mică parte din munca unui profesor, astfel putând să îi privesc cu alți ochi în timpul școlii. De asemenea, poveștile copiilor m-au făcut să realizez de multe ori cât de mult contează recunoștința, răbdarea și atenția, efortul depus chiar și în cele mai mici lucruri.”

MIRUNA ELENA ENACHE, XI C

08.

”1. Voluntariatul este important datorită goluri-

lor pe care le astupă în societate. Voluntariatul e un mijloc prin care se poate asigura echitatea socială, oferind sprijin persoanelor marginalizate și consolidând spiritul de inițiativă orientat spre binele societății.

2. Nu. Inițiativa de a începe voluntariat a venit de la mine, deoarece conștientizez cât de mult pot ajuta și sunt recunoscătoare că pot face asta.

3. Mereu am știut că pătura tânără a societății este vulnerabilă din multe puncte de vedere, dar, atunci când copiii sunt supuși la riscul excluziunii din cauza condițiilor materiale precare, totul devine și mai îngrijorător. Făcând voluntariat la FSC am încercat să mă implic în toate departamentele, știind că sunt orientate spre același scop, binele, însă mereu am fost dedicată centrului Mozaic. Acest centru are în vedere ajutarea copiilor și educarea lor. Acolo făceam teme cu foarte mulți copii minunați. Mereu m-a marcat faptul că erau foarte atașați de mine și, felul în care acest centru le oferea o formă de stabilitate, mă impresiona. Lucram des cu un băiețel minunat, intuitiv, atent, curios și foarte creativ. Acesta avea anumite deficiențe și câteodată dura mai mult să terminăm temele sau să parcurgem ce ne propuneam. Într-o zi reușisem să terminăm tabla înmulțirii și am fost extraordinar de fericită de efortul pe care l-a depus. Următoarele săptămâni am continuat să lucrăm și a venit doamna supravegheatoare să ne întrebe cum sunt lucrurile. Acest băiețel i-a arătat ce lucram, doamna fiind foarte uimită de progresul lui. Ea l-a întrebat cum de a reușit să ajungă să înțeleagă tot ce lucram și dacă se descurca. Răspunsul lui a fost „Iris m-a ajutat.” Când am auzit, ceva din mine a realizat că: DA, voluntarii chiar fac schimbări, voluntarii chiar aduc binele și scot potențialul oamenilor pe care îi ajută, în evidență. Au fost multe momente emoționante, deoarece lucram cu o categorie de vârstă care n-ar trebui să treacă prin lucrurile prin care trec sau să își dea seama de niște lucruri la o vârstă așa fragedă, dar știu că își găseau alinarea în noi și ne vedeau ca pe niște frați mai mari, câteodată chiar modele. Din acest motiv voi fi mereu recunoscătoare organizațiilor cu care am lucrat, pentru că, fără un loc dedicat binelui nu se poate face bine constant.”

IRIS ZAHARIA, XII A

09.

”1. Voluntariatul nu este necesar doar pentru beneficiarul în sine căruia i se transforma viața măcar cu o zecimală în direcția pozitivă, ci și pentru voluntar care își preschimbă personalitatea și ființa

într-una a unui viitor OM.

2. Cred că fetița din mine este cea care mă motivează să vreau să fac bine și să dau bine mai departe pentru a o face mândră de cine am ajuns și unde/cine voi ajunge.

3. Am luat parte la o școală de vară în Godinești, iar acea experiență m-a marcat. Într-o dimineață, când m-am dus în sala în care îmi desfășuram activitatea, un copilăș mai mic de care mă atașasem mai mult a strigat către ceilalți copii „uitați, a venit mama!!”

MIRUNA MARIA FILIMON, ABSOLVENTĂ XII E

10.

”1. Voluntariatul este important, deoarece aduce bucurii și beneficii pentru comunitate, prin oferirea unui ajutor acolo unde este nevoie. Totodată, acesta oferă oportunități de dezvoltare personală, prin clădirea unor abilități sociale, cultivând spiritul responsabilității civice.

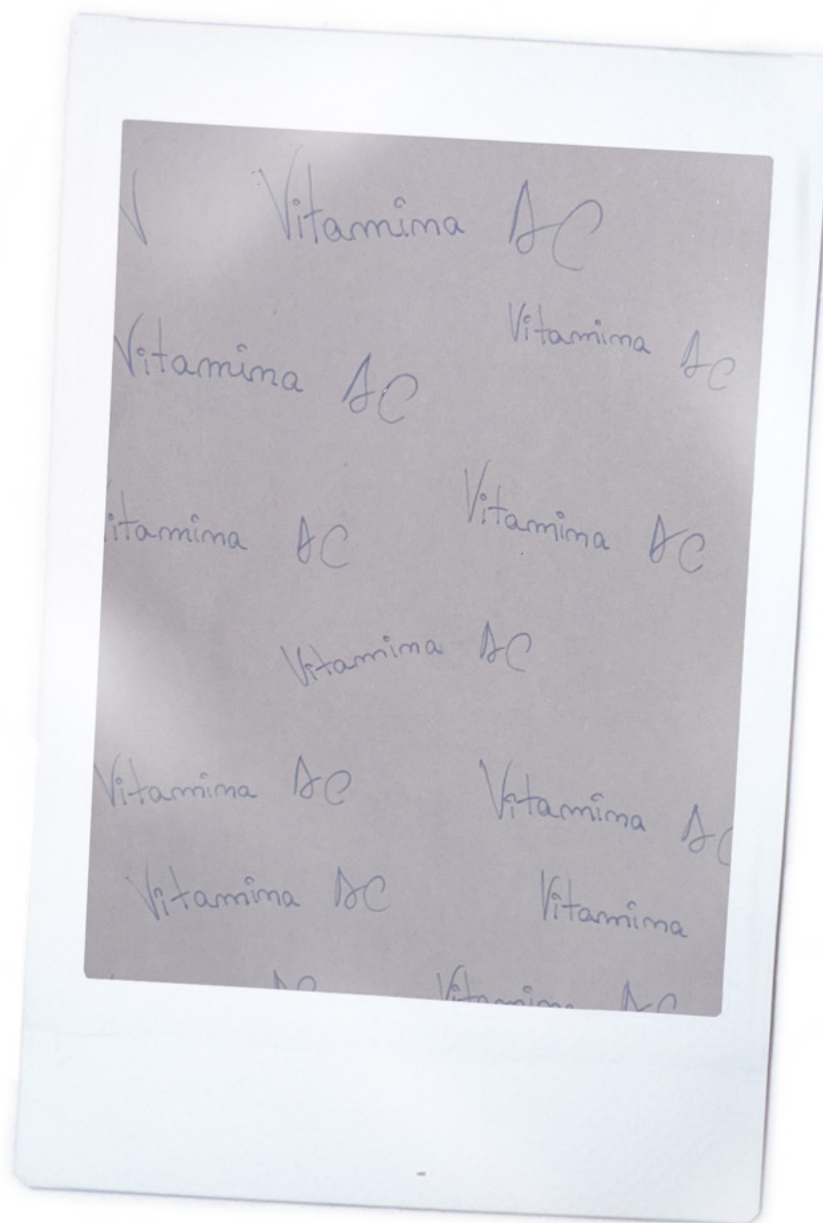
2. Am fost inspirat să devin voluntar de către Fundația de Sprijin Comunitar Bacău. Momentul în care am decis faptul că vreau să devin voluntar a fost un episod de acum 4-5 ani, când bunicului meu i s-a pus la dispoziție un fizioterapeut, trimis din partea celor de la FSC. Atunci am conștientizat faptul că doresc să fac același lucru și să aduc un beneficiu persoanelor care au nevoie.

3. Una dintre experiențele importante pentru mine din activitatea de voluntar este tabăra de vară, organizată în satul Godinești, unde am fost trainer. Fiecare zi a fost marcată de emoții diverse, de la bucurie și energie la momente de sensibilitate și reflecție. Consider că acest episod din viața mea mi-a schimbat modul în care privesc anumite lucruri, am devenit mai recunoscător pentru ceea ce am, dar, totodată, sunt fericit și împlinit datorită faptului că am putut să fac un bine celor care aveau nevoie.”

RAREȘ ȘTEFAN COZMA, ABSOLVENT XII E

BIBLIOGRAFIE:

- Toqueville, A. de. (1988). *Democracy in America*. New York: Harper & Row, p. 515
- Cnaan, R., Handy, F., și Wadsworth, M. (1996). Defining who is a volunteer: Conceptual and empirical considerations. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 25(3), 364-383.
- Clark, P.B. și Wilson, J.Q. (1961). Incentive systems: A theory of organizations. *Administrative Quarterly*, 6: 129-166.
- Chinman, M.J., Wandersman, A., și Goodman, R. M. (2005). A benefit-and-cost approach to understanding social participation and volunteerism in multilevel organizations. Pp. 99-118 in: A. M. Omo-to (Ed.), *Processes of community change and social action*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Gidron, B. (1978). Volunteer work and its rewards. *Volunteer Administration*, 11: 18-31.
- Manatschal, A. & Freitag, M. (2014). Reciprocity and Volunteering. *Rationality & Society*, 26:208-235.
- Bekkers, R. (2007). Values and Volunteering. A Longitudinal Study of Reciprocal Influences in the Giving in the Netherlands Panel Study. Paper presented at the 36th Arnova conference, Atlanta, November 15, 2007.
- Ottoni Wilhelm, M. & Bekkers, R. (2010). Helping Behavior, Dispositional Empathic Concern, and the Principle of Care. *Social Psychology Quarterly*, 73: 11-32.

Revistă a
Colegiului Național „Ferdinand I”

„Nu zidurile fac o școală, ci
spiritul ce domnește într-însa..”

- Ferdinand I